

İslam EMİROĞLU
Genel Müdür Yardımcısı

Dergimiz Bir yılını Doldururken...

Ülkemizde sosyal yardım faaliyetleri, sürekli ve kapsamlı olarak, 1986 yılında 3294 sayılı Kanun ile kurulan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynaklarıyla yürütülmektedir. Sosyal yardım programları, 81 il ve 892 ilçede mülki idare amirlerimizin başkanlığındaki 973 Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı kanalıyla gerçekleştirilmektedir.

3294 sayılı Kanun ile oluşturulan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu faaliyetleri, Başbakanlık bünyesinde, Fon Sekreteryası tarafından yürütülmekte iken, 01 Aralık 2004 tarih ve 5263 sayılı Kanun ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Genel Müdürlük, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulunun kararları doğrultusunda sosyal yardım programlarının uygulanmasını sağlamaktadır. Fon Kurulu, Fonda toplanan kaynakların sosyal yardım programları ile proje ve yatırım programlarına dağıtım önceliklerini belirlemekte ve il/ilçelerde kurulmuş olan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına kaynak dağıtımına karar vermektedir.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü tarafından; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynağı kullanmak suretiyle, ekonomik ve sosyal açıdan değişik yoksunlukları olan, ihtiyaç içindeki insanlarımız için geniş bir yelpazede sosyal yardım programları uygulanmaktadır.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü ve bütün il ve ilçelerimizde bulunan 973 Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, gerek sosyal yardım gerekse proje destek programları çerçevesinde yerel ve ulusal bazda birçok başarılı sosyal destek uygulamasına imza atmaktadır.

“Dayanışma” adlı dergimiz, söz konusu uygulamalar ile sosyal yardım ve hizmet alanına ilişkin konuların, deneyimlerin, araştırmaların ve örneklerin kamuoyu, ilgili kişi, kurum ve kuruluşlar ile paylaşılması amacıyla Genel Müdürlüğümüz tarafından yayımlanmaya başlanmıştır ve elinizde bulunan 5. sayısıyla bir yılını doldurmuştur.

Devlet Bakanımız Sayın Hayati Yazıcı’nın basına yönelik düzenlediği toplantı ile kamuoyuna duyurulan “Alo 144 Sosyal Yardım Hattı” ve “Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS)” Kurumumuzun Birey-insan odaklı hizmet anlayışının sembolü olarak hizmet vermeye ve vatandaşın etkin ve hızlı bir şekilde taleplerini karşılamaya yönelik çalışmaya başladı. Bu sayımızda, Genel Müdürlüğümüzün bu iki önemli projesine ilişkin detaylı bilgilere ulaşacaksınız.

Dergimizin keyifle okunmasını temenni ederken, yeni yaşını kutlar, daha nice yıllar dilerim.

Dayanışma

Yıl: 2 Sayı: 5 - 2009

Üç ayda bir yayımlanır

Sahibi

T.C. Başbakanlık
Sosyal Yardımlaşma
ve Dayanışma Genel
Müdürlüğü Adına
Genel Müdür Yardımcısı
İslam EMİROĞLU

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Pınar GÜNAL

Yayın Kurulu
Ozan İLTER
Fatih ÖZDOĞAN
Münir TİRELİ

Haber ve Fotoğraf
Pınar GÜNAL
Ozan İLTER
Fatih ÖZDOĞAN
Münir TİRELİ

Katkıda Bulunanlar
Sreeparna BANERJEE

Havran, Akköy, Kadıköy,
Trabzon, Van, Erzurum,
İstanbul, Birecik, Buca,
Çumra, Gürpınar, Muradiye,
Şırnak, Bozova, Hilvan,
Siverek, Suruç, Viranşehir,
Karapürçek, Kocaköy,
Bayraklı, Bağcılar,
Sancaktepe SYD Vakıfları

Türk Kızılay Derneği

İdare ve Yazışma Adresi
Karanfil Sokak No: 67
Kızılay/Ankara
Tel: (312) 424 09 40 pbx
e-posta: sydgm@sydgm.gov.tr

Grafik Tasarım
Enver AYDIN

Baskı
İsmat Matbaacılık
Meşrutiyet Cad. No:9/7
Kızılay-ANKARA
Tel: 0312 425 36 34
www.ismat.com.tr

Baskı Tarihi ve Yeri
21 Aralık 2009
Ankara

Yaygın Süreli Yayın

04

"Alo 144 birey-insan odaklı hizmet anlayışımızın sembolü olacak"

27

Havran'da köyler
SYD Vakfı ile güçleniyor

10

sosyal yardım uygulamaları ve
eğitim yardımları istişare
toplantısı yapıldı

28

Akköy'e gebe düve desteği

13

Genel Müdürümüzden Seyhan'daki
iddialara ilişkin açıklama:

29

SYD Vakıflarından
Ramazan yemeği

15

Genel Müdür Yardımcımız
TRT' ye konuk oldu

34

"Karanlığımıza Bir Mum Yak"
Projesi başarıya ulaştı

22

çocuk emeği:
Türkiye ve Hindistan örnekleri

37

Gıda Bankası,
yoksulları sevindiriyor

38

Şanlıurfa'da binlerce aile
aşevlerinden yararlanıyor

55

yeni ilçe Vakıflarından
Sancaktepe görevinin başında

18

SOYBİS (Sosyal Yardım Bilgi
Sistemi) BT haber'de

19

Engellilerin Hakları Sözleşmesi
için Türkiye'den Onay Belgesi

19

'Güneşin Kızları'
üniversiteli oldu

20

2009 Küresel İnsani Gelişme
Raporu Engelleri Aşmak:
İnsan Hareketliliği ve Kalkınma

26

SYD Vakfı çalışanları
Trabzon'da

26

I. Bölgesel Van Eğitim
Semineri yapıldı

31

Diyarbakır SYDV
TRT-GAP'a konuk oldu

32

Goncagüller Anasınıfı Projesi

32

Birecik Kaymakamlığından
engellilere yardım

33

Gülpınar SYDV'ye
Türkiye İnsan Hakları Ödülü

36

Şırnak'a futbol okulu

87

kitap eleştirisi

40

Karapürçek SYDV'den
örnek projeler

62

ihtiyaç sahiplerinin
"Kara Gün Dostu": KIZILAY

42

Kocaköy'de
işsiz nüfus azaldı

73

Avusturya'da sosyal
politika ve sosyal yardımlar

44

Bayraklı SYD Vakfından
3 güzel haber

78

kadın yoksulluğu ile mücadelede
SYDGM'nin rolü

46

Bağcılar Kaymakamı Sayın
Veyssel Yurdakul ile söyleşi

83

çocuk yoksulluğuna
genel bir bakış

“Alo 144 birey-insan odaklı hizmet anlayışımızın sembolü olacak”

Devlet Bakanımız Sayın Hayati Yazıcı:

“Alo 144 Sosyal Yardım Hattı” birey-insan odaklı hizmet anlayışımızın da sembolü olacaktır. Çağrı destek personelimiz, vatandaşlarımızın talebini dinledikten sonra gerekli bilgilendirmede bulunacak, vatandaşlarımızın talebi SYD Vakfını ilgilendiriyorsa çağrı destek personelimiz vatandaşımızı ücretsiz olarak ilgili SYD Vakfına aktaracaktır. Bu hizmet sayesinde vatandaşlarımızın talepleri hakkında bilgi alması sağlanacak, vatandaşların sosyal yardım ve proje uygulamaları, başvuruları ve kriterleri konusunda doğru bilgiye, hızlı bir şekilde erişimi gerçekleştirilecektir.

Devlet Bakanımız Sayın Hayati Yazıcı, 27.10.2009 tarihinde gerçekleştirdiği basın toplantısında, Genel Müdürlüğümüzün yürütmüş olduğu sosyal yardım ve proje uygulamaları konusunda vatandaşlardan gelen soru, şikayet ve önerilerin değerlendirilmesi ve vatandaşlara etkin bir danışmanlık hizmeti sağlanması için uygulamaya konulan "Alo 144 Sosyal Yardım Hattı" ile "Tek Adımda Hizmetten Tek Tuşta Hizmet Dönemine Geçiş" sloganıyla hizmete sunulan "Sosyal Yardım Bilgi Sistemi"ne ilişkin olarak basın mensuplarını bilgilendirdi.

Söz konusu projelere ilişkin açıklama yapmadan önce, sosyal yardımların yoksullukla mücadeledeki rolüne değinen Yazıcı, özellikle 1990'lı yıllardan sonra dünyada yaşanan ekonomik krizlerin, işsizlik olgusuyla birlikte ülkemizde tarım kesiminde meydana gelen çözülmeye bağlı olarak, kırsal kesimden kentlere göç olgusunun ve böylece kentlerde vasıfsız işgücünün arttığını ve bütün bu olgulara bağlı olarak

sosyal politikaların daha da önemli hale geldiğinin gözleendiğini belirterek, "Hükümetimiz bu hususları dikkate almak suretiyle sosyal yardımların artan önemini gözetenerek ve sözü geçen hususları da dikkate alarak, gerçekten yoksullukla

mücadelede sosyal yardımları önemli bir sosyal politika aracı olarak projelere bağlamıştır ve bu projeleri hayata geçirmeye devam etmektedir. Böylelikle bir yandan yoksul kesimleri koruyarak toplumsal denge ve adaleti sağlama yönünde adımlar atılmaya başlanmış; diğer yandan da fakir, muhtaç toplum kesimleri güçlendirilerek ekonomik gelişmeye zemin hazırlanmıştır" diye konuştu.

Sosyal yardım hizmetlerinin en yaygın biçimde SYDGM aracılığıyla planlanmakta ve sürdürülmekte olduğunun ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonunun 1986 yılında çıkartılan 3294 sayılı kanunla hayata geçirildiğinin altını çı-

Basın toplantısı sonrasında “Alo 144 Sosyal Yardım Hattı”nın hizmet verdiği Çağrı Merkezi’ni ziyaret eden Devlet Bakanı Hayati Yazıcı, burada hattı arayan bir vatandaşın sorunuyla ilgilendi ve merkez çalışanlarından aramalara ilişkin bilgi aldı.

zen Yazıcı, o günden bu yana Türkiye genelinde 973 ilçede faaliyet gösteren SYD Vakıfları kanalıyla, sosyal güvencesi bulunmayan fakir ve muhtaç vatandaşların temel ihtiyaçları olarak nitelenen gıda, yakacak, barınma, sağlık, eğitim gibi yardımların sürdürüldüğünü ve öte yandan da çalışabilir durumda, çalışma gücü yerinde olan ama yoksul olan vatandaşların projelerini desteklemek suretiyle onların iş edinmelerini ve hem ihtiyaçlarını giderme hem de ekonomiye katkıda bulunmalarına yönelik projeleri desteklemek suretiyle ekonomik ve sosyal aktivitelerin gerçekleştirildiğini ifade etti.

Söz konusu faaliyetlerin, günü kurtarmaya yönelik faaliyetler olarak eleştirildiğini, ancak 2009 yılında Fondan tahsis edilen kaynağın yüzde 55’inin eğitim yardımlarına, yüzde 10’unun da proje desteklerine harcandığını söyleyen Yazıcı, böylece eğitim yetersizliği ve üretim sürecine katılamama gibi sorunların aşılması için çalışmaların gerçekleştirildiğini ve toplum katmanları arasında sosyal doku itibarıyla var olan sorunların minimize edilmeye çalışıldığını vurguladı.

“Alo 144 Birey-İnsan Odaklı Hizmet Anlayışımızın Sembolü Olacak”

“Alo 144 Sosyal Yardım Hattı” konusunda basın mensuplarını bilgilendiren Yazıcı, vatandaşlara en yakın noktadan ve insan odaklı bir anlayışla hizmet veren SYDGM’nin, bilgi ve iletişim teknolojilerini devreye sokmak suretiyle vatandaşların sosyal yardım sorunlarını giderme noktasında “Alo 144 Sosyal Yardım Hattı”nı hizmete soktuğunu belirtti. Bilgiye ve yardıma erişim fırsatlarının artırılmasının sağlanması ve sabit hatlardan “144”ün ücretsiz aranması ile vatandaşların profesyonelce hizmet almalarının ve bu şekilde destek sağlanmasının gerçekleştirilmiş olduğunun altını çizen Yazıcı

konuya ilişkin olarak şunları söyledi:

“Şimdilik ifade ettiğim gibi, vatandaşlarımız sadece sabit hatlardan ücretsiz olarak ‘144’den yararlanacaklar. Bu arada GSM operatörlerinden de ücretsiz yararlanabilmeleri konusunda çalışmalar devam etmektedir. SYDGM bu hattı devreye sokmak suretiyle 10 kişiden oluşan bir çağrı merkezi oluşturmuş bulunmaktadır. ‘Alo 144 Sosyal Yardım Hattı’ birey-insan odaklı hizmet anlayışımızın da sembolü olacaktır. Çağrı destek personelimiz, vatandaşlarımızın talebini dinledikten sonra gerekli bilgilendirmede bulunacak, vatandaşlarımızın talebi SYD Vakfını ilgilendiriyorsa çağrı destek personelimiz vatandaşımızı ücretsiz olarak ilgili SYD Vakfına aktaracaktır. Bu hizmet sayesinde vatandaşlarımızın talepleri hakkında bilgi alması sağlanacak, vatandaşların sosyal yardım ve proje uygulamaları, başvuruları ve kriterleri konusunda doğru bilgiye hızlı bir şekilde erişimi gerçekleştirilecektir. SYDGM’nin yürütmüş olduğu yardım ve proje uygulamaları konusunda vatandaşlardan gelen soru, şikayet ve öneriler değerlendirilerek, tıkanan noktalar tespit edilmek suretiyle bu alandaki sorunlar hızlı bir şekilde giderilmiş olacaktır. ‘Alo 144 Sosyal Yardım Hattı’nın vatandaşlarımıza hayırlı olmasını diliyorum.”

Devlet Bakanı Hayati Yazıcı, ‘Alo 144 Sosyal Yardım Hattı’nı arayarak, çağrı destek personeli ile bir görüşme

gerçekleştirdikten ve hatta ilişkin bilgi aldıktan sonra Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOY-BİS) hakkında basın mensuplarına açıklamalarda bulundu.

“‘Sen git fakirliğini kanıtla, belge topla’ Dönemi Kapandı”

SOYBİS ile tek adımda hizmetten tek tuşta hizmete geçişin sağlandığını belirten Yazıcı, sistemin sosyal yardım

10 ayrı kuruma başvurmasının önlendiğini ifade eden Yazıcı SOYBİS’teki kurumlar arası bilgi paylaşımına ilişkin olarak şu açıklamalarda bulundu:

“Bunlardan ilk olarak İçişleri Bakanlığı’nın Mernis veri tabanından vatandaşın adres bilgileri, nüfus- aile- kişi kayıtları ve olay bilgileri temin edilmekte, ikinci olarak İş-Kur’dan işsizlik sigortası, kısa çalışma

Devlet Bakanımız Hayati Yazıcı SOYBİS’e ilişkin basın mensuplarını bilgilendirdikten sonra bir gazetecinin TC kimlik numarası ile sistemde sorgulama yaparak sistemdeki verilerin nasıl incelendiğini de basın mensuplarına bu örnekle göstermiş oldu.

başvurusu yapan vatandaşların muhtaçlıklarını ve kişisel verilerini merkezi veri tabanından temin ve tespit etmek suretiyle, ayrıca mükerrer yardımların önlenmesine yönelik olarak, kurumlar arası online veri paylaşımının sağlanmasıyla SYDGM tarafından 6 aylık bir süre içerisinde gerçekleştirildiğini ve hizmete açıldığını söyledi. Bu projeye vatandaşın TC kimlik numarası alınarak

ödeniği ve iş kaybı tazminatı alıp almadığı tespit edilmekte, üçüncü olarak Vakıflar Genel Müdürlüğünden muhtaç aylığı alıp almadığı tespit edilmekte, dördüncü olarak Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünden evde bakım aylığı alıp almadığı saptanmakta, beşinci olarak SYDGM veri tabanına girilmek suretiyle ŞNT, gelir getirici proje ve diğer yardımlardan

SOYBİS sayesinde vatandaşın fakirliğini kanıtlama yükünün yer değiştirdiğini, onun fakir ve muhtaç olup olmadığını kanıtlama görevinin devlete geçtiğini ve “Sen git fakirliğini kanıtl, belge topla” döneminin kapatıldığını söyleyen Yazıcı, “Vatandaşın sadece nüfus cüzdanını ibraz etmek, TC kimlik numarasını bildirmek, bir de “benim kişisel bilgilerimi sorgulamanıza müsaade ediyorum” şeklinde yazılı beyanını almak suretiyle bu hizmet gerçekleştirilmektedir” dedi. Yazıcı, ayrıca bu sistem sayesinde yoksul vatandaşların yardıma erişim sürecinin son derece kısa hale getirildiğini, mükerrer yardım verilmesinin engellendiğini ve sosyal yardımların gerçek ihtiyaç sahiplerine ve daha geniş bir kitleye ulaşmasının amaçlandığını belirterek, yardım başvurusu yapan vatandaşların durumlarıyla ilgili belge talebinde bulundukları kamu kurum ve kuruluşlarındaki iş yükünün azaltıldığını ifade etti.

yararlanıp yararlanmadığı tespit edilmekte, altıncı olarak Sosyal Güvenlik Kurumu veri tabanından kişinin sosyal güvencesinin olup olmadığı, sağlık hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı ve 2022 Sayılı Kanun çerçevesinde maaş alıp almadığına ilişkin bilgiler derlenmekte, yedinci olarak Gelir İdaresi Başkanlığı veri tabanından vergi mükellefiyeti ve üzerine kayıtlı araç olup olmadığına ilişkin tespit yapılmakta, sekizinci olarak Sağlık Bakanlığı veri tabanından kişinin yeşil kartlı olup olmadığına ilişkin bilgiler derlenmekte, dokuzuncu olarak Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünden kişinin üzerine kayıtlı gayrimenkul olup olmadığına ilişkin bilgiler derlenmekte ve onuncu olarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığı veri tabanına girilmek suretiyle çiftçi kayıt sisteminde kişinin arazi varlığı, ekili arazi varlığı, tarımsal desteklerden yararlanıp yararlanmadığı ve büyükbaş veya küçükbaş hayvan sayısına ilişkin veriler derlenmekte ve böylece bu sistem sayesinde 10 farklı kurumdan 24 ayrı sorgulama yapılabilir.

Devreye konulan bu özgün sistemle öncelikle vatandaşın fakirliğini kanıtlama yükünün yer değiştirdiğini, onun fakir ve muhtaç olup olmadığını kanıtlama görevinin devlete geçtiğini ve “Sen git fakirliğini kanıtl, belge topla” döneminin kapatıldığını söyleyen Yazıcı, “Vatandaşın sadece nüfus cüzdanını ibraz etmek, TC kimlik numarasını bildirmek, bir de “benim kişisel bilgilerimi sorgulamanıza müsaade ediyorum” şeklinde yazılı beyanını almak suretiyle bu hizmet gerçekleştirilmektedir” dedi. Yazıcı, ayrıca bu sistem sayesinde yoksul vatandaşların yardıma erişim sürecinin son derece kısa hale getirildiğini, mükerrer yardım verilmesinin engellendiğini ve sosyal yardımların gerçek ihtiyaç sahiplerine ve daha geniş bir kitleye ulaşmasının amaçlandığını belirterek, yardım başvurusu yapan vatandaşların durumlarıyla ilgili belge talebinde bulundukları kamu kurum ve kuruluşlarındaki iş yükünün azaltıldığını ifade etti. SYD Vakıflarında yaşanan yoğunluğun da böylece giderildiğini ve kamu kurum ve kuruluşlarında mükerrer yar-

dımların engellenmesine yönelik yapılan yazışmaların ortadan kaldırılarak bürokrasinin en aza indirildiğini dile getiren Yazıcı, SYDGM’nin ülkemizde e-devlet uygulamaları vasıtasıyla yürüttüğü e-dönüşüm sürecine bu sistem ile büyük ölçüde katkıda bulunduğunu vurguladı.

Bugün devrede olan SOYBİS’i, hali hazırda 2600 kayıtlı SYD Vakfı kullanıcısının kullandığını söyleyen Yazıcı, “Bu kişilere, bu sistemi kullanmaları için gerekli teknik ayrıcalık sağlanmıştır. Bu sistem sayesinde aylık olarak yaklaşık 3 milyon evrak tasarruf edilmiş, aylık olarak yaklaşık 5 milyon TL yol parasının vatandaşımızın cebinde kalması sağlanmıştır. Daha önce, vatandaşa SYD Vakıflarından yardım edilmesi için gerçekleşen ortalama başvuru süresi 3 ile 15 gün arasında değişiyordu. Devreye giren SOYBİS sayesinde bu süre 7 saniyeye inmiştir” dedi.

SOYBİS’in hayata geçirilmesi ile birlikte son beş aylık süreçte yaklaşık 41 milyon TL ulaşım ve evrak masrafından

tasarruf edildiğini, 15 milyon evrağın ortadan kaldırılarak kağıt tasarrufu sağlandığını ve böylece yapılan bir hesaplama-ya göre 3900 ağacın kesilmesinin de engellenmiş olduğunu ifade eden Devlet Bakanı Hayati Yazıcı, "Böyle bir projeyi altı ayda tamamlayan SYDGM bünyesinde çalışan genç uzman arkadaşları kutluyorum. Bu projeyi biz dışarıda özel sektöre yaptırmış olsaydık, 1.3 milyon TL maliyeti olacaktı. Oysa bu özgün projeye SYDGM sıfır maliyetle sahip olmuş ve vatandaşlarımızın hizmetine sunmuştur" diye konuştu.

Yazıcı, "Gerek 'Alo 144 Sosyal Yardım Hattı'nın gerekse SOYBİS olarak nitelediğimiz 'Sosyal Yardım Bilgi Sistemi'nin vatandaşlarımıza, ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Bu arada 'Alo 144' hattını ücretsiz olarak hizmete geçmesinde emeği geçen Ulaştırma Bakanımıza, Ulaştırma Bakanlığı Müsteşarına, Türk Telekom Genel Müdürlüğüne ve Telekomünikasyon İdaresi Başkanlığına ayrıca huzurlarınızda teşekkür ediyorum" dedi.

SOYBİS uygulamasına ilişkin bir uygulamanın da basın mensuplarına sunulduğu toplantıda bir basın mensubunun beyaz eşya yardımlarının devam edip etmediğine ilişkin bir sorusuna da yanıt veren Yazıcı şunları söyledi:

"Aslında bizim o çalışmamız çok önemli bir çalışmaydı ve sözünü ettiğiniz çalışmayı

Tunceli, Diyarbakır, Batman ve Siirt'te gerçekleştirdik. Bu çalışmalar 2008 yılı başında başlatılmıştı. Amacımız, hem dayanıklı tüketim maddesi alamamış sosyal güvenceden yoksun vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını gidermek, hem de dünyada yaşanan küresel kriz dolayısıyla ülkemizde en çok sıkıntıya düşen dayanıklı tüketim maddesi üreten üreticilere katkıda bulunmak ve

dolayısıyla o fabrikada çalışan işçilerimizin çalışma imkanlarını sağlamaktı. Bu projeyi SYD Vakıflarımızın yaptıkları çalışmalar sonucu devreye soktuk. Dedik ki, vatandaşın ihtiyacını sorun, bir numaralı ihtiyacını biz gidereceğiz. Gidip sordular ihtiyaçlarını, kimisi buzdolabı dedi, kimisi oturma grubu, kimisi yemek takımı dedi, kimisi çamaşır makinesi, kimisi soba, kimisi 'evimin damı akıtıyor dam yapılınsın' dedi, bunları yapacağız dedik. Ama bu seçim öncesine denk düştü bazı yerlerde, seçim yatırımı dendi. Bu projeler bitti ve bir daha böyle bir proje

yapmıyoruz. Çünkü çok yanlış anlaşılıyor. Biz daha sonra memnuniyet derecesini ölçtük ve o illerimize şimdi bir anket de yaptırıyoruz. SYDGM'den elemanlar gönderdik. Onları siz bir dinleseniz, mesela orada bir kadın, kolu yok, özür, 'ben bu halimle çamaşır yıkıyordum, bu makine sayesinde rahata kavuştum' diyor. Gene başka yaşlı bir kadın '40 yıldır benim kocamın bana alamadığını

devlet bana aldı' diyor. Bunlar önemli şeyler, çünkü artık bu çağda bu zamanda buzdolabı, çamaşır makinesi, zaruri ihtiyaç haline gelmiştir. Ama artık yoğurdu üfleyerek yiyoruz. Bu nedenle bir daha bu tür bir proje yapmayacağız."

Basın toplantısı sonrasında "Alo 144 Sosyal Yardım Hattı'nın hizmet verdiği Çağrı Merkezi'ni ziyaret eden Devlet Bakanı Hayati Yazıcı, burada hattı arayan bir vatandaşın sorunuyla ilgilendi ve merkez çalışanlarından aramalara ilişkin bilgi aldı.

sosyal yardım uygulamaları ve eğitim yardımları istişare toplantısı yapıldı

Ülkemizin sosyal yardım sistemi içinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünün rolü, Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS) ve Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesi ile maddi imkansızlıklar nedeniyle ortaöğretime devam edemeyen öğrencilerin eğitim sürecine dahil edilmesi için yapılması gereken çalışmalara ilişkin bilgilendirme ve istişare toplantısı Devlet Bakanımız Sayın Hayati Yazıcı'nın katılımıyla gerçekleştirildi.

Ülkemizin sosyal yardım sistemi içinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünün rolü, Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS) ve Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri

Projesi ile maddi imkansızlıklar nedeniyle ortaöğretime devam edemeyen öğrencilerin eğitim sürecine dahil edilmesi için yapılması gereken çalışmalara ilişkin bilgilendirme ve

istişare toplantısı Devlet Bakanımız Sayın Hayati Yazıcı'nın katılımıyla gerçekleştirildi.

21.10.2009 tarihinde saat 10.00'da SYDGM Toplantı

Salonunda başlayan toplantıya, Başbakanlık Müsteşarı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı, Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarı, SGK Başkanı, Özür-lü-ler İdaresi Başkanı, SYDGM Genel Müdürü, SHÇEK Genel Müdürü, İŞKUR Genel Müdürü, Primsiz Ödemeler Genel Müdürü ve Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü Müdürü'nün de içinde yer aldığı çeşitli kurum ve kuruluşlardan temsilciler katıldı.

Söz konusu toplantıda öncelikle Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS) ve Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesi ile ilgili bir sunum gerçekleştirilirken, maddi imkansızlıklar nedeniyle ortaöğretime devam edemeyen öğrencilerin eğitim sürecine dahil edilmesi için yapılması gereken çalışmalar dahilinde taşınmalı eğitimin

ülke genelinde uygulanabilirliği, barınma, yurt ve taşıma seçeneklerinin değerlendirilmesi ve eğitimde bir üst kademeye geçişin sağlanmasına yönelik alınması gereken önlemler içinde ÖSS, SBS ve DPY kursları değerlendirildi.

Eğitim yardımlarına ilişkin istişare görüşmelerinde ayrıca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynağının eğitime tahsisi hususunda öncelikli alanların ne olması gerektiği, özürlü öğrencilere yönelik yapılması planlanan çalışmalar, şartlı yardımların ülkemizde uygulanabilirliği, kamu yararına çalışma programları, sosyal yardım yapılan kişilerin kamu hizmetinde çalıştırılmasına yönelik İŞKUR ile işbirliği, toplumsal hayata katılımın artırılmasına yönelik programlar ve yardım yapılan kişilerde çalışma gücü noksanlığı aranıp aranmaması gibi

konular ele alındı. Katılımcılar, söz konusu gündem maddeleri hakkında çeşitli görüşler dile getirdiler.

Genel Müdürümüz Sayın Aziz Yıldırım, SYDT Fonu kaynakları kullanılarak farklı türlerde yardımlar yapıldığını, zaman zaman yardım alan kişilerden almış olduğu yardım karşılığı kamu yararına çalışmalarının istenebildiğini ifade ederek, kanun gereği bu kişilere sigorta yapılmasının gerekli olduğunu, yapılmadığı zaman da yardım alan kişi tarafından hukuki yollara başvurulması halinde ciddi tazminat davalarının oluşabileceğini belirtti.

M.E.B. Müsteşarı Muammer Yaşar Özgül, eğitim alanında bir çok sorunun mevcut olduğunu, orta öğretimde okullaşma oranının oldukça düşük olduğunu (%58 civarında) ve özellikle bu oranın kız çocuklarında

daha da düşük olduğunu dile getirdi. Kalkınma planlarına göre söz konusu oranın %100 olması gerektiğini belirten Özgül, bu durumun sağlanabilmesi için özellikle kırsal kesimde bulunan öğrencilerin taşınarak, yahut yurtlar inşa edilerek veya kiralanarak sağlanabileceğini ifade etti. Kız çocuklarının orta öğretime devamının artırılması konusunda bir çalışma yapılmasının gereğini de vurgulayan Özgül, okul öncesi eğitime verilen önemi de belirterek şu an için okul öncesi eğitime iştirak oranının %33 olduğunu ve özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesinde çocukların bu sayede Türkçe öğrendiklerini söyledi.

ÖZİDA Başkanı Abdullah Güven, 30.000 kadar özürlü öğrencinin taşıma ihtiyaçlarının SYDT Fonu'ndan temin edilen kaynak ile karşılandığını belirterek, özel eğitim kurumları dışında şahısların açtığı okulların sayısının oldukça az olduğunu, okul açmanın maliyetinin oldukça yüksek olduğunu ve devletin M.E.B. ile ulaşamadığı yerlere hizmet götüren bu özel kurum ve kuruluşlarda toplamda 3.800 özürlü çocuğun bulunduğunu ifade etti.

SHÇEK Genel Müdürü İsmail Barış, eğitimin yaygınlaştırılması konusunda teknik destek sağlayabileceklerini ve mesleki rehabilitasyon projelerinin yaygınlaştırılabilmesi için gerekli işbirliğinin yapılabileceğini ifade etti.

DPT Müsteşar Yardımcısı M. Cüneyt Düzyol, eğitim projeleri

hususunda yatırım programında gerekli desteğin verildiğini ve ilave kaynak gerektiğinde de tekrar destek verilebileceğini söyleyerek, taşınmalı sistem, barınma ve yurt konusunda orta vadeli programda bu konuların yer aldığını, özellikle sosyo-ekonomik durumu kötü durumda bulunan on ilde öncelikle kız çocuklarına yönelik programların bulunduğunu dile getirdi.

Primsiz Ödemeler Genel Müdürü Yedigöze Gökalep, taşınmalı eğitim konusunda pansiyon sisteminin kullanılmasının faydalı olacağını, ÖSS ve SBS kursları konusunda daha önce de çalışmalar yapıldığını, ancak eğitim altyapısı kötü olan çocuklara bir yıllık kurs yardımı yapılmasının yeterli etkiyi göstermediğini ifade ederek, ŞNT yardımlarının üniversitede de devam etmesinin yararlı olacağına ve belirli bir seviyede başarı gösteren çocukların buna benzer bir yardımdan üniversitede de faydalanması gerektiğine yönelik görüş bildirdi. Gökalep, ŞNT'de ilköğretime verilen desteğin sınırlandırılarak, orta-

Eğitim yardımlarına ilişkin istişare görüşmelerinde ayrıca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynağının eğitime tahsisi hususunda öncelikli alanların ne olması gerektiği, özürlü öğrencilere yönelik yapılması planlanan çalışmalar ve şartlı yardımların ülkemizde uygulanabilirliği ele alındı

öğretime verilen desteğin artırılmasının düşünülebileceğini de belirtti.

Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Feridun Giresun ise, İŞKUR'a kayıtlı olan işsizlerin toplum yararına çalışma programına katılmalarına öncelik verdiklerini ve bu alanda çalışanların primlerinin yatırıldığını belirtti. Şu anda 26.000 kişiye MEB okullarında bu konuda istihdam sağlandığını söyleyen Giresun, ilgili kurumlarla protokol yapılarak ya da İŞKUR ile işbirliği içinde bu programın SYDGM tarafından da kullanılabileceğini belirtti.

Genel Müdürümüzden Seyhan'daki iddialara ilişkin açıklama: "eksik kömür ve devletin dolandırılması söz konusu olamaz"

Bazı medya organlarında yer alan ve Adana Seyhan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından ihtiyaç içindeki vatandaşlara dağıtılan kömür torbalarında eksiklik olduğuna dair iddialara Genel Müdürümüz Sayın Aziz Yıldırım bir basın açıklaması ile yanıt verdi.

Bazı medya organlarında yer alan ve Adana Seyhan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından ihtiyaç

çindeki vatandaşlara dağıtılan kömür torbalarında eksiklik olduğuna dair iddialara Genel Müdürümüz Sayın Aziz Yıl-

dırım bir basın açıklaması ile yanıt verdi.

Yıldırım, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu (TKİ) tarafından temin edilen kömürlerin illere kadar ulaştırılmasının TKİ'nin sorumluluğu altında sağlandığını; İlçelere ve köylere dağıtımının ise SYD Vakıfları tarafından gerçekleştirildiğini belirterek, Seyhan'da vatandaşlara dağıtılan kömür torbalarında eksiklik olduğuna ilişkin iddialara açıklık getirdi.

Seyhan Kaymakamlığı ile gerçekleştirilen görüşme sonucu elde edilen bilgilere göre; 2009/2010 kış dönemi için Seyhan SYD Vakfı'na tahsis edilen 12.500 ton kömürün 8.776.60 tonunun 14.10.2009 tarihinde tartılarak teslim alındığını ifade eden Yıldırım, 6509 aileye 3.254 ton kömür teslim edildiğini ve kömür yardımı alan vatandaşlardan Seyhan SYD Vakfına ulaşan herhangi bir eksik kömür şikayetin olmadığını dile getirdi.

Kömürlerin, Vakıflar tarafın-

Bazı medya kuruluşlarında yer alan haberlere göre, Adana'nın Seyhan ilçesinde bir vatandaşın kömür torbalarında kömürlerin 25 kg olduğu yazmasına rağmen torba ağırlıklarından şüphelenerek bütün torbaları eve getirip tek tek tarttığı, tartılan torbaların çoğunun 25 kg'dan az olduğu; bu nedenle devletin ihale usûlü kömür alırken dolandırıldığı ve aynı zamanda vatandaşın da kandırıldığı iddia edilmişti. Seyhan Kaymakamı İsmail Hakkı Develi ise kömürlerin kendilerine tır ile geldiğini, torbaların alınmadan önce kantarda tartıldığını ve eksik olamayacağını söylemişti.

dan torba sayısı ile değil, taşıma irsaliyesinde yazılı bulunan ton üzerinden teslim alındığını kaydeden Yıldırım açıklamasına şöyle devam etti:

“Buradan da anlaşılacağı gibi, eksik kömür ve devletin dolandırılması söz konusu olamaz. Vakıflarımızda aynı gün içinde yüzlerce vatandaşa kömür teslim edilmektedir. Torbaların hepsinin 25 kg. olduğu düşünüldüğünden kömürler torba sayısı ile vatandaşa verilmekte

olup, iş yoğunluğu nedeniyle tekrar tartılamamaktadır. Ancak vatandaşa verilen kömür torbalarının tamamı 25 kg. değilse 500 kg.'ı tamamlayacak adette torba verilmektedir. Kendilerine verilen kömür miktarının 500 kg.'dan az olduğunu tespit eden vatandaşlarımız, ilgili Vakfa müracaat ettiklerinde, eksik miktar tamamlanabilmektedir.”

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü

tarafından SYD Vakıfları aracılığı ile ihtiyaç sahibi ailelere dağıtılan yakacak yardımları, “Aile Yardımları” kapsamında dağıtılıyor ve bedelsiz kömür yardımını içeriyor. Yakacak yardımları, Bakanlar Kurulu kararı ile 2003 yılından itibaren Türkiye Kömür İşletmeleri'nden (TKİ) sağlanan kömürün Türkiye genelindeki ihtiyaç sahibi ailelere aile başına en az 500 kg. olarak dağıtılmasıyla gerçekleştiriliyor.

Genel Müdür Yardımcımız TRT' ye konuk oldu

DAYANIŞMA

Genel Müdür Yardımcımız Sayın İslam Emiroğlu, 2002 yılında gelir getirici projelere ayrılan kaynağın yüzde 1-2 gibi bir orandayken şu anda yüzde 16'lık oranlara çıktığını, bunun da çok önemli bir kaynağın gelir getirici projelere gittiğini gösterdiğini belirtti.

Genel Müdür Yardımcımız Sayın İslam Emiroğlu, 2002 yılında gelir getirici projelere ayrılan kaynağın yüzde 1-2 gibi bir orandayken şu anda yüzde 16'lık oranlara çıktığını, bunun da çok önemli bir kaynağın gelir getirici projelere gittiğini gösterdiğini belirtti.

TRT 2'de yayınlanan 'Sektörden' programına konuk olan Genel Müdür Yardımcımız İslam Emiroğlu, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının (SYDV) Genel Müdürlüğümüzün taşra teşkilatı şeklinde algılandığını belirterek, "Vakıflar özel hukuk tüzel kişileri. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü bu Vakıflarla ilgili genel politikaların oluşturulması ve kaynak aktarımıyla ilgili önemli bir görevi üstleniyor. Ayrıca Fon Kurulu'na kararların verilmesiyle alakalı aracılık faaliyetini yürütüyor. Yoksa Vakıfların bir amiri konumunda değil. Genel Müdürlük olarak vatandaşlara doğrudan bir yardım faaliyeti yok. Bu

yardım faaliyetlerinin tamamı il ve ilçelerimizde kurulan 973 Vakfımız tarafından gerçekleştiriliyor. Ağırlıklı talep tabii ki her zaman için nakit yardımı. Yani nakit yardımı olmaksızın yaşamını idame ettiremeyecek durumda olan vatandaşlarımız var. Yolda kalmış olan insanlarımız var" dedi.

Genel Müdürlüğe sürekli dilekçeler geldiğini anlatan Emiroğlu, "Yardım taleplerinde bulunuyorlar. Genel Müdürlüğümüzün kişilere bizzat yardım faaliyeti söz konusu değil. Bizim 973 adet Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfımız var. Bu Vakıflara bizzat başvuruda bulunacaklar. Eskiden vatandaşlarımıza farklı kurumlardan belge getirme zorunluluğu vardı. SOYBİS sayesinde vatandaşımız kimlik numarasıyla başvuruda bulunduğu zaman saniyeler

içinde bütün bilgiler toplanmış olacak" diye konuştu. Genel Müdür Yardımcısı Emiroğlu, SYDV'lerden yardım alma şartlarından birinin de sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olmak, bunlardan ücret ve gelir almamak olduğunu kaydederek, "Ama maalesef böyle bir şey olmamasına rağmen, sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olmasına, ücret geliri olmamasına rağmen durumları iyi olan insanlar olabilir. Vakıflarda sosyal inceleme görevlileri var. Bu görevliler kişinin evine ya da yaşadığı yere bizzat uğrayarak bir inceleme raporu tanzim ederler. Bu raporun Mütevelli Heyetine sunulmasından sonra

Genel Müdür Yardımcımız İslam Emiroğlu, Genel Müdürlüğün doğrudan iş bulma, insanları işe yerleştirme gibi bir görevi olmadığına dikkat çekerek, "Şimdiye kadar İŞKUR'un meslek edindirme ile ilgili yaptıklarını destekleme alanında Vakıflarımızın faaliyetleri olmuştur" dedi

yardım yapılıp yapılmaması karara bağlanır" şeklinde konuştu.

"Bakanımızın, Genel Müdürlüğümüzün yönlendirmeleriyle beraber Gelir Getirici Projelerle ilgili kaynaklarımızın büyük bir bölümünü 'balık tutma' diye nitelendirebileceğimiz faaliyetlere aktarıyoruz" diyen Emiroğlu, "Tabii ki bunda da şartlar var. Bu şartlardan biri sosyal güvenlik kuruluşlarından herhangi bir gelir almaması, sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olmamasıdır. Çok düşük standartlarda yaşayan insanlara kendi gelirlerini oluşturmaları için böyle bir imkân tanınıyor. 15 bin TL'ye kadar bu destekleri sağlıyoruz. Bu destekle kendi ayakları üstünde durmasını, kendi işini yapmasını ve bizim kapsamımız dışına çıkmasını istiyoruz. Bir vergi mükellefi olmasını, yani üretken olmasını, toplumun içinde bir birey olmasını hedefliyoruz. 2002 yılında bu gelir getirici projelere ayırdığımız kaynak yüzde 1-2 gibi bir orandayken şu anda yüzde 16'lık oranlara çıktı ki bu çok önemli bir kaynağın Gelir Getirici projelere gittiğini göstermektedir" diye konuştu.

Genel Müdür Yardımcımız İslam Emiroğlu, Genel Müdürlüğün doğrudan iş bulma,

insanları işe yerleştirme gibi bir görevi olmadığına dikkat çekerek, "Şimdiye kadar İŞKUR'un meslek edindirme ile ilgili yaptıklarını destekleme alanında Vakıflarımızın faaliyetleri olmuştur. Ama İŞKUR'dan herhangi bir mesleği olan, kuaförlük, berberlik, terzilik, kaynak işçiliği gibi bir meslek edinmiş, herhangi bir iş yapacak sermayesi bulunmayan insanlara bu sermayenin sağlanması suretiyle kendi ayakları üstünde durmasını sağlama gibi bir görevimiz var. Biz bu görevi yerine getiriyoruz" dedi.

"Genel Müdürlük Vakıflar aracılığıyla eğitim konusunda çok büyük kaynaklar aktarmaktadır" diyen Emiroğlu, "Şu anda eğitim sezonlarının başlamasından itibaren yılda iki defa eğitim yardımları Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarımıza kaynak olarak gönderilmekte ve Vakıflarımız aracılığıyla eğitim materyalleri alınmasında ailelere destek sağlanmaktadır. Ayrıca bu Fondan her sene başında ilköğretim okullarındaki öğrencilerimizin yararlandığı kitapların kaynağı da sağlanmaktadır" şeklinde konuştu.

Genel Müdür Yardımcısı Emiroğlu, bir soru üzerine gelir getirici projelerde çok başarılı örnekler olduğunu

belirterek, "Elmalı'da başarılı bir Kaymakam arkadaşımızın girişimci ruhuyla yayla seracılığı konusunda çok güzel bir örnek verildi. 4 bin kişiye istihdam sağladık. Bunun yanında Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesiyle sütçülüğün gelişmesiyle ilgili olarak faaliyetlerimiz oldu. Denizli'de, Manisa'da bununla ilgili çok güzel uygulamalar oldu" dedi.

Vakıfların Türk tarihinde çok önemli bir rolü olduğunu vurgulayan Emiroğlu, "Anadolu coğrafyasında bulunan ilk vakfiyenin tarihi 1048. Yani 1071 Malazgirt zaferinden önceki bir tarihe tekabül ediyor" diye konuştu. Emiroğlu, SYDV'lerin dönemin Başbakanı merhum Turgut Özal döneminde çıkarılan 3294 sayılı Kanunla kurulduğunu hatırlatarak, "Vakıflarda atanmışlarla yerel yetkililerin birlikte çalışma ortamı sağlanıyor. Burada Kaymakam, Vali, Mal Müdürü, Defterdar gibi atanmışların yanında Belediye Başkanı gibi seçilmiş olanlardan, yine seçilmiş muhtarlar arasından, ayrıca İl Genel Meclisi'nin seçtiği hayırsever vatandaşlarımızdan oluşan karma bir yapılanma var. Daha önceden de yardım yapan kurumlar vardı. Ben de daha önceden Balıkesir Vakıflar Bölge Müdürlüğü görevi yaptım. Bir burs vermekle ilgili listeler oluşturulup Ankara'ya gönderilip Ankara'dan onaylandıktan sonra kaynakların bize gelmesi gibi bir prosedür işliyordu. Vatandaşlarımızın başvurması zaman alıyordu ve bazen de biktirici durumlar söz konusu olabiliyordu. Ama

973 Vakfın vatandaşlarımızın bulundukları yerde başvuru yaptıkları zaman çok kısa sürelerde, kaynakta bu problemi çözme yönünde çok önemli bir aracılık yaptığına inanıyorum. Bürokrasideki bütün yavaşlığın önüne geçildiğine inanıyorum” şeklinde konuştu.

Proje başvuru sürecine de değinen Genel Müdür Yardımcısı İslam Emiroğlu, “Vatandaşlarımız il ve ilçelerdeki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına gittiklerinde oradaki elemanlar başvuru formunu doldurmasını isteyecekler. Başvuru formundan sonra eski gibi çeşitli kurumlara gitmek zorunda kalmayacaklar; çünkü Vakıflar vatandaşların 3294 sayılı Kanun kapsamında olup olmadıklarını SOYBİS dediğimiz sistemle öğrenecekler. Kimlik numarasını verdiği zaman onun bir başka yerden gelir alıp almadığı tespit edilecek. Daha sonra Vakıf hangi işi yapmak istediğini soracak. ‘Kuaförlük yapabilir misin’, ‘Berberlik yapabilir misin’, ‘Terzilik yapabilir misin’ gibi. Bu işlemi yaptıktan sonra sosyal inceleme elemanlarımız bunları yerinde inceleyecekler. Bir rapor düzenleyecekler. Bu raporu müteakiben uygun görüldüğü zaman Vakıf Mütevelli Heyeti karar verip bize internet üzerinden başvuru yapabilecekler. Başvurunun yapılmasından itibaren Vakfın yoğunluğuna göre bu en geç bir hafta içinde Ankara’ya, Fon Kurulu’na sunulacak hale gelebilir” dedi. Emiroğlu, geri ödeme süresinin 8 yıl olduğunu

kaydederek, “Geri ödemeler 8 yıllık. İlk 2 yıl ödemesizdir. Yani bu yardımdan faydalanan kişilerin zaten yardıma ihtiyaçları olduğu düşünüldüğünde 8 yıllık bir ödeme öngörülüyor” diye konuştu.

SYD Vakıflarının devlet kurumundan daha farklı bir yapıda olduğunun altını çizen Genel Müdür Yardımcısı Emiroğlu, “Önemli bir gelir kalemi kurumlar vergisi ve gelir vergisinden geliyor. Trafik ceza gelirleri de var aynı şekilde. RTÜK’ün reklam gelirlerinin yüzde 15’i de var. Fakat Vakıflarımız özel hukuk tüzel kişisidir” şeklinde konuştu.

Emiroğlu, denetim sürecine de değinerek, “Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından muhasebe denetimi ve İçişleri Bakanlığı Mülkiye Müfettişlerimiz aracılığıyla çeşitli idari denetimler gerçekleştirilmektedir. Denetime açık bir yardım söz konusu” dedi.

TOKİ’yle yapılan protokol gereğince sosyal konut projesini hayata geçirdiklerini aktaran Emiroğlu, “17 ilde 18 projede 10 bin küsur sosyal konut inşa edildi. 45 metrekarelik bu konutlara başvurmanın şartı 3294 sayılı yasa kapsamında olmaktır. Yani sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olmaması ve gelir düzeyinin düşük olması gerekiyor. Ayrıca engelli vatandaşlarımız da yüzde 10’luk bir kontenjana sahip” ifadesini kullandı.

Genel Müdür Yardımcısı

İslam Emiroğlu, sosyal yardım hattının faaliyete geçtiğini belirterek, bu hat sayesinde insanların telefonla ulaşıp hangi yardımı nereden alabilecekleri konusunda bilgi edinebileceğini ve bu hattın bütün Türkiye’den aranabildiğini söyledi.

“Şartlı Nakit Transferi yardımlar içindeki en yaygın ve çok büyük bir nüfusa ulaşabildiğimiz yardım alanlarından biri” diyen Emiroğlu, “Şart da eğitim ve sağlık olmak üzere iki konuda. Eğitim dediğimizde ilk ve ortaöğretimdeki çocukların aldıkları paralar söz konusu. Şart eğitime devam etmektir. Kızlarımıza pozitif ayrımcılık yaparak daha fazla bir ödeme yapıyoruz. Şartlı Nakit Transferinin eğitime önemli bir katkı sağladığına inanıyoruz” diye konuştu.

“Şartlı Nakit Transferi yardımlar içindeki en yaygın ve çok büyük bir nüfusa ulaşabildiğimiz yardım alanlarımızdan biri” diyen Emiroğlu, “Şart da eğitim ve sağlık olmak üzere iki konuda. Eğitim dediğimizde ilk ve ortaöğretimdeki çocukların aldıkları paralar söz konusu. Şart eğitime devam etmektir. Kızlarımıza pozitif ayrımcılık yaparak daha fazla bir ödeme yapıyoruz. Şartlı Nakit Transferinin eğitime önemli bir katkı sağladığına inanıyoruz” diye konuştu

SOYBİS

(Sosyal Yardım Bilgi Sistemi)

BThaber'de

Genel Müdürlüğümüz tarafından oluşturulan ve sosyal yardımlarda "Tek Tuşta Hizmet" dönemini başlatan Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS), bilgi toplumu teknolojileri alanında haftalık olarak okuyucu ile buluşan ulusal dergi "BT Haber'de tanıtıldı. "2009 Yılı'nın E-devlet Projeleri" başlığını taşıyan ve e-devlet uygulamaları çerçevesinde kamu kurumlarının faaliyetlerini

konu edinen haber dosyasında SOYBİS ayrıntılı bir şekilde anlatıldı.

Haberde, "SOYBİS" in hayata geçirilmeden önce sosyal yardım başvurusu yapan kişilerin muhtaçlığının belgelenmesi için vatandaşların söz konusu kamu kurumlarını ya tek tek dolaşması ya da "Tek Adımda Hizmet Ofisleri"ni kullanması gerektiği belirtilerek, SOYBİS

ile birlikte aylık 1 milyon evrak dolaşımının ortadan kaldırıldığı ve vatandaşların cebinden çıkan 2 milyon TL yol masrafının da önüne geçildiği kaydedildi. SOYBİS sayesinde daha önce ortalama işlem süresinin 3-15 gün arasıyken, şu anda birkaç dakikaya indiğinin de vurgulandığı haberde, aynı zamanda SYDGM ve SYD Vakıflarının iş yükünün azaltıldığı ve mükerrer yardımların önlendiği ifade edildi.

İlgili haber dosyasında diğer kamu kurumlarının da e-devlet projelerine yer verildi. E-Devlet Kapısı, Milli Savunma Bakanlığı tarafından uygulanan "e-Askerlik e-Seferberlik", vergi dairelerinin web tabanlı çevrimiçi çalışmasını sağlamak amacıyla oluşturulan "Vergi Daireleri Otomasyon Projesi" ve SGK projeleri bu çerçevede sunulan projeler oldu.

Habere göre, Türkiye 2009 yılında e-devlet projeleri açısından sürüm artırma ve yenileme süreçlerinde oldukça hareketli bir dönem geçirdi.

Engellilerin Hakları Sözleşmesi için Türkiye'den Onay Belgesi

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, BM'de Düzenlenen 2009 Sözleşme Etkinliği Kapsamında Düzenlenen Törende, Engellilerin Hakları Sözleşmesi'ne İlişkin Türkiye'nin Onay Belgesini Verdi ve Sözleşmenin İhtiyari Protokolü'nü İmzaladı.

Müzakereleri 2000 yılında başlayan Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme, 13 Aralık

2006 tarihinde BM Genel Kurulu'nda oylamasız kabul edildi ve 3 Mayıs 2008'de yürürlüğe girdi. Sözleşme genel ilkeler, genel yükümlülükler, eşitlik-ayrımcılık yasağı, erişilebilirlik, eğitim, sağlık, çalışma ve istihdam, siyasi ve kamusal hayata katılım gibi çeşitli başlıklar altında, engellilerin haklarını ve taraf devletlerin yükümlülüklerini düzenliyor.

Sözleşmenin İhtiyari Protokolü de kişi ve gruplara sözleşmenin uygulanmasını denetlemek üzere kurulan Engellilerin Haklarına İlişkin Komite'ye, iç hukuk yolları tükendikten

sonra başvuru imkânı tanıyor. Sözleşme, Türkiye Cumhuriyeti devletine "Yeterli Yaşam Standardı ve Sosyal Korunma" başlıklı 28. Maddesinin (b) fıkrasıyla "Özellikle engelli kadın ve kızlar ve engelli yaşlılar dahil olmak üzere, engellilerin sosyal koruma programlarına ve yoksulluk azaltıcı programlara erişimini sağlama" ve (c) fıkrasıyla "Yoksulluk koşullarında yaşayan engellilerin ve ailelerinin uygun eğitim, danışmanlık, mali yardım ve süreli bakım dahil engelliliğe ilişkin harcamalarında devlet yardımına erişimini sağlama" görevlerini de veriyor.

'Güneşin Kızları' üniversiteli oldu

Kadıköy Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'nın da (SYDV) katkılarıyla hayata geçirilen Genç Kız Sığınma Evi'nde kalan ve bu yıl ÖSS'ye giren 3 genç kız üniversiteli oldu.

Türkiye'de bir ilk olan Genç Kız Sığınma Evi Derneği'nin Başkanı Uğur İlhan, sığınma evindeki üç kızın bu yıl girdikleri ÖSS'de başarılı olarak çeşitli bölümlere kayıt yaptırmaya hak kazandığını belirterek, "Güneşin kızlarının

bu başarısına çok sevindik" dedi. İlhan, burs vermek isteyen kişilerin ya da sponsorların katkılarına açık olduklarını da kaydetti.

Kadıköy Genç Kız Sığınma Evi, Avrupa'da yaklaşık 20 yıldır süren bir uygulamanın Türkiye'deki ilk örneğini teşkil ediyor. Almanya'nın

Bremen kentindeki bir genç kız sığınma eviyle kardeş dernek olan evde aikido kursu, atölye gibi çalışmalar yapılıyor.

2009 Küresel İnsani Gelişme Raporu

Engelleri Aşmak: İnsan Hareketliliği ve Kalkınma

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Politika Programı ve Küresel Göç Araştırmaları (ODTÜ) Merkezi ile Birleşmiş Milletler Türkiye ve Dünya Bankası Türkiye Ülke Ofisi İnsani Gelişme Diyalogu'nun gerçekleştirmiş olduğu seminerlerden yedincisi olan '2009 Küresel İnsani Gelişme Raporu' konulu seminer, 15 Ekim 2009 tarihinde ODTÜ Kültür Kongre Merkezi'nde, Kıdemli Politika Danışmanı ve İnsani Gelişme Raporu Ofisi (UNDP) araştırma takım lideri Francisco Rodríguez'in '2009

Küresel İnsani Gelişme Raporu: Engelleri Aşmak: İnsan Hareketliliği ve Kalkınma' adlı sunumunun yapılması ve katılımcıların sorularının cevaplandırılması ile gerçekleştirildi. Seminerde ODTÜ Sosyoloji Bölümü öğretim üyelerinden Doç. Dr. Helga Rittersberger-Tılıç da tartışmacı olarak yer aldı.

Francisco Rodríguez, sunumuna 2009 Küresel İnsani Gelişme Raporu'nun öne çıkarttığı dört ana noktaya dikkat çekerek başladı. Bu nok-

talardan ilkinin, insan faktörü üzerine olan yoğunlaşmanın ve daha geniş bir insan yararı düşüncesinin göç konusuna önemli bir bakış açısını da beraberinde getirmesi olarak belirtti. İkinci olarak, göç eden insanların ülkelerinde kalan ya da beraberlerinde göç eden ailelerinin de göçten yararlandığını ifade etti. Bunlara karşın üçüncü olarak, büyük eşitsizliklerle birlikte ikiye katlanan engelleyici ve eşitsiz bariyerlerin önemli bir politika gündemini ortaya çıkardığına dikkat çeken Rodríguez, son olarak ise tutkulu fakat politik olarak yapılması mümkün olan asıl politik reform paketlerinin insani gelişim için muhtemel kazanımların yaygınlaşmasına yardımcı olabileceğini belirtti.

Rodríguez, engellerin farklılık gösterdiğini belirterek, imkan ve olanakların dünyadaki dağılımındaki eşitsizliğinin insan hareketliliği için çok büyük bir baskıya yol açtığını ifade etti. Rodríguez, giriş engellerinin ülkelere göç anlamında yüksek sayıda girişin ve giriş iznini almanın, kalmanın ve çalışmanın zorluğu ve çoğu zaman, zaman alıcı ve masraflı olduğuna işaret ederek; göstergelerin, engellerin kalkması durumunda insanların kendileri için yaşam

öngörülerinin daha yüksek tutulduğu yerlere taşınma eğiliminde olduklarına işaret ettiğine dikkat çekti.

Sunumda, çoğu yer değiştiren kişiler için gelirlerinin yanında, risk ve kazanımlarında da büyük ölçüde değişikliklerin meydana geldiği vurgulandı. Kazanımlar noktasında, önemli araştırmaların göçmen çalışanların gelirlerinde büyük değişikliklerin üç dört kat arasında olduğunu, özellikle kadınların güç kazandıklarının, eğitim ve sağlık alanında iyileşmelerin gerçekleştiğinin söylenebileceği ifade edildi. Diğer taraftan, geçici ve düzensiz bir temelde göç edenlerin temel hak ve hizmetlere ulaşamadığı ve bazen göç esnasında özgürlüklerinin ellerinden alınıp daha güç koşullarla karşılaştıklarına dikkat çekildi.

Göçmenlerin konumuna ilişkin olarak ifade edilen durumlarla beraber, birçok araştırmaya göre, göç edilen ülkelerin toplam kazanımlarının da fazla

olduğuna değinilerek, buna karşın yan etkilerinin düşük olduğuna işaret edildi. Ülke politikalarının uyumlu olması durumunda göçten olumlu etkilerin alınabildiği belirtilecek, göçe olan karşıtlığın yanlış anlaşılmalardan kaynaklandığına vurgu yapıldı.

Seminerde, yaşanan son finansal krizin göç üzerindeki etkileri de ele alındı. Ekonomik daralmanın göçmen işçilere olan talebi kestiğine ve göç alan ülkeleri ve sektörleri ciddi şekilde vurduğuna dikkat çekildi. Diğer taraftan, gelişmiş ülkelerdeki yaşanan ve daralan nüfusa karşın gelişmekte olan ülkelerdeki genç ve büyüyen nüfus gibi uzun vadeli eğilimlerin göçü yeniden harekete geçireceğine işaret edildi. Bu eğilimlerin içlerinde yararlar ve baskılar da içerdiğine değinilerek, korumacı politikaların uzun vadeli öngörülere zarar verebileceğine dikkat çekildi. Seminerde ayrıca, göçün kalkınmaya yardımcı olabileceği ancak başka alanların yerine

geçme gibi bir özelliğinin olmadığına vurgu yapıldı. Beşeri hareketliliğin yararlı, hatta bazen dönüştürücü rolü düşünce, değerlerin paylaşımı gibi olabileceğine işaret edildi.

Seminerin son bölümünde ise krizin ötesinde uzun vadeli gündemin nasıl olması gerektiği konusunda, iş gücü talebi noktasında engellerin kaldırılması ve düzenlemelerin basitleştirilmesi, göçmenlerin temel haklarının güvence altına alınması ayrımcılık yapılması, zorla çalıştırılmanın engellenmesi, eşit işe eşit ücret ödenmesi, toplu sözleşme hakkının verilmesi, göçle ilgili maddi masrafların azaltılması, belgelere ulaşım kolaylığı sağlanması, göç bölgelerindeki faydalandırılmaların artırılması, hizmetlerin sağlanması için yerel kaynakların kullanılması, iç göçün faydalarından yararlanmaya izin verilmesi ve hareketliliğin insani gelişim yöntemlerinin içine alınması gibi bazı önermelerde bulunuldu.

çocuk emeği: Türkiye ve Hindistan örnekleri

'Çocuk Emeği' konulu seminer, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde, 11 Eylül 2009 tarihinde ODTÜ Sosyoloji Bölümü öğretim üyelerinden Doç. Dr. Sibel Kalaycıoğlu'nun tartışmacı olarak yer aldığı, Kalküta İslamia Üniversitesi Pediatri Bölümü Başkanı Dr. Swadesh R. Banerjee'nin 'Hindistan'da Çocuk Emeğinin Çok Yönlülüğü' ve ODTÜ Sosyoloji Bölümü öğretim üyelerinden Doç. Dr. Ayşe Gündüz Hoşgör'ün 'Türkiye'de Çocuk Emeği: Neden, Sonuç ve Müdahaleler' adlı sunumlarının yapılması ve katılımcıların sorularının cevaplanması ile gerçekleştirildi.

'Çocuk Emeği' konulu seminer, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde, 11 Eylül 2009 tarihinde ODTÜ Sosyoloji Bölümü öğretim üyelerinden Doç. Dr. Sibel Kalaycıoğlu'nun tartışmacı olarak yer aldığı, Kalküta İslamia Üniversitesi Pediatri Bölümü Başkanı Dr. Swadesh R. Banerjee'nin

'Hindistan'da Çocuk Emeğinin Çok Yönlülüğü' ve ODTÜ Sosyoloji Bölümü öğretim üyelerinden Doç. Dr. Ayşe Gündüz Hoşgör'ün 'Türkiye'de Çocuk Emeği: Neden, Sonuç ve Müdahaleler' adlı sunumlarının yapılması ve katılımcıların sorularının cevaplanması ile gerçekleştirildi.

Dr. Swadesh R. Banerjee, sunumuna çocuk emeğini Sosyal Bilimler Ansiklopedisi, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve UNICEF üzerinden tanımlayarak ve bu tanımlamaların nelere işaret ettiğine değinerek başladı. Banerjee, ILO'nun çocuk işçiliğini 15 yaşından küçük olup yaptığı işe

bakılmaksızın ekonomik olarak aktif olan kişiler üzerinden tarif ettiğini; diğer taraftan UNICEF'in daha kapsamlı bir tanımlamayı bize sunduğunu ifade etti. UNICEF'e göre, çok erken yaşta tam zamanlı çalışmaya başlama, çok uzun süreli çalışma ve okula devam edememe, çalışmanın sosyal, fiziksel ve psikolojik sıkıntılara yol açması, yetersiz kazanç ve sağlıksız koşullarda çalışma, çocuğun öz güvenine engel olan çalışma gibi durumların çocuk işçiliğine işaret ettiği belirtildi.

Banerjee, çocuk işçiliğinin dünyanın her yerinde ve özellikle gelişmekte olan ülkelerde önemli bir sorun alanı olduğunu belirterek, Hindistan'ın çocuk emeği rakamlarında dünyadaki en büyük oranı yansıttığına vurgu yaptı. Hindistan'da 2001 yılında yapılan nüfus sayımı sonuçlarına göre, 12.7 milyon çocuk işçinin olduğu ve bunların çok farklı iş kollarında yer aldığı ifade edildi. Buna göre, Hindistan'da çocukların görünür-görünmez, kayıtlı-kayıtsız, ücretli-ücretsiz olarak tanımlanabilecek faaliyetlerde yer aldığı dile getirildi. Buna örnek olarak; aile düzeyinde, ev bakımı, yemek pişirme, çocuk bakıcılığı, su taşıma, giysi yıkama, dokuma ve dikiş gibi işler belirtilirken; çocukların ev dışında çıraklık, halıcılık, nakış, maden gibi çok çeşitli işlerde yer aldıkları ifade edildi.

Banerjee, çocuk işçiliğinin gerçek nedenlerinin yoksulluk ve eşitsizlik temellerinde yer

aldığını belirterek, diğer nedenleri ebeveynlerin okur-yazar olmaması ve çocukların eğitimlerinin önemini farkında olmamaları, ailelerin kalabalık olması ve normal eğitim yerine ailelerin çocuklarının iş sektöründe deneyim kazanmalarının daha iyi olacağını düşünmeleri, yetersiz okul binaları ve eğitimin maliyeti, ebeveynlerin yitirilmesi, yetişkin işsizliği ve çocuk işçiliği kanunlarının zorlayıcı olmaması olarak sıraladı.

Seminerde, Banerjee çocuk işçiliğinin nedenlerini sıraladıktan sonra çocuk emeğinin kullanıldığı sektörleri dört kategori altında ele aldı. İlk olarak, endüstri ve fabrikalarda çalışanları; ikinci olarak tarımsal faaliyetlerde yer alanları; üçüncü olarak hizmet sektöründe çalışanları ve son olarak sokak çocuklarını sıraladı. Seminerin sonraki bölümünde çocuk emeğinin hangi şekillerde sömürüldüğüne değinildi. Bu bölümde çocukların yetişkin gibi çalış-

tırılması, günde 10-12 saat çalışma, düşük ücretlerde çalışma, fiziksel ve psikolojik suistimallere rağmen çalışma, ailelerinden uzakta ve iş yerine bağımlı olarak çalışma gibi durumlara çocuk emeğinin farklı şekillerde sömürülmesi olarak işaret edildi. Diğer taraftan, Hindistan'ın bazı bölgelerinde çocuk işçiliğinin normal ve yerel insanlar tarafından bu durumun yoksulluğun azaltılması ya da ortadan kaldırılması için gerekli bir durum olarak görüldüğüne vurgu yapıldı.

Banerjee, çocuk işçiliğinin beraberinde birçok sorunu da getirdiğini ve bunlardan en önemlilerinden birinin zor ve tehlikeli çalışma koşullarının çocuklarda doğurduğu sağlık sorunları olduğuna işaret etti. 800 çocuk üzerinden 1991 yılında Kalküta'da yaptığı araştırmasından veriler sunan Banerjee, çocukların yetersiz beslenme ve zor çalışma koşullarında birçok hastalığa karşı korumasız bırakıldığını belirtti.

Çocuk işçiliğiyle mücadelede farklı bakış açılarının olduğunu belirten Banerjee, bu mücadele yöntemlerini yoksulluğun azaltılması, çocukların eğitim almaları, çalışan çocuklar için destek ve hizmetlerin sağlanması, kamu farkındalığının artırılması, kanunların bağlayıcılığının sağlanması ve sömürüye dayalı çocuk işçiliğinin önlenmesi olarak sıraladı. Konuşmasının sonuç bölümünde Banerjee, eğitim ve farkındalığın artırılmasının "saklı sosyal kötülük" olarak tanımladığı çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılması için temel araç olduğunu öne sürdü. Banerjee, ayrıca okuma-yazma bilmeyen ve çok çocuk sahibi olmaya çalışan kadınların eğitilmesinin de çocuk işçiliğiyle mücadelede önemli bir araç olduğunu belirterek konuşmasını tamamladı.

Seminerin ikinci kısmında, 'Türkiye'de Çocuk Emeği: Neden, Sonuç ve Müdahaleler' başlıklı bir sunumla Doç. Dr. Ayşe Gündüz Hoşgör Türkiye'de çocuk işçiliğini ele

aldı. Hoşgör, sunumuna çocuk işçiliğinin kısa bir tanımlasına yer vererek ve çocuk işçiliğinin tarih boyunca farklı düzeylerde görüldüğü ancak evrensel okullaşma, sanayi devrimiyle birlikte çalışma koşullarının değişmesi ve işçi, çocuk hakları gibi kavramların ortaya çıkmasıyla birlikte kamu gündemine girdiğini vurgulayarak başladı.

Hoşgör, çeşitli yönlerden ele alınmasından hareketle dört farklı tartışma üzerinden çocuk işçiliğini gündeme getirdi. İlk tartışmada çocuk işçiliğinin hem çocuk yoksulluğu hem de haklar noktasından hareketle yoksunluk üzerinden ele alınması gerektiğini işaret etti. Bu noktada Türkiye'deki çocuk işçiliğine ait istatistiksel verilere yer verilerek, çocukların çoğunlukla tarım sektöründe, sokakta ve ucuz iş gücü olarak küçük sanayi işletmelerinde çalıştıkları belirtildi. İstatistik verilere göre, Türkiye'de çocuk işçiliğinin önemli bir sorun olduğuna; ancak düşme eğilimi gösterdiğine işaret

edilerek, Türkiye İstatistik Kurumu Ekim 1999 verilerine göre 6-17 yaş arası kişilerden %10'u çalışıyor iken, 2006 yılı sonu itibarıyla bu oranın % 5,9'a gerilediğine vurgu yapıldı.

Hoşgör, Türkiye'de çocuk işçiliğini ele alırken dört unsurun önemli olduğunu belirterek, bu unsurları yerleşim yeri, cinsiyet, çocuğun yaşı ve eğitime katılım olarak sıraladı. Yerleşim yeri noktasında Türkiye'de kırsalın çalışan çocukların büyük oranını kapsadığına ve çalışan bu çocukların çoğunun ücretsiz emek karşılığında çalıştırıldıklarına dikkat çekildi. Çalışan çocuklardaki düşüşün tarımsal faaliyetlerde çalışan çocuklardaki büyük düşüşten ileri geldiği savunuldu. 1994'ten 2006 yılına kadar olan dönemde çocuk işçiliğinde tarım sektöründe %74, imalat sektöründe %53 ve hizmet sektöründe %70'lik bir düşüşün gerçekleştiğine yer verildi.

İkinci unsur olarak çocuk işçiliğinde yer verilen cinsiyet eğiliminde, toplumsal alanda çalışan çocukların büyük oranda erkek çocuklar olduğuna işaret edildi. Kız çocuklarının kentlerdeki düşük çalışma oranlarının, çalışma hayatındaki cinsiyet dağılımı ve toplumsal değerlerle ilgili olduğu savunuldu. Üçüncü unsur olarak yer verilen yaş dağılımı noktasında, çalışan çocukların daha çok ileri yaşlardaki çocuklardan meydana geldiğine değinildi. Son unsur olarak belirtilen eğitime katılım noktasında, çalışan çocukların çok

büyük oranda eğitime katılmayanlardan oluştuğu vurgulanarak, okulu bırakma ve çocuk işçiliğinin bir arada hareket ettiğine dikkat çekildi.

Hoşgör, çocuk işçiliği rakamlarındaki düşüşün zorunlu eğitimin sekiz yıla çıkarılması, kırdan kente göç ve kentlerde ücret karşılığı çalıştırılan daha ileri yaşlardaki çocukların daha erken yaşlardaki çocukların yerini alması gibi nedenlerle açıklanabileceğine dikkat çekti. Ayrıca çocuk işçiliği noktasında elde edilen kazanımların politik ve idari düzeylerle de desteklendiğine değinilerek, Türkiye'nin Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi (ILO-IPEC) noktasında uluslararası programa katılan ilk altı ülkeden biri olduğu ve programa 1992 yılında başladığı ifade edildi.

İkinci tartışma olarak, çocuk işçiliğinin en kötü formlarının üzerine yoğunlaşılmasıyla birlikte, çocuk işçiliğinin kabul edilir bir durum olarak görülmesine yer verildi. Çocuk işçiliğinin ağır formlarından olan sokakta çalışan çocuklara değinilerek, bunun çoğunlukla kırdan kente olan göçten kaynaklandığına, göç eden ailelerin daha önce tarım faaliyetleriyle ilgilendikleri ve bundan dolayı kente geldiklerinde ev reisinin işsiz duruma düştüğü ya da sosyal güvenceden yoksun olarak düşük ücret karşılığı geçici gündelik işlerde çalıştığı ve bütün bunlardan dolayı çocukların ailelerine destek olmaları amacıyla

zorla çalıştırıldıklarına işaret edildi. Çocuk işçiliğinin eğitime katılım ve okula devam noktasında önemli bir engel olduğuna dikkat çekilerek, özellikle yoksul ailelerde erkek çocukların erken yaşlarda ailelerine ekonomik bakımdan destek olmaları amacıyla, çalışmalarının beklenmesinin genel bir eğilim olduğuna vurgu yapıldı.

Üçüncü tartışma olarak ise, niteliksel araştırma sonuçlarının erkek çocukların kazandıkları paraları annelerine aktardıklarına ve böylece annelerin erkek çocukları üzerinde güç elde ettiklerine; ancak uzun vadede bu ilişkinin cinsiyet eşitsizliğini beslediğini gösterdiğine değinildi.

Ayrıca, kız çocuklarının genelde ev içi işlerde yer aldıklarına, bu durumun görünür bir şekilde ele alınamayacağına ve bu nitelikteki bir çalışma biçimiyle ilgili bir oranın ortaya konulmasının neredeyse mümkün olmadığını işaret edildi.

Ve son tartışma olarak, ev içi çalışanlar, mevsimlik ve geçici tarım işçilerinin varlığına rağmen; bu kişilerin istatistiklerde düşük oranlarla yansıtılmalarının -bu konuda sağlıklı verileri elde etmenin güçlüğü gibi nedenlerden dolayı- ve bu kişilerin iş gücü olarak değil de, ücretsiz aile emeği, yardım-

cı olma gibi kavramlarla ele alınılmasına yer verildi.

Hoşgör, çocuk işçiliğinin çok yönlülüğünden dolayı hükümet organları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının bu alanda işbirliği ve paylaşımlarının önemine vurgu yaparak sunumuna devam etti. Hoşgör, çocuk işçiliği konusunda gelecekte karşılaşılabilecek güçlükleri ve yapılması gerekenleri değişik kesimler için şu şekilde sıraladı: Araştırmacılar için, ev içi çocuk işçileri ve mevsimlik-geçici tarım işlerinde çalışan çocukların görünür olamayan çocuk işçiliğinin önemli bir kısmını oluşturduklarına ve bu kişilerin yüksek risk grupları olarak araştırmada yeterli düzeylerde yer almamaları durumuna; Türkiye İstatistik Kurumu için, Çocuk İşçiliği Araştırması çocuk işçiliğine ait sorularda yaş kategorileri yerine yaş, ayrıca kazandıklarını kime verdikleri sorularını içermesine; Milli Eğitim Bakanlığı ve UNICEF gibi uluslararası kuruluşlar için, "Çocukları okulda nasıl tutarız?" ve "Okul öncesi eğitimi nasıl yaygınlaştırırız?" sorularına cevap aranmasına; genel politika yapıcılar için ise, çocuk işçiliğinin çocuk yoksulluğu ve haklar düzeyinde ele alınmasına, çocukların sadece iş gücü üzerinden ele alınmayıp hak temelli tüm konular-kadın hakları, insan hakları gibi- üzerinden ele alınmasına ve böylece kendi deyimiyle 'çocuk temelli yaklaşım' üzerinden politika sürecinin gerçekleşmesi gerektiğine işaret ederek konusmasını tamamladı.

SYD Vakfı çalışanları Trabzon'da

Trabzon Merkez SYD Vakfı ve Of SYD Vakfı personeli tarafından organize edilen Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları Derneği Trabzon İli Kaynaşma Toplantısı ve Gezisi programı çerçevesinde Türkiye'nin değişik illerinde görev yapan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı çalışanları Trabzon'a gelerek

mesai arkadaşları ile bir arada olma fırsatı buldular.

Rize Dedeman Otel'de gerçekleştirilen açılış toplantısında bir konuşma yapan SYDV Çalışanları Derneği Trabzon Temsilcisi Of SYD Vakfından Nihat Yılmaz, yeşil ile mavinin birleştiği doğa cenneti Karadeniz'de konuklarını ağırlamaktan büyük memnuniyet duyduklarını belirterek, bu tür toplantı ve gezilerin diğer bölgelerde de düzenlenmesinin Vakıf çalışanlarının birbirini tanıması açısından çok faydalı olacağını belirtti. Programa katılan Vakıf çalışanlarını

Trabzon'un tarihi ve turistik yerlerini gezdireceklerini de söyleyen Yılmaz, bu programın organize edilmesinde emeği geçen herkese teşekkür etti.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları Çalışanları Derneği Başkan Yardımcısı Trabzon Vakıf Müdürü Gülden Ünal ise, "Türkiye'nin dört bir köşesinden gelerek bizlerle birlikte olan tüm Vakıf çalışanı arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Arkadaşlarımızla birlikte titiz bir çalışma sonucu gerçekleştirdiğimiz bu organizasyona katılımın yüksek olması bizleri fazlasıyla memnun etti" dedi.

I. Bölgesel Van Eğitim Semineri yapıldı

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları Çalışanları Derneği (VAKÇALDER) tarafından düzenlenen SYDV çalışanlarına yönelik bilgilendirme semineri 8-9 Ağustos'ta Van'da gerçekleştirilirken Vakıf çalışanları seminerin oldukça başarılı ve bilgilendirici geçtiğini belirtti.

Seminerde VAKÇALDER Başkanı ve Keçiören SYDV Müdürü Fuat Akarsu Vakıf iş ve işlemlerinin yürütülmesiyle ilgili olarak (muhasebe,

başvuru ve esasları, beyannameler, vergi dilimleri, proje geri dönüşleri, maaşlar vb), Siirt Pervari SYDV Müdürü ve VAKÇALDER Başkan Yardımcısı Mehmet Şükrü Sayın 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununda yer alan 21/f Pazarlık Usulü Açık İhale Usulü ve Doğrudan Temin diye adlandırılan 22/d alım şekli konusunda, Batman Kozluk SYDV Müdürü Beşir Arslan ve Van Gürpınar SYDV inceleme görevlisi Mahmut Ekinci ise projeler konusunda katılımcıları bilgilendirdi.

Pervari SYDV Müdürü Mehmet Şükrü Sayın eğitim semineri boyunca katılımcılar arasında gözlemlenen yardımlaşma ve dayanışma karşısında memnuniyet duyduğunu belirterek, "Bundan sonraki eğitim seminerlerimizde daha hazırlıklı ve daha profesyonel çalışmalarımız olacaktır. Bu konudaki çalışmalara şimdiden başlamıştır" dedi. Vakıf çalışanları da seminerin çok faydalı olduğunu kaydederek emeği geçenlere teşekkür etti.

Havran'da köyler SYD Vakfı ile güçleniyor

DAYANIŞMA

Balıkesir Havran Kaymakamlığı, ilçedeki dört orman köyü için barınma, sağlık, eğitim, hayvancılık ve tarım alanlarındaki hizmetleri içeren çok bileşenli bir kalkınma projesini hayata geçirerek, köylerdeki yüzlerce aileye destek oluyor.

Taşarası, Karalar, Çakırdere ve Hüseyinbeşeler köyleri için Havran Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından hazırlanan "Eğitim, Sosyal Yaşamı Geliştirme ve Kalkındırma Projesi" kapsamında son yıllarda yaşanan kuraklık nedeniyle tarımsal üretimin azaldığı ve eğitim, sağlık ve yaşam koşullarının giderek bozulduğu bu köylerde beş alt-proje uygulanmaya başlandı. Bu projeler, "Yeni Ev Yapımı ve Onarımı Projesi", "Badem Bahçesi

Tesisi", "Okuma Yazma Kursu", "Koyunculuk Projesi" ve "Mobil Sağlık Hizmeti" adını taşıyor:

"Yeni Ev Yapımı ve Onarımı Projesi": Söz konusu dört köyde yaşayan en fakir 22 ailenin evleri inşa edilip, evler ailelere törenle teslim edildi. Örnek

proje ile diğer köy sakinlerinin de kendiliğinden evlerini modernize edecekleri ve onaracakları bekleniyor.

"Badem Bahçesi Tesisi": Proje kapsamında 39 aileye 10'ar dönümlük badem bahçesi tesis edildi.

"Okuma Yazma Kursu": Taşarası Köyü'nde okuma yazma kursu düzenlenerek 17 vatandaşın okuma yazma öğrenmesi sağlandı.

"Koyunculuk Projesi": Hüseyinbeşeler ve Taşarası köylerinde 31 aileye 15'er adet koyun dağıtıldı.

"Mobil Sağlık Hizmeti": Söz konusu köylerde yaşayanlar sağlık ekibi tarafından her hafta sağlık taramasından geçirilmeye başlandı.

Akköy'e gebe düve desteği

Denizli'nin Akköy ilçesine bağlı Belenardıç Köyü'nde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) tarafından süt sığırcılığıyla uğraşan 50 aileye törenle ikişer baş gebe düve dağıtıldı.

Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi (KASDEP) kapsamında gerçekleştirilen ve Belenardıç köy meydanında yapılan törene Tarım İl Müdürü Yusuf Gülsever, Tarım İl Müdürlüğü Destekleme Şube Müdürü Ferruh Bacanlı, Akköy SYDV

Müdürü Yahya Karaca ve Denizli Bölgesi Köy Kalkınma ve Diğer Tarımsal Amaçlı Kooperatifler Merkez Birliği Başkanı Mehmet Varol katıldı. SYDV Müdürü Yahya Karaca sosyal güvencesi olmayan köylülere önce ahır yapımında destek verildiğini belirterek, "100 baş hayvan desteği, yem katkısı, bina ve ahır yapımı gerçekleştirildi. Ahır yapımları tamamlandı. Hayvanlarımızın alımı, teslimi yapıldı. Bundan sonra kooperatif binamız devam edi-

yor. Birinci hak edışı ödendi" dedi. Tarım İl Müdürü Yusuf Gülsever ise "Büyükbaş süt sığırcılığında Denizli önemli bir ivme kazandı" diye konuştu.

KASDEP, Kırsal alanda ekonomik ve sosyal yoksulluk içinde bulunan kişi ve ailelere gelir seviyesini yükseltmesi için gerekli maddi ve teknik desteği ulaştırarak bu ailelerin üretime katılmalarını ve üretimde sürekliliklerinin sağlanmasını amaçlıyor.

SYD Vakıflarından Ramazan yemeği

DAYANIŞMA

Bazı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları, Ramazan ayında ihtiyaç sahibi vatandaşlara iftar yemeği verdi.

Erzurum Valiliği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) her ramazanda olduğu gibi bu Ramazan da her gün 300 kişiye sıcak yemek yardımında bulundu. Erzurum Valiliği'nden yapılan açıklamaya göre, Ramazan ayı boyunca her gün ayrı bir mahallede iftar öncesi çorba, etli yemek, pilav, tatlı ve ekmek olmak

üzere 300 kişilik yemek dağıtımını yapıldı. Yemek alan aileler, SYDV'de kayıtlı yoksul ailelerden oluştu ve aileler yemek dağıtımından önce muhtar ve Vakıf çalışanları tarafından bilgilendirildi.

İlk yemek dağıtımını ise Ramazan'ın 1. günü Vali Sayın Sami Bulut'un katılımıyla Mecidiye Mahallesi Mecidiye İlköğretim Okulu'nda gerçekleştirildi. Organizasyona Vali Sami Bulut'un yanı sıra Vali Yardımcısı Gürkan Polat, İl Em-

niyet Müdürü Yusuf Çalkavur, SYDV Müdürü Zekeriya Deniz ve Vakıf çalışanları katıldı. Ramazan ayı boyunca toplam 9 bin kişilik yemek dağıttıklarını belirten Vakıf Müdürü Zekeriya Deniz, insanların bu çalışmadan memnun olduklarını açıkladı.

İstanbul SYDV de Ramazan'ın ilk gününde İstanbul Valisi Sayın Muammer Güler ve eşi Neval Güler'in de katılımıyla iftar yemeği verdi. İhtiyaç sahibi 4 bin 500 vatandaşla yemek veri-

İşsizliğin ve yoksulluğun belirgin olarak yaşandığı yerlerde, SYD Vakıfları tarafından işletilen 52 aşeviyle de 33 bin 412 vatandaşımıza ramazan ayından bağımsız olarak günlük sıcak yemek veriliyor. Aşevlerine 2003 yılında 4.5 milyon TL, 2004 yılında 4.9 milyon TL, 2005 yılında 4 milyon TL, 2006 yılında 5 milyon TL, 2007 yılında 6.6 milyon TL, 2008 yılında 10.56 milyon TL kaynak aktarıldı

len organizasyon Eminönü'nde gerçekleştirildi.

Van SYDV ise Van Müzesi Otoparkı'nda kurduğu çadırda Ramazan ayı boyunca hizmet vermek üzere bin kişilik iftar çadırı kurdu. Vali Sayın Münir Karaloğlu da ilk iftarını vatandaşlarla birlikte açtı. Kavurma, çorba, pilav, hurma ve revani menüsünden oluşan iftar yemeğinde vatandaşlar ezanın okunmasının ardından İl Müftüsü Osman Artan'ın okuduğu duayla oruçlarını açtı.

Vali Karaloğlu, uygun durumdaki vatandaşların bedelini SYDV hesabına yatırdıktan sonra ihtiyaç

sahiplerine iftar verdiklerini belirterek, "Burada hayırlarını yerine getirebilirler. Tüm Vanlıların da kurulan çadıra sahip çıkarak, etkinliklerimize iştirak etmelerini istiyoruz" dedi.

Şanlıurfa'nın Birecik İlçe Kaymakamlığı SYDV tarafından da maddi durumu yetersiz 130 aileden oluşan 350 kişiye Ramazan ayı boyunca iftar yemeği dağıtıldı.

Birecik'te Ramazan ayından önce öğle yemeği verilen ailelere Ramazan ayında da 4 çeşitten oluşan iftar yemeği verildi. İlçe Kaymakamı Ozan Balcı, böylece maddi durumu yetersiz ailelerin beslenme ihtiyaçlarına en iyi şekilde cevap vermeye çalıştıklarını dile getirerek, yardımlaşma ve dayanışmanın en üst noktada yaşandığını söyledi. Kaymakam Balcı, ihtiyaç

sahibi tüm vatandaşlara destek olmaya devam edeceklerini kaydetti.

İzmir'in Buca ilçesinde de SYD Vakfı, işadamlarının kurduğu iftar çadırına 4 bin kişilik yemek vererek katkıda bulundu. Buca SYDV Müdürü Özlem Savaşan, Mütevelli Heyetin 4 bin muhtaç vatandaşa iftar verilmesini kararlaştırdığını belirtti.

İşsizliğin ve yoksulluğun belirgin olarak yaşandığı yerlerde, SYD Vakıfları tarafından işletilen 52 aşeviyle de 33 bin 412 vatandaşımıza ramazan ayından bağımsız olarak günlük sıcak yemek veriliyor. Aşevlerine 2003 yılında 4.5 milyon TL, 2004 yılında 4.9 milyon TL, 2005 yılında 4 milyon TL, 2006 yılında 5 milyon TL, 2007 yılında 6.6 milyon TL, 2008 yılında 10.56 milyon TL kaynak aktarıldı.

Diyarbakır SYDV TRT-GAP'a konuk oldu

Diyarbakır Valiliği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) Müdürü Nermin Kurt, Vakıf olarak genellikle dezavantajlı gruplara eğildiklerini ve bu konuda istedikleri sonuçlara ulaştıklarını belirtti.

Diyarbakır Vali Yardımcısı Suat Seyitoğlu ve SYDV Müdürü Nermin Kurt, TRT-GAP'ta canlı yayınlanan 'Hayatın Renkleri' adlı programa konuk oldu. Diyarbakır'daki tarihi Erdebil Köşkü'nden yayınlanan programda konuşan Vali Yardımcısı Seyitoğlu, Ramazan ayının İslam âlemi için önemine dikkat çekti. Diyarbakır SYDV'nin yılın 12 ayı boyunca görevini yerine getirdiğini anlatan Seyitoğlu, "Vakıf, 3294 Sayılı Yasa kapsamında muhtaç vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılama

anlamında çok önemli hizmetlerde bulunuyor. Ama Ramazan ayının gelmesiyle beraber insanların psikolojik olarak yardıma biraz daha muhtaç oldukları görülüyor. Allah'ın kapattığı kapıları bizim açmamamız lazım. Allah'ın açtığı kapıları da bizim kapatmamamız lazım. Peki Allah'ın açtığı kapılar nelerdir? Cömertlik kapısıdır. Dolayısıyla Merkez Vakfı olarak bizler de muhtaç vatandaşlarımızı geri çevirmeye çalışıyoruz" dedi.

Vakıf Müdürü Nermin Kurt ise Vakıfta 20 yıldır çalıştığını, yaklaşık 5 yıldır da Vakıf Müdürlüğü görevini yürüttüğünü belirterek, "Diyarbakır kadını son derece modern, kültürlü. Özellikle son yıllarda kız çocukları eğitime kazandırıldı. Diyarbakır farklı biliniyor.

Kadınlar okutulmuyor, kadınlar eğitimsiz şeklinde biliniyor; ama böyle değil. Bu son yıllarda özellikle hükümetimizin ve şu anki valimizin çok büyük katkılarıyla kız çocuklarımız okullara kazandırıldı" diye konuştu. "Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarında özellikle kadın müdürlerin olması çok büyük bir avantaj" diyen Kurt, "Çünkü genellikle dul kadınlar bize müracaat ediyorlar. Bu kişiler, sıkıntılarını bir kadın olduğum için daha rahat ifade ediyorlar. Yani genel olarak kadın Vakıf müdürlerinin daha aktif ve daha başarılı olduğunu ifade edebilirim" şeklinde konuştu.

Vakıf Müdürü Kurt, bir soru üzerine genel olarak dezavantajlı gruplara eğilmeye çalıştıklarını ifade ederek, "Çünkü bunlar her zaman riskli gruplardır. Bence istediğimiz sonuçlara ulaştık. Daha da kat edeceğimiz yol var" dedi. Nermin Kurt, sosyal bir kurumda çalışmanın çok büyük bir mutluluk olduğunu da sözlerine ekledi.

Vali Yardımcısı Sayın Suat Seyitoğlu da yüzlerce kan davasını sona erdirdiği için 'barış elçisi' olarak tanınan ve Ağustos ayında hayatını kaybeden Sait Şanlı'yı 1 Eylül Dünya Barış Günü vesilesiyle anarak sözlerini bitirdi.

Goncagüller Anasınıfı Projesi

Konya-Çumra Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından hazırlanan "Okul Öncesi Eğitime Destek Projesi" kapsamında, kendi imkânları ile Güneydoğu Anadolu Bölgesinden gelen tarım işçilerinin 5-6 yaş grubu çocuklarına çadır yerleşim bölgelerinde anasınıfı eğitimi verildi.

Başta SYD Vakfı olmak üzere, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün de katkılarıyla uygulanan ve 1 Temmuz'da başlayıp 30 Ağustos'ta sona eren proje çerçevesinde 3294 Sayılı Yasa kapsamına giren yarı göçer ta-

rim işçilerinin ikamet ettikleri bölgelerde oluşturulan 'Goncagüller' adlı çadır anaokulunda 27'si kız 15'i erkek toplam 42 çocuğa eğitim verildi.

Bu kapsamda tüm masrafları karşılayan Vakıf, okul öncesi eğitim çağındaki öğrencilerin hikâye ve masal kitaplarını, eğitici ve zekâ artırıcı her türlü

oyuncak ve materyallerini, öğle yemeklerini, kıyafetlerini, kırtasiye malzemelerini ve sıcak su ortamında banyo yapmalarını sağladı.

Birecik Kaymakamlığından Engellilere Yardım

Birecik Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'nın (SYDV) 57 bin TL'lik projesi kapsamında maddi durumu yetersiz 20 işitme engelli vatandaşa işitme cihazı, 30 yürüme engelli vatandaşa da tekerlekli sandalye verildi. Tekerlekli sandalye ve işitme cihazları Birecik Kaymakamı Ozan Balcı, Birecik SYDV Müdürü Süheyla Özdemir, İlçe Sağlık Grup Başkanı Mehmet Nur Güngören, daire amirleri,

çok sayıda engelli ve engelli yakınının katıldığı törenle teslim edildi.

Törende konuşan Kaymakam Ozan Balcı, engellilerin bakım ve rehabilitasyonunun en iyi şekilde sürdürülmesi için ilçede "Özürlü Bakım Heyeti" kurulduğunu ve bu heyet tarafından engellilerin sağlık hizmetlerine en iyi şekilde ulaşabilmeleri ve toplumsal yaşama aktif olarak katılmalarına yönelik çalışmaların devam ettirileceğini belirtti.

Kaymakam Balcı, bu proje çerçevesinde daha önce de özürlülerin İlçe Sağlık Grup Başkanlığına bağlı sağlık ekiplerinden evlerinde sağlık hizmeti aldıklarını, gıda paketi

ve çeşitli sağlık ürünlerinin kendilerine temin edildiğini kaydederek şunları söyledi:

"Kabul edilen 90 bin TL'lik Sosyal Destek Projesi 'Engelim Engel Tanımaz' ile önümüzdeki günlerde ilçemizde yaşayan 50 ortopedik engelliye, 25 işitme engelliye ve 25 görme engelliye ilçemiz Sağlık Grup Başkanlığınca evlerinde sağlık hizmeti verilmeye başlanacak. Benzer projelere hayat vermek için de çalışmalar sürmektedir. Tüm engelli vatandaşlarımıza ve ailelerine sağlıklı ve uzun ömürler diliyorum. Birecik Kaymakamlığının kapıları sizlere her zaman açıktır. Tüm engelli vatandaşlarımıza destek vermeye hazırız."

Gürpınar SYDV'ye Türkiye İnsan Hakları Ödülü

Gürpınar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV), Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı tarafından "insan haklarının geliştirilmesi ve korunmasına yaptığı katkılar ve örnek çalışmalarından dolayı" Teşekkür Belgesi'yle ödüllendirildi.

Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı tarafından Türkiye İnsan Hakları Ödülü'ne layık görülen Van'ın Gürpınar İlçe-sindeki kurumlara ödülleri Vali Yardımcısı Halil Berk tarafından verilirken Gürpınar SYDV adına ödülü Kaymakam Nurullah Kaya aldı. Ödül dolayısıyla Kaymakam Kaya, Gürpınar Belediye Başkanı Fuat Yaşar Atan, bazı kurum amirleri,

çalışanları ve vatandaşların katılımıyla ilçe SYDV'de kısa bir kutlama yapıldı.

Burada insan hakları konusunda bir bilgilendirme konuşması yapan ilçe Kaymakamı Nurullah Kaya İnsan Hakları Kurullarının tüm il ve ilçelerde kurulduğunu, Kaymakamlık olarak bu kurulun üzerinde durduğu hassasiyete dayanarak insanlara karşı gayet saygılı ve hoşgörülü hizmet sunmaları gerektiğini

söyledi. Kaya sözlerine şöyle devam etti:

"Kurumlarımıza gelen vatandaşları incitici sözler kullanmadan, onları rencide etmeden görev bilincinizi koruyarak işinizi en iyi şekilde yapın. Bu şekilde çalışmak hem insanın kendisini hem de hizmet verilen insanı mutlu eder."

“Karanlığıma Bir Mum Yak” Projesi başarıya ulaştı

Van Muradiye Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından özel eğitime muhtaç, zihinsel engelli çocukların el becerilerinin gelişimini sağlayacak çalışmaların yapılarak, sosyal ve duygusal gelişim alanlarının desteklenmesi amacıyla iki ay önce uygulanmaya başlanan “Karanlığıma Bir Mum Yak” Projesinin ürünleri gerçekleştirilen bir kermesle sergilenme imkanı buldu. 30 zihinsel engelli çocuğun el emeklerinden oluşan sergi büyük ilgiyle karşılanırken, projenin hedeflerine başarıyla ulaşıldığı belirtildi.

Van Muradiye Sosyal Yardım-
laşma ve Dayanışma Vakfı ta-
rafından özel eğitime muhtaç,
zihinsel engelli çocukların el
becerilerinin gelişimini sağla-
yacak çalışmalar yapılarak,
sosyal ve duygusal gelişim
alanlarının desteklenmesi ama-
cıyla iki ay önce uygulanmaya
başlanan "Karanlığima Bir
Mum Yak" Projesinin ürünleri
gerçekleştirilen bir kermes-
le sergilenme imkanı buldu.
30 zihinsel engelli çocuğun
el emeklerinden oluşan sergi
büyük ilgiyle karşılanırken,
projenin hedeflerine başarıyla
ulaşıldığı belirtildi.

İlçede iki adet Özel Eğitim
ve Rehabilitasyon Merkezi
bulunduğunu, bu merkezle-
rin bölgede bulunan yaklaşık
400 zihinsel engelli çocuğun
150'sine ulaşabildiğini ifade
eden Muradiye SYD Vakfı
proje sorumlusu Orhan Behçet,
söz konusu merkezlerden özel
eğitime muhtaç çocukların
yeterince faydalanamadığını
söyleyerek, Vakıf olarak böyle
bir proje geliştirmenin özel
eğitime ihtiyacı olan çocukla-
rın gelişimi için büyük önemi
olduğunu gördüklerini ve bu
nedenle projeyi uygulama-
ya koyduklarını dile getirdi.
Behçet, "Yöre insanı ekonomik
nedenlerden dolayı özel eğitime
muhtaç çocuklarının bakımla-
rını yapamamakta olup, giyim,
yeterli beslenme, temizlik gibi
insan hayatının zaruri ihtiya-
clarını da giderememekteydiler.
Rehabilitasyon merkezlerinde
ise ya yeterli materyal bulun-
mamakta ya da materyallerden
bu öğrenciler yeterince yarar-

lanamamaktaydılar" dedi.
Halk Eğitim Merkezi ile ortak
yürütülen "Karanlığima Bir
Mum Yak" Projesi kapsamın-
da, Halk Eğitim Merkezi'nin
tahsis ettiği bir binadaki iki
sınıfta, haftanın üç günü altı
hafta boyunca uzman öğret-
menler tarafından öğrencilere
tuhafiye, takı, hamur işleri,
yemek yapımı, kırtasiye mal-
zemeleri ile el işi çalışmaları
yapmaları öğretilirken, bir
yandan da öğrenciler çeşitli
oyuncaklarla hem eğlenceli
vakit geçirdiler hem de sosyal
gelişim sağladılar.

Eğitim boyunca çoğunlu-
ğu Muradiye'nin köylerinde
yaşayan öğrenciler evlerin-
den servisle alınarak, eğitim
merkezine getirilip, daha sonra
tekrar evlerine bırakıldılar.
Ulaşım olanakları sağlan-
masının yanı sıra, yemek ve
giyim ihtiyaçları da karşılanan
öğrencilerin, böylece onlar
için gerekli eğitimi verebilecek
durumda olmayan ailelerine
de destek verilmiş oldu. Proje
sonunda çocukların el
emeklerinden oluşan
ürünler ise düzenlenen
bir kermesle sergilen-
me olanağı buldu.

Kermesten elde
edilecek gelir Vakıf
Mütevelli Heyeti
kararı ile yardıma
muhtaç Muradiyelilere
dağıtılacak.

Proje kapsamında-
ki eğitimlerden 30
zihinsel engelli çocuk
yararlanırken, proje

ile sağlanan faydalar ise şunlar
oldu:

- Çocukların sosyal ve duygu-
sal gelişim alanları destek-
lendi.
- Kendilerine olan güvenle-
rinin artırılmasına olanak
sağlandı.
- Psikomotor (el becerileri
aracılığıyla gelişimi destek-
leme) çalışmaları yapma-
larına olanak sağlandı.
- Bilişsel gelişimleri destek-
lendi.
- Meslekleri ve araç-gereçle-
ri tanımaları sağlandı.
- Oyun yoluyla hayal ve yara-
tıcılıklarının geliştirilmesi-
ne katkı sağlandı.

Proje sorumlusu Orhan Beh-
çet, bu faydaların kısa vadeli
sonuçlar içerdiğini, ancak iki
aylık bu kısa eğitimin uzun
vadeli faydaları olacağını da
belirtiyor. Behçet'e göre, el
becerilerini geliştiren çocuklar,
kazandıkları becerilerle ileride
geçimlerini de sağlayabilecek-
ler.

Şırnak'a futbol okulu

Şırnak Valiliği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV), Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ve İl Özel İdare Genel Sekreterliğinin işbirliğiyle gerçekleştirilecek proje kapsamında ildeki dar gelirli 150 gence futbol eğitimi verilecek.

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünden yapılan açıklamada, "Şırnak Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü tarafından hazırlanıp Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'na sunulan Futbol Spor Okulu projesi kabul edilmiştir" denildi.

7-17 yaş arası çocuk ve gençlerin katılımıyla gerçekleştirilecek olan proje Ağustos ayı itibari ile aktif hale getirildi.

Şırnak SYDV tarafından yapılan açıklamadaysa ilde daha önce benzeri görülmeyen bu projenin gençlerin ailelerine, topluma ve vatana yararlı birer fert olmalarına yardımcı olmak, kaynaklarını ve yeni dostluklar kurmalarını, birlik ve beraberlik duygusu içinde, pasif izleyici konumundan kurtulup katılımcı olmalarını sağlamak, kendi yetenek ve ürünlerini ortaya koymalarına fırsat tanımak amacıyla gerçekleştirildiği belirtildi.

Açıklamanın devamında, gerçekleştirilecek bu proje neticesinde, eğitim almakta olan gelir düzeyi düşük gençlerin ve ilk ve orta öğretim mezunu yüzlerce okuma imkânı olmayan gencin de topluma kazandırılacağı

kaydedildi. Toplam 28 bin 880 TL'ye mal olacak projeden gelir düzeyi düşük, sosyal güvencesi olmayan, 3294 sayılı Kanun kapsamında olan toplam 150 gencin yararlanacağı belirtilen açıklamada projenin tanıtılması, fayda sahiplerine ulaşılması ve yararlanıcıların kaydedilmesinin Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Gençlik ve Spor Kulübü Başkanlığı tarafından, denetimin ise Şırnak Valiliği İl Özel İdare Genel Sekreterliği, SYDV Başkanlığı, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ve bağlı olduğu Vali Yardımcısı tarafından yapılacağı bildirildi. Proje kapsamında forma, futbol topu, krampon, yağmurluk, tişört, şort, çorap, huni vb. malzemelerin alınacağı da kaydedildi.

Gıda Bankası, yoksulları sevindiriyor

DAYANIŞMA

Van Valiliği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) tarafından kurulan 'Gıda Bankası', her gün onlarca vatandaşın ihtiyaçları doğrultusunda alışveriş yapmasına imkân sağlıyor.

Van'da muhtaç oldukları tespit edilen aileler, Vakıf Mütevelli Heyeti kararı doğrultusunda verilen 100 TL tutarındaki fiş karşılığında 2005 yılında faaliyete geçen ve her türlü temel ihtiyacın (gıda, giyecek,

temizlik malzemesi) mevcut olduğu Gıda Bankası'nda alışveriş yapıyor. Vakıfta kaydı bulunan yoksul vatandaşlar, Gıda Bankası'nda gıda, giyim ve temizlik reyonlarından istediğini seçip sepetlerine ya da market arabalarına koyduktan sonra kasalarda barkod okuma sistemiyle ihtiyaç duydukları ürünleri alabiliyor. Böylece hak sahiplerine istenileni değil istediğini ve gereksinim duyduklarını alma imkânı sağlanıyor.

Gıda Bankasındaki yeni ve ferah ortam, kurulan market sistemi ve zengin çeşitlerle sunulan hizmet halkın büyük beğenisini kazandı. 520 metrekarelik alanda hizmet veren market ayrıca bağış ve yardım olarak gönderilen malzemeleri yoksul ve muhtaç kişilere ulaştırıyor. Gıda Bankası sayesinde günde ortalama 150 vatandaşa fişleri tutarında gıda ve günde yaklaşık 20 aileye de giysi ve ayakkabı veriliyor.

DAYANIŞMA

Şanlıurfa'da binlerce aile aşevlerinden yararlanıyor

Şanlıurfa'daki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına bağlı 6 aşevi günde yaklaşık 7 bin 700 yoksul vatandaşa sıcak yemek veriyor.

Bozova, Hilvan, Siverek, Suruç, Viranşehir ve Birecik ilçelerindeki SYDV Vakıfları günde ortalama 7 bin 700 yoksul kişiye sıcak yemek veriyor. Suruç SYDV hafta içi günde 2 bin kişiye 2 çeşitten oluşan sıcak öğle yemeği veriyor. Yoksul vatandaşlar hafta sonu için de peynir, zeytin gibi gıdalardan

oluşan kumanyadan faydalanıyor. Viranşehir SYDV 2 bin 500 kişi kapasiteli aşevi vasıtasıyla 850 vatandaşa günde 1 kez 3 çeşitten oluşan öğün, Birecik SYDV 130 yoksul ailenin toplam 350 ferdine günde 1 öğün sıcak yemek ve Bozova SYDV 135 ailedeki yaklaşık 600 kişiye akşam yemeği hizmeti sağlıyor.

Hilvan'da ise yaklaşık 718 vatandaşımız günde 1 öğün verilen 2 çeşit sıcak yemek yardımından faydalanıyor. Hilvan'da

1998 yılından bu yana faaliyet gösteren bin kişi kapasiteli aşevinde yoksul ve muhtaçlara yıl boyunca hizmet verilirken özellikle yaz aylarında mevsimlik tarım işçisi olarak çalışmaya giden ailelerle birlikte sayı değişiklik gösteriyor. Belediye Başkanlığından kiralanan işyerinde faaliyetlerini sürdüren aşevinden faydalananların sayısı kış aylarında ilçeye dönen vatandaşlarla birlikte 900'e kadar çıkıyor. Genel Müdürlüğümüzce 2 dilim halinde yıllık 180.000 TL tahsis edilen

aşevinin yemek dağıtım aracı, gücü bulunmayan yaşlı, özürlü ve hastalığı bulunan vatandaşların yemeğini evlerine götürüyor.

Siverek SYDV bünyesinde faaliyet gösteren aşevinde de ihtiyaç sahibi yaklaşık 3 bin 200 vatandaşa hafta içi her gün farklı menülerden oluşan öğle yemeği yardımı yapılıyor. Yazın daha çok sebze ve çeşitli yemekler, kışın yöre yemekleri sunuluyor. Her hafta en az bir defa tavuk yemeği veriliyor. Bütün personel hafta içi her

gün öğleye doğru aşevini kapatıp Yavuz Selim İlköğretim Okulunda yemek dağıtmaya gidiyor. Daha sonra sırasıyla SYDV'ye bağlı Halı Kilim Atölyesinde çalışan öğrencilere ve son olarak Cuma İBİŞ Pansiyonlu İlköğretim Okulundaki dağıtım noktasında yemek veriliyor.

Siverek SYDV Müdürü Hüseyin Sarısaç, vatandaşlara en iyi hizmeti sunmak için kaliteli gıda ürünleri kullanıldığını belirterek, "Kuru gıdamız piyasada rağbet gören ürünler olup, aşevine gelen sebzeler birinci

kalitedir. Etlerimizin mühürlü olmasına dikkat ediliyor ve kontrolü yapılıyor. Aşevine gelen tavuk piyasada en çok rağbet gören tavuk çeşitleridir. Tavukların üretim tarihi, son kullanma tarihi ve kalite güvencesine bakılıp kontrolleri yapılmaktadır. Aşevine gelen ekmek tazedir. Dağıtım sırasında peyderpey taze ve sıcak ekmek gelmektedir" dedi. İhtiyaç sahibi vatandaşlara tatlı dille ve güler yüzle hizmet ettiklerini anlatan Sarısaç, "561 aileden yaklaşık 3 bin 190 kişi bu yardımdan istifade etmektedir" diye konuştu.

Karapürçek SYDV'den örnek projeler

Karapürçek SYDV Müdürü Sibel Artul, 20 adet gelir getirici projeyle geçimini geçici işlerde çalışarak sağlayan ve hiçbir sosyal güvencesi olmayan vatandaşların geri ödemeli maddi destek alarak kendi iş yerlerini açtıklarını belirtti. "Projelerde toplam 80 bin TL kaynak kullanıldı" diyen Artul, "Bu projelerden 24 aileden toplam 90 kişi faydalandı" diye konuştu.

Sakarya Karapürçek Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) tarafından gerçekleştirilen çeşitli projeler ihtiyaç sahiplerinin yüzünü güldürüyor.

Karapürçek SYDV Müdürü Sibel Artul, 20 adet gelir getirici projeyle, geçimini geçici işlerde çalışarak sağlayan ve hiçbir sosyal güvencesi olmayan vatandaşların geri ödemeli maddi destek alarak kendi iş yerlerini açtıklarını belirtti. "Projelerde toplam 80 bin TL kaynak kul-

lanıldı" diyen Artul, "Bu projelerden 24 aileden toplam 90 kişi faydalandı" diye konuştu.

Vakıf Müdürü Artul, Türkiye'de alanındaki ilk ve tek örnek olan Cam Elyaf Borudan Akvaryum İmalat Dükkânı Projesi'nin yanı sıra, Erkek Kuaför Salonu Açma Projesi, Elektrik Tesisatı Satış ve Onarım Dükkânı Projesi, Tekstil İmalat Atölyesi Projesi (2 adet), Ayakkabı Tamir Dükkânı Projesi, Tekstil Pazarlama Projesi, Seyyar Sebze ve Mey-

ve Satıcılığı Projesi, Kantin İşletmeciliği Destekleme Projesi, Süt Sığırıcılığı Projesi (2 adet), İnternet Kafe İşletmeciliği Projesi, Elektronik Eşya Bakım ve Onarım Dükkânı Projesi, Teketaban Köyü Kültür Evi Projesi, Oto Elektrik ve Aksesuar Dükkânı Projesi, Ağaç Palet Üzüm Kasası ve Ağaç Emval Üretim Atölyesi Projesi, Demir Doğrama Atölyesi Yeniden Yapılandırma Projesi, Yarış Atı Hazırlama ve Destekleme Projesi (İlk ve tek), Süs Bitkilerine Ekonomik Değer Kazandırma Projesi (grup bazlı 5 aile) ve Bayan giyim eşyası satış dükkânı projesine destek verildiğini açıkladı.

Artul, Halk Eğitim Müdürlüğü, İlçe Jandarma Komutanlığı, İlçe Emniyet Müdürlüğü ve Vakfın koordinasyonunda gerçekleştirilen geçici istihdama yönelik Fındık Bekçiliği projesiyle de yaz döneminde 14 kişiye geçici istihdam sağlandığını ve bu projenin devam edeceğini belirtti.

Bir kısım vatandaşlarımıza değişen miktarlarda ayni/nakdi barınma yardımı yapılmıştır. 9 aile için ilave barınma yardımı projesi gerçekleştirilmiş ve Genel Müdürlüğümüze gönderilmiştir. Projemiz kabul edilerek Vakfımıza 134 bin TL kaynak aktarılmıştır. 2009 Temmuz dönemine kadar 35 ailemize yaşanabilir standartlarda ev inşa edilip verildi

İlçe Halk Eğitim Müdürlüğü'nün açtığı Hazır Giyim kursunu tamamlayan ev hanımlarına yönelik Hazır Giyim Atölyesi açıldığını kaydeden Vakıf Müdürü Artul, "Telekom'la işbirliğimiz kapsamında ilçede yaşayan bireylere ve özellikle kadınlara yönelik önemli bir eksikliğin kapatılması için Kamu İnternet Erişim Evi ve Kütüphane Projesi de yapıldı. Şu anda özellikle kadınlara hizmet vermektedir. Kamu İnternet Erişim Evi'nde 20 bilgisayar ve 1 yazıcı ile okuma salonu, kütüphane ve seminer odası vardır" şeklinde konuştu.

Sibel Artul, hâlâ faaliyette olan İnternet Erişim Evi'nin haftada 1 gün muhtarlara, 1 gün kadınlara bilgisayar kursu verdiğini de söyledi.

Artul yoksul, yeşil kartlı ve yardıma muhtaç vatandaşlara yönelik Çiftçi Bağ-Kur'u Projesi hazırladığını belirterek, "Devletin sadece çiftçiye tanıdığı bir hak olan Çiftçi Bağ-Kur'undan ilçemizde yaşayan yeşil kart sahibi ve herhangi bir sosyal güvencesi olmayan vatandaşlarımızın faydalandırılması amacıyla düzenlediğimiz yönlendirme ve bilgilendirme toplantılarında yeşil kartın

bireysel güvence olmadığını, geçici bir çözüm olduğunu, dolayısıyla devletin sadece çiftçiye sağladığı hak olan Çiftçi Bağ-Kur'unun aylık ödemelerinin sigaraya verilen paranın yarısı kadar bile olmadığını ifade ettik. Çocuklarının geleceği için Çiftçi Bağ-Kur'una geçmelerini tavsiye ettik. Bu kapsamda Çiftçi Bağ-Kuruna geçiş için müracaat eden vatandaşlarımıza primlerinin yarısını 9 ay Vakfımız kanalıyla ödemeyi taahhüt ettik. Neticede yeşil kartlı vatandaşlarımızın birçoğu Çiftçi Bağ-Kur'una geçmiş, daha sonraki dönemlerde yeşil karta olan talepte azalma gözlenmiştir" dedi.

İlçelerindeki bütün engelli vatandaşların tespit edilip tüm bilgilerinin ayrı ayrı dosyalandığının altını çizen Artul, "İlçemizdeki Üniversite Öğrencilerini Yaşlı, Engelli ve Bakıma Muhtaç Bireylerle Kaynaştırma Projesi" kapsamında üniversite öğrencileri tatil döneminde haftada iki günlük periyotlarla engelli vatandaşlarımızı ziyaret ettiler. Bu projeye engelli bireylerin gereksinimlerini daha hızlı ve kapsamlı bir şekilde belirleyerek çözüme ulaştırmak amaçlanmıştır" diye konuştu.

Vakıf Müdürü Sibel Artul, 2007 Mart ayında başlanan Barınma Yardımı Projesi çerçevesinde 25 aileye yaşanabilir standartlarda minimum 50 metrekarelik konut yapılıp teslim edildiğine dikkat çekerek, "Bir kısım vatandaşlarımıza ise değişen miktarlarda ayni/nakdi barınma yardımı yapılmıştır. 9 aile için ilave barınma yardımı projesi gerçekleştirilmiş ve Genel Müdürlüğümüze gönderilmiştir. Projemiz kabul edilerek Vakfımıza 134 bin TL kaynak aktarılmıştır. 2009 Temmuz dönemine kadar 35 ailemize yaşanabilir standartlarda ev inşa edilip verildi" şeklinde konuştu.

"Vatandaş odaklı yönetim kapsamında Vakfımızın fiziki yapısının yenilenmesi için hazırladığımız proje Genel Müdürlük tarafından onaylandı" ifadesini kullanan Artul, "Tadilat çalışmaları çok yakında başlayacak" dedi. Artul, daha önce yüksek öğrenime hazırlık ve Ortaöğretim Kurumları Sınavı'na hazırlık aşamasındaki öğrencilere yönelik destek projelerinin de Genel Müdürlüğümüzce kabul edildikten sonra başarıyla tamamlandığını sözlerine ekledi.

Kocaköy’de işsiz nüfus azaldı

Kocaköy SYD Vakfı, eğitim yardımları kapsamında, okulların ve öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik yapılan çalışmalarıyla ilçe merkezinde ve köylerde öğrencilerin yüzünü güldürdü. Söz konusu yardım ve projeler sayesinde ilçeye bağlı yerleşim birimlerinde ikamet eden fakir ve yardıma muhtaç 287 öğrenci, ilçe merkezindeki Kocaköy Lisesi’ne taşınarak, öğrencilerin eğitimlerine devam etmeleri sağlandı; üniversiteye hazırlanmaları içinse öğrencilere ÖSS hazırlık setleri dağıtıldı.

Diyarbakır’ın en küçük ve en yeni ilçesi olan Kocaköy’ün sosyal ve ekonomik gelişimini sağlaması için en çok çalışan kamu kuruluşları arasında, eğitimden barınmaya, gençlerin istihdam edilmesinden esnafın desteklenmesine kadar hemen her konuda Kocaköylülerin yanında olan Kocaköy Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı da bulunuyor.

Yaklaşık 15.000 nüfusuyla küçük bir ilçe görünümünde olmasına rağmen, Genel Müdürlüğümüzün barınma yardımları, eğitim yardımları ve gelir getirici küçük ölçekli proje destekleri kapsamında yüzlerce Kocaköylüye dayanak olan Kocaköy SYD Vakfı’nın faaliyetleri ilçe halkı tarafından büyük memnuniyetle izlenirken, bu memnuniyet, sadece

yardım alan ya da iş sahibi olanlarla sınırlı kalmayarak, bütün ilçe halkınca paylaşılmaya başladı.

Öncelikle, Kocaköy SYD Vakfı, eğitim yardımları kapsamında, okulların ve öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik yapılan çalışmalarıyla ilçe merkezinde ve köylerde öğrencilerin yüzünü güldürdü. Söz konusu yardım

ve projeler sayesinde ilçeye bağlı yerleşim birimlerinde ikamet eden fakir ve yardıma muhtaç 287 öğrenci, ilçe merkezindeki Kocaköy Lisesi'ne taşınarak, öğrencilerin eğitimlerine devam etmeleri sağlandı; üniversiteye hazırlanmaları içinse öğrencilere ÖSS hazırlık setleri dağıtıldı.

“Sevgi Tomurcukları” adı altında uygulanan projeyle, 350 anasınıfı öğrencisine kırtasiye, giyim, oyuncak ve gıda yardımı yapılarak, bu çocukların okul öncesi eğitimlerinde ekonomik sıkıntı yaşayan ailelerine destek sağlandı. Ayrıca ilçedeki taşıma merkezi konumundaki okullara, hafta sonlarında SBS'ye hazırlanan öğrencilerin servis ve SBS sınav ücretleri yatırılarak, öğrencilerin eğitim masraflarının yükü azaltılmaya çalışıldı. İlçe okullarına 100 Temel Eser setleri dağıtılarak, okulların ilçedeki öğrencilere çok daha kaliteli bir eğitim sunmalarına yardımcı olundu.

Sosyal yardım ve proje destek faaliyetlerini yalnızca eğitim yardımları ile sınırlamayan Vakıf, barınma yardımları kapsamında, ilçede yaşayan ve sosyo-ekonomik sıkıntılar nedeniyle yaşadıkları mekanları iyileştiremeyen on aileye, yeniden ev inşa ederek, bu ailelerin daha güzel ve sağlıklı bir ortamda yaşamalarına imkân sağlamış oldu.

İlçede Vakıf tarafından uygulamaya konulan gelir getirici küçük ölçekli projeler sayesinde ise 35 işyeri açılarak, hem işsiz nüfus azaltıldı hem de ilçe ekonomisine katkı sağlanarak, ilçeye büyük bir ekonomik canlılık getirildi.

İlçe halkının tarım ve hayvancılıkla geçindiğini ve ilçe ekonomisinin

Diyarbakır'a bağımlı olduğunu belirten Vakıf yetkilileri, söz konusu projeler neticesinde ilçe ekonomisinin daha bağımsız ve kendine yeter hale geldiğini belirtiyorlar. Vakıf çalışanları, uygulanan projeler öncesinde ilçenin çarşısı bile olmadığını vurgularken, “Bu işyerleri sayesinde insanlar, ihtiyaçlarını ilçe dışına gitmeden rahatlıkla karşılayabilecek imkânlarla kavuştu. Yıllardır gençlerimiz gurbete giderek ve oralarda sağlıksız koşullarda karın tokluğuna çalışarak geçinmeye uğraşırken, Kocaköy Kaymakamı Sayın Kadir Perçi'nin de desteğiyle ve bizim çabalarımızla iş için artık ilçe dışına çıkmamaya başladılar” diyorlar.

Nalburiye, ekmek fırını, manav, butik, kasap, alabalık tesisi, sıhhi tesisat, oto tamircisi, eczane, kırtasiye vb. birbirinden farklı alanlarda projelendirilen ve adeta ilçede büyük bir çarşı kuran bu destekler sayesinde 35 kişi ve aileleri artık geçimlerini oldukça rahat sağlıyor ve aynı zamanda ilçe ekonomisinin canlanmasına da katkıda bulunuyorlar.

3 Bayraklı SYD Vakfından güzel haber

onlar için artık engeller yok

İzmir Bayraklı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı ihtiyaç içerisinde bulunan engellilere yönelik önemli bir

çalışmaya daha imza attı. İlçe- de ikamet eden en yoksul 1000 kişi içerisinde bulunan ve ortopedik engelli olan iki vatandaşa engelli motor araçları törenle Kaymakamlık binasında teslim edildi.

İki vatandaştan biri olan ve iki bacağı da çocuk felcinden dolayı olmayan Mehmet Ali Baydağ "Devletimize, Kaymakamımıza

binlerce kez teşekkürler, artık yepyeni bir yaşam başlıyor" diyerek teşekkürlerini ifade etti. Motorlu taşıtın kendisi için hem yaşamı kolaylaştıracağını hem de pazarda biber, yeşillik vs. ürünler satarak geçimini sağlayacak bir araç olacağını da belirten Baydağ, kendisine her konuda yardımcı olan Bayraklı SYDV personeline de şükran borçlu olduğunu ifade etti.

yeni nesil oto tamircileri Bayraklı'da yetişiyor

Bayraklı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı ile Bornova Oto Tamircileri ve Sanatkarları Odası arasında Haziran ayı içerisinde yapılan eğitim protokolü ile ilçe sınırları içerisinde ikamet eden ve maddi sebeplerden dolayı eğitim sürecini yarıda bırakmış gençlere yeni nesil araçların tamir ve bakımı ile ilgili 2 ay sürecek olan mesleki eğitim kursu başlatıldı.

"Sertifikalı Oto Tamirciliği Meslek Edindirme Kursu Projesi" kapsamında "Oto Mekatroniği" de denilen tamircilik türüne ilişkin verilen kurs, yeni nesil bilgisayarlı araçlardaki arızalara araçtaki işletim sistemi üzerinden ulaşmak, oto klimalarındaki çevreye zararlı gazların ayrıştırılmasını sağla-

mak gibi dersleri içeriyor. Proje, Avrupa Birliği ile ortaklaşa mesleki eğitim programlarının da uygulandığı Bornova Oto Tamircileri Odası Araştırma-Geliştirme Merkezi'nde 13 öğrencinin katılımıyla hayata geçirildi. Eğitim gören kursiyerler, bir ay öncesinden ilçeye yapılan duyurular sonucu Vakıf Binası'nda kabul edilen ve form doldurarak başvuran gençlerden oluşturuldu.

Yaş ve otomotiv deneyimi gibi kriterlere göre gruplandırılan kursiyerler içinde öncelikli olarak Bayraklı SYD Vakfından sürekli yardım almakta olan ailelerin 1990-1995 arası doğan çocukları yer aldı. Proje dahilinde kursiyerlerin yol ücreti, öğle yemeği, kurs esnasında giyecekleri tişört ve eği-

tim ücretleri Vakıf tarafından karşılandı.

Kursun ilk haftasında Ar-Ge Merkezi'ni ziyaret eden Bayraklı Kaymakamı Kaan Peker projeye ilgili olarak yaptığı konuşmada, "Balık vermeyi değil, balık tutmayı öğretmek" deyimini bu projeye gerçeğe dönüştürmenin mutluluğunu taşıdıklarını belirterek, seçilen gençlerin en kötü durumda olan 10-15 aileden seçilmiş olmasının projenin en önemli unsuru olduğuna dikkat çekti.

okul öncesi eğitime büyük destek

Çocukların zihinsel ve ruhsal gelişim sürecinin sağlıklı bir şekilde ilerlemesi için gerekli olan ve son yıllarda yaygınlaştırılmaya çalışılan okul öncesi eğitim çalışmalarının en büyük destekçilerinin başında ülke çapındaki Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları geliyor. Sosyo-ekonomik sıkıntı yaşayan ailelerinin okul öncesi eğitim kurumlarına gönderemediği çocuklara SYD Vakıfları sayesinde anaokulu eğitimi veriliyor.

Okul öncesi eğitim çalışmalarında bulunan SYD Vakıflarından biri de İzmir Bayraklı SYD Vakfı. Bayraklı SYD Vakfı tarafından, 06.07.2009 tarihinde ilçede uygulanmaya başlanan "Erken Çocukluk Gelişimini Destekleme Projesi" ile 6 okuldaki 12 derslikte 310 çocuk anaokulu eğitimi ile tanıştı. İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı Bayraklı Toplum Merkezi ile ortaklaşa düzenlenen projenin hedef kitlesini ise gecekondan mahallerinde faaliyet gösteren ilköğretim okulları

ve bu mahallelerdeki çocuklar oluşturdu.

16.07.2009 tarihinde yerel ve ulusal basına yönelik olarak yapılan projeye ilişkin tanıtım toplantısında konuşan Bayraklı Kaymakamı Kaan Peker, 5747 sayılı yasayla yeni ilçe olan ve 23 mahallesinin 19'u gecekondan mahallesi olan Bayraklı'nın Türkiye'nin en büyük gecekondan ilçelerinden bir tanesi olduğunu belirterek, bu nedenle ilçede sosyal hizmet içerikli projelere ihtiyaç duyulduğunu; projenin bu ihtiyaca yönelik olduğunu ve bundan sonraki çalışmalarının da bu yönde olacağını ifade etti.

Proje içeriği ile ilgili olarak basına bir açıklama yapan Bayraklı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Müdürü Fatih Ersen ise şunları söyledi:

"Çocukları kapı kapı dolaşmak suretiyle belirledik. Yoksul ve hiçbir sosyal güvencesi

olmayan ailelerin çocuklarına öncelik verdik. Eğitimde 7 yaşın çok geç olduğunun bilinciyle özellikle Güneydoğu'dan göç eden ailelerin çocuklarının eğitim sürecine diğer ailelerin çocukları ile eşit şartlarda başlamaları gerektiğini düşünüyoruz. Eğitimin yanı sıra çocuklara gıda mühendislerince protein değerleri belirlenmiş sabah kahvaltısı da veriyoruz. Proje kapsamında fakir ve muhtaç 6 kişiyi temizlikçi olarak istihdam ettik. Bunun yanı sıra Toplum Merkezi'nin belirlediği 12 eğitimciyi de 1 ay süreyle eğitim vermeleri konusunda istihdam etme fırsatı bulduk. Proje kapsamında Ege Üniversitesi Okul Öncesi Eğitim Bölümü öğrencileri de stajyer olarak görev alarak kendi branşlarında önemli bir deneyim yaşama fırsatı buldular. Proje her yönden yararlı ve dikkat çekici oldu.Önümüzdeki yıl bu yılın tecrübesiyle daha kapsamlı projelere yöneleceğiz."

Bağcılar Kaymakamı Veysel Yurdakul

Bağcılar Kaymakamı Sayın Veysel Yurdakul ile Söyleşi:

“Mülki Amirlerin yönetim görevleri içerisinde en önemli argüman Vakıftır”

Avrupa Birliği Hibe Programı kapsamında hayata geçirdiği yüzlerce proje ile adından sıkça söz ettiren ve buna paralel olarak Kaymakamlık görevini ifa ettiği ilçe ve bu ilçelerin bulunduğu bölgelerde yerel kalkınma çalışmalarında oldukça başarılı işlere imza atan Bağcılar Kaymakamı Veysel Yurdakul, özellikle Antalya Elmalı'daki kalkınma projeleri ile binlerce kişiye kendi işine sahip olma imkanı verdi. Yurdakul, bir yılı aşkın bir süredir İstanbul Bağcılar'da ve bu denli kısa sürede bile başını çektiği projelerle yine ilçedeki binlerce insanın yaşamını değiştirmeye başlamış bile.

Avrupa Birliği Hibe Programı kapsamında hayata geçirdiği yüzlerce proje ile adından sıkça söz ettiren ve buna paralel olarak Kaymakamlık görevini ifa ettiği ilçe ve bu ilçelerin bulunduğu bölgelerde yerel kalkınma çalışmalarında oldukça başarılı işlere imza atan Bağcılar Kaymakamı Veysel Yurdakul, özellikle Antalya Elmalı'daki kalkınma projeleri ile binlerce kişiye kendi işine sahip olma imkanı verdi. Yurdakul, bir yılı aşkın bir süredir İstanbul Bağcılar'da ve bu denli kısa sürede bile başını çektiği projelerle yine ilçedeki binlerce insanın yaşamını değiştirmeye başlamış bile.

1964 yılında Burdur'un Bucak ilçesi Çamlık Köyü'nde dünyaya gelen Yurdakul, 1988 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Maliye Bölümü'nden mezun olduktan sonra 1989 yılında mesleğe Çorum Kaymakam Adayı olarak başladı. 1990-91 yılları arasında İngiltere'de dil eğitimi aldı. Bu süre zarfında İngiliz siyaset ve yönetim yapısı hakkında bilgiler edindi. 1992-2009 yılları arasında sırasıyla; Bozkurt, Hasankeyf, Demre, Elmalı Kaymakamlıkları; Bayburt ve Giresun illerinde vali yardımcılıkları görevlerinde bulundu.

2004 yılında Nottingham Üniversitesinde "Türkiye'nin AB Üyesi Olması Halinde Birliğin Yapacağı Katkı"yı inceleyen yüksek lisans tezini hazırladı. 20 yıllık görev süresi boyunca; İngiltere, Amerika, İsrail, İrlanda, İsviçre, Finlandiya, Al-

Biz kalkınma konusuna yaklaşıırken, global ölçekte yaklaşıyoruz. Bugün Kuveyt, Japonya, İngiltere dahil bir çok ülke kalkınmaya yönelik fonlar tahsis etmiş ve bu fonlar iyi projeleri bekliyor. Sizin proje yapmasını bilen, kabiliyetli elemanlarınız varsa, o kaynaklara ulaşabilir. Dolayısıyla bizim ihtiyacımız olan kaynak değil, nitelikli eleman, uzman ihtiyacıdır. Gördüğüm kadarıyla Türkiye'de son dönemde SYDGM başta olmak üzere bu açığı kapatmak için çok ciddi insan kaynaklarına yatırım yapıyor

many, Bulgaristan, İspanya, Yunanistan ve Hollanda gibi birçok ülkede akademik toplantılara katıldı ve proje çalışmalarında bulundu.

2006 yılında AB Proje Yardım Ofisi ve Avrupa Yatırım Bankası stajlarını tamamladı. Staj dönüşü 2008 yılına kadar Elmalı Kaymakamlığı yanında Antalya CEUPA (AB Projeleri Merkezi) koordinatörlüğü görevini, ikinci görev olarak yürüttü.

2008 yılında Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'nün gelir getirici küçük ölçekli proje destekleri kapsamında Türkiye'nin en büyük istihdam projesine imza atarak yayla seracılığı alanında 4000 kişiye iş sağlanmasına yardımcı oldu.

2008 yılında Bağcılar Kaymakamlığına atanan Yurdakul, bu ilçede de EUROBA'yı (AB Projeleri Merkezi) kurdu. Başbakanlık AB Projeleri Danışma Merkezi (BABMER) ve AB PROJE.NET modelleri önerileriyle; ülke çapında AB projeleri üretim kapasitesini artırmaya yönelik çalışmalarda bulundu. Son 10 yılda görev yaptığı

yerlerde, AB ve Dünya Bankası projeleriyle istihdamı, üretim hacmini ve gelir artışını hedefleyen programlara onlarca proje sunan Yurdakul ile Bağcılar'daki faaliyetleri, AB, AB projeleri ve daha bir çok konu hakkında konuştuk.

Bağcılar'da Kaymakamlık görevinize başlamadan önce, görev yaptığınız ilçeler ve bu ilçelerde yürüttüğünüz çalışmalar nelerdir? Bu çalışmalar içerisinde proje çalışmalarının oranı hakkında bize bilgi verebilir misiniz?

Proje konuları özellikle Antalya Elmalı'da 2003-2004 yıllarında, İngiltere dönüşü ön plana çıktı. Yalnız burada vurgulanması gereken, 2006-2008 Antalya CEUPA genel koordinatörlüğü görevim. Bu görev önemli bir görev; çünkü iki yıl boyunca hem Elmalı Kaymakamlığı görevini yürüttüm hem de tüm Antalya'nın AB, UNDP, Dünya Bankası ve tarım projelerinin tamamı bizim ofisin sorumluluğundaydı. İlginç olan görevlerimden bir tanesi de 2003 yılında Silopi'deki Kuzey Irak Göçmen Kampları yöneticiliğim. Proje konusuna gelince; Elmalı

ilçesinde Türkiye'nin tarım sektöründeki en büyük yayla seracılığı projesi yapıldı ve aşağı yukarı 4000 vatandaşımıza istihdam sağlandı. Kullandığımız kaynak SYDGM kaynaklarıyla 6 milyon TL'dir. Bu miktar, öz kaynak katkısıyla birlikte aşağı yukarı 8 milyon TL'ye varmıştır. Çok özellik arz eden bir projedir, çünkü orada insanlar istihdam edilmemiştir; iş sahibi olmuşlardır, hepsi patron olmuştur. Başka bir deyişle, bir başkasının serasında değil kendi serasında çalışan insanlardır bunlar ve yılda 20 ila 25 bin TL kazanç elde etme-

sebzeyi, sütü, balı ve hayvansal ürünleri pazarlamak için bu projeler başlatıldı. Onun dışında yine Elmalı'da Vakıf kaynaklı çok büyük projelerimiz oldu. Yufka dükkanından tutun da hizar atölyesine, evde bakım hizmetlerine onlarca proje hazırlandı. Bir bakıma SYD Vakfı projeleri açısından Elmalı bir laboratuvar bölgesi oldu.

Zaten bu projeler de birbirini tamamlayan projelerdi genelde ve Elmalı kalkınma projeleri adı altında toplanmıştı, değil mi?

Biz Elmalı'da yerel kalkınmayı

man, uzman ihtiyacıdır. Gördüğüm kadarıyla Türkiye'de son dönemde SYDGM başta olmak üzere bu açığı kapatmak için çok ciddi insan kaynaklarına yatırım yapılıyor. Ama taşrada olay biraz daha farklı. Taşrada bu işe mülki amirin sahip çıkması lazım. Mülki amirin sinerjisini, desteğini almayan projelerin yaşatılması, sürdürülmesi çok zor. Bu bakımdan Elmalı ve Bağcılar örnekleri bana göre iyi örneklerdir.

Bağcılar'da yürüttüğünüz çalışmalar hakkında bilgi verebilir misiniz?

Pazarınız yoksa neyi üretirseniz üretin, pazarınız yoksa isterseniz dünyanın en güzel tarımsal çıktısını ortaya koyun başarılı olamazsınız. Bizde pazar, istihdam edilebilirlik katsayısının yüksek olmasıdır. Yani evde bakım hizmeti için reel sektörün eleman ihtiyacı 50 taneyseniz, istihdam etme şansım çok yüksek olur. Ben o tespiti yapamazsam, o boşluğu göremezsem, insanlara hangi eğitimi vereceğimi bilemem

ye başlamışlardır. Vakıftan yardım alan bir insan için bu kazanç çok iyi bir rakamdır. Tabii o projenin etkisiyle şehirde ekonomik ve sosyal yaşam çok ciddi değişimler gösterdi. Mesela banka şubeleri açıldı, tarım sektörüne ilaç, sulama tesisatı, naylon satan esnaflar ortaya çıktı. Ekonomi bir bakıma orada 4000 kişiye sağlanan istihdam ekseninde gelişti. Tabii bunun yanında yarısı Tarım Bakanlığınca finanse edilen aşağı yukarı 30 tarım projemiz vardı. Daha çok tarımsal ürünlerin işlenmesi, pazarlanması, paketlenmesi ve ihracatıyla ilgili orada üretilen meyveleri,

hedefleyince, öncelikle SYDGM kaynakları kullanıldı, arkasından AB Fonlarından kaynak bulundu. İl özel idareden de çok ciddi destekler alındı. zannediyorum UNICEF ve UNDP ile de bir takım görüşmeler yapılmıştı. Görüldüğü üzere, biz kalkınma konusuna yaklaşıırken, global ölçekte yaklaşıyoruz. Bugün Kuveyt, Japonya, İngiltere dahil bir çok ülke kalkınmaya yönelik fonlar tahsis etmiş ve bu fonlar iyi projeleri bekliyor. Sizin proje yapmasını bilen, kabiliyetli elemanlarınız varsa, o kaynaklara ulaşabilir. Dolayısıyla bizim ihtiyacımız olan kaynak değil, nitelikli ele-

25 Ağustos 2008 tarihinde Bağcılar'a geldiğimde, finansal krizin reel sektörü etkilediğini gördüm. Bizim tespitlerimize göre bu bölgede 6000 insan işini kaybetmiştir. Bu rakam çok daha fazla olabilir, çünkü her işini kaybeden insan buraya müracaat etmiyor, biz bunu haricen öğrendik. İlk işimiz İŞ-KUR kaynaklarıyla 3000 kişiye istihdam projesi hazırlamak oldu. Burada reel sektörün ihtiyacına göre hareket edildi. İSTOÇ, İstanbul Ticaret Odası ve Sanayi Odası ile görüşüldü. Bekçi, bakıcı, bahçıvan, temizlikçi, evde bakım hizmetleri olmak üzere 112 çeşit meslek grubundan 3000 kişinin istihdam edileceği alanlar tespit edildi. Ondan sonra da ihtiyaç sahiplerinin müracaatları sağlanarak, bu kişiler reel sektörün istediği şekilde eğitildi. Şu an bu proje devam ediyor. İstihdama yönelik diğer iki projemizden biri Soğutma Elemanları Yetiştirme Projesi. Soğutma gruplarının reel sektör

temsilcisiyle diyaloga girdik ve ne kadar klima bakım elemanına ihtiyaçları olduğunu sorduk; bu ihtiyacın 100 kişi civarında olduğu söylendikten sonra da bu projeyi geliştirdik. AB ve merkezi finanstan aldığımız kaynaklarla şimdi o 100 elemanı ilgili firmaya yetiştirmeye çalışıyoruz ve böylece bu proje ile 100 kişiye istihdam sağlamayı hedefliyoruz. Bu alandaki bir diğer projemiz ise Doğalgaz Boru Kaynakçılığı projemiz. Bu proje ile de yaklaşık 200 kişiye istihdam sağlamayı hedefliyoruz. Bunun için de Tuzla Tersaneler Birliği ve İGDAŞ'la doğalgaz boru kaynakçılığı

alanındaki eksikleri tespit ettik ve bu tespit çerçevesinde Bağcılar bölgesinde işsiz olan 200 kişiyi ilgili kurslara gönderdik. Şu anda o kurslar bitti, gençler sertifikalarını aldılar. Şimdi gençlerimizi doğalgaz boru kaynakçılığı alanında istihdam etmeye çalışıyoruz.

Görünen o ki çoğunlukla özel sektörle işbirliği halinde mesleki eğitim projelerine odaklanıyorsunuz?

Çünkü önce pazarınızı tespit etmeniz lazım. Elmalı'da da öyleydi; pazarınız yoksa neyi üretirseniz üretin, pazarınız

yoksa isterseniz dünyanın en güzel tarımsal çıktısını ortaya koyun başarılı olamazsınız. Bizde pazar, istihdam edilebilirlik katsayısının yüksek olmasıdır. Yani evde bakım hizmeti için reel sektörün eleman ihtiyacı 50 taneyse, istihdam etme şansım çok yüksek olur. Ben o tespiti yapamazsam, o boşluğu göremezsem, insanlara hangi eğitimi vereceğimi bilemem. Hatta böyle bir durumda o insanlara acı çektirirsiniz. Şöyle ki, hiç niteliği yokken o kişiyi nitelikli hale getiriyorsunuz, zamanını, mekanını, kısmen de parasını harcıyorsunuz, sonra da onu istihdam etmiyorsunuz. Sonuçta nitelikli bir insanın istihdam edilememesi nitelsiz insanın istihdam edilememesinden çok daha acı verir.

Bir yıla yakın bir zamandır İstanbul Bağcılar'da Kaymakamlık görevinizi sürdürüyorsunuz. Malum, Bağcılar da Türkiye'nin en büyük şehrinin en kalabalık ilçesi. Bağcılar'ın sosyo-ekonomik yapısı hakkında biraz bilgi verebilir misiniz? Bağcılar'da Kaymakam olmanın zorlukları ve güzellikleri nelerdir?

Zannediyorum burası on ya da on birinci nokta görevim. Herkesten daha fazla gezdim, yurtdışı şansım oldu, Kuzey Irak şansım oldu, Brüksel'de yardım ofisinde staj imkanım oldu, İngiltere'de master yaptım. Dolayısıyla İstanbul'a biraz hazırlıklı geldim. Tabi dediğiniz gibi burası sorunları ve potansiyelleri içeren bir büyük metropol ilçe. 7-8

"Tekstil Köprüsü Projesi" ile Bağcılar'daki işadamlarının katkısıyla Doğu ve Güneydoğu illerindeki 60000 yardıma muhtaç öğrencinin giydirilmesi sağlanarak bir "Gönül Köprüsü" oluşturuldu.

büyük projemiz oldu. Bunlardan 3000 kişilik istihdam projemiz İŞKUR kaynakları, diğer iki projemiz AB kaynakları ve gezgin kitap, Gazze'ye yardım ve diğer projelerimizin tamamı buradaki iş dünyasının sponsorluğu ile yapıldı. Mesela Tekstil Köprüsü Projesinde 60000 yardıma muhtaç öğrencinin giydirilmesi Bağcılar'da yaşayan tekstil sektöründeki değerli işadamlarımızın katkısıyla olmuştur. Bağcılar'da olmasaydık, bizim bu projeleri destekleme şansımız olmazdı. Mesela buradan Gazze'ye bir yardım köprüsü kurulmuştur, Gazze mağduriyet yaşarken Türkiye'nin en büyük yardım kampanyası burada olmuştur ve Başbakanlıktaki konuyla ilgili hesaba en fazla parayı Bağcılar İlçesi aktarmıştır. Bu illerin aktardığı paradan da büyüktür. Yine bu başarı Bağcılar'da olmanın getirdiği bir avantajdır. Evet Bağcılar'ın sorunları vardır, dezavantajlı bölgeleri vardır; ama aynı

zamanda Anadolu'dan gelen dinamik, girişimci, değerlerine sırtını dönmemiş, değerlerine saygılı, gelişmeye açık, modern teknolojileri kullanan bir iş adamı grubu da vardır burada. Burada 60000 tane işyeri var. Tekstil Köprüsü Projesinde 100'e yakın iş adamı yer almıştır. Gezgin Kitap projesinde ise 300'e yakın iş adamı vardır. Gezgin Kitap Projesi de Mardin, Şırnak, Batman ve Iğdır illeriyle Bağcılar'ın ortak 1 milyon kitabı hedeflediği bir projedir ve bu bir milyon kitaba 300 tane iş adamı sponsor olmuştur. Bu nedenle avantajlar ve dezavantajlar bütün bölgelerde böyle denktir. Ne kadar sorun varsa o kadar da potansiyel vardır. İyi yönetici ise bu sorunları, dezavantajları başından savan değil, onları avantajlara dönüştüren yöneticilerdir. Bizim yönetim anlayışımızda krizi, sorunu kendinden uzaklaştıran değil, bunları avantaja dönüştüren çalışmaları içeren bir anlayış vardır.

Genel Müdürlüğümüzün proje destekleri kapsamında Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları da AB Hibe Programlarının desteklediği gelir getirici, istihdam artırıcı, kalkınma odaklı projeler uyguluyor. SYD Vakıflarının bölgesel kalkınmaya bu bağlamda bir katkısı olduğunu düşünüyor musunuz? Örneğin Bağcılar gibi büyük ve göç alan bir ilçede Vakfa büyük görev düşüyor ve Vakfın halihazırda 25000 dosyası var.

Bağcılar İstanbul'un en büyük ilçesi ve dolayısıyla 25000'e yakın dosyamız var. Hakikaten Türkiye'nin en fazla göç alan ilçesi ve göç eden insanlarımız daha çok mağdurdur. Türkiye'nin mahrum bölgelerinden gelmiş insanlar bunlar ve dolayısıyla Vakfın sorumluluğu burada çok yüksek, işlem hacmi çok yüksek, sirkülasyon çok yüksek. Biz burada hakikaten çok hassas davranıyoruz. Göreve geldiğimiz hafta Vakıf olarak şöyle bir çalışma yaptık. Ben bu insanları bölgesel kalkınma içine nasıl alabilirim, bu 25 bin kişiyi nasıl yardım alan değil de istihdam hayatının içerisinde yer alan bireyler haline getirebilirim diye düşündüm.

Vatandaşlarımızı beş gruba ayırdık. Bir numarada hiçbir iş yapamayan özürlü, yaşlı, bakıma muhtaç olanlar var. Bu tüm Vakıflar için geçerli, çünkü bu insanlara sadece yardım yapabilirsiniz. Bir de özellikle finansal krizden sonra daha önce iş yapmış, iflas etmiş ya da daha başka sebeplerle işini kaybetmiş olanlar

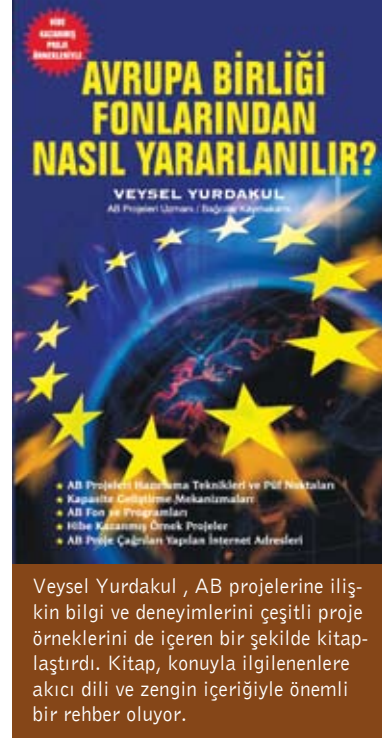
var. Bunlar, meslekleri yoksa istihdam eğitimi alıyor, varsa istihdam ediliyorlar, en son alternatif olarak da yeni meslek sahibi yapılarak, istihdam garantili projeler içerisinde yer alabiliyorlar. Yine Vakfımızın dağıttığı kaynaklarla, AB kaynaklarıyla veya İŞKUR kaynaklarıyla istihdam edilebilir bu insanlar. Bu ülkede hala işçi arayan iş adamları ve hala işsiz olan, işçilik yapmak isteyen insanlar var. Ama bir türlü biz bu kesimleri bir araya getiremiyoruz. Buna biz emek piyasasının mobilitesi, akışkanlığı diyoruz. Biz burada Vakıf olarak aynı zamanda yardım dağıtan değil, iş dünyası ile iş müracaatı için, daha doğrusu bize yardım için gelmiş genç, iş yapma kapasitesi olanları bu ikinci maddede düşünüp, onları 3000 kişilik istihdam projesi, 200 kişilik doğalgaz projesi, 100 kişilik soğutma elemanı yetiştirme projesine elimizden geldiğince yönlendirmeye çalışıyoruz. Bir şey daha yapıyoruz: İş dünyasının NGO'larına başvuru sahiplerini mümkün olduğunca yönlendiriyoruz ki iş yoğunluğu azalsın. Şöyle bir şey de yapıyoruz: Zaman zaman bize müracaat eden hukuksal olarak değil ama (3294 sayılı Kanun kapsamı dışındakiler) fiilen yoksul olanlara kanunen yardım yapmadığımız zaman da onları iş dünyasına yardım istemeleri için gönderiyoruz, onlar da katkı sağlıyorlar. Üçüncü grup da bir mesleği olan, ancak işten atılmış ve de herhangi bir şekilde mesleğini uygulama imkanı bulamamış kişilerden

oluşuyor ya da adam doğal-gaz boru kaynakçısı ama AB standardında değil. Bu kişilere ek bir donanım ile kabiliyetini artıracak kurslar vermeyi düşünüyoruz. Aynı zamanda bu insanlar gelir getirici bir projeden de yararlanabilir, mesela bir işyeri açabilir. Bir de dört numara var: hiçbir mesleği ve eğitimi olmayan ancak eğitilirse iş yapabilecek gençler. Bu gençlerimizi de istihdam garantili eğitimlere yönlendirmeye, aynı zamanda gelir getirici projeler kapsamına almaya çalışıyoruz. Son olarak beşinci grupta genç olmasına rağmen ciddi fiziksel ve psikolojik sorunları olan, aynı zamanda sosyolojik nedenlerle girişim kabiliyetini kaybetmiş kişiler var. Bunları da rehabilitasyonları için sağlık merkezlerine yönlendiriyoruz. Önemli olan tüm Vakıfların böyle bir çalışma yapması; çünkü amacımız, insanları yardım alan değil, yardım veren, işi olan insanlar haline getirmek. Bu noktada Vakıfların proje uygulama kapasitesi bölgesel kalkınmaya büyük katkı sağlıyor tabii.

Görünen o ki Bağcılar'ın potansiyeli ile Vakıf bir aracı konumuna da geliyor 2, 3 ve 4 numara için.

Böyle bir mücadele içindeyiz. Ama tabii kısıtlarımız da var burada, özellikle bayramlar öncesi. Onun için kartlı sisteme geçtik. Şu anda 1000'in üzerinde vatandaşımızın gıda yardımlarını kart üzerinden veriyoruz. Bunun özelliği bu kartla bankadan nakit çekebiliyor,

isterse herhangi bir marketten gıda alabiliyor, aldıkça mahsup ediliyor. Ancak bu bir kredi değil tabii ki.

Vakıfta çok güzel bir faaliyetimiz de var. Bizim ilçe olarak bir aşevimiz yok, ancak belediyenin yaptığı çok güzel bir iftar çadırı var, her gün 2000'e yakın vatandaşımız orada yemeğini yiyor. Bizler Vakıf olarak ne yapabiliriz diye düşündük. İlçemizde bulunan bütün fakir ve muhtaç insanlara iftar yemeği vermek isteyen bütün STK'larla temasa geçtik. Sistem şöyle çalışıyor: Sivaslılar Derneği bu bölgede bulunan Sivaslı fakirlere, Malatyalılar Derneği Malatyalı fakirlere iftar veriyor. Bu iftarların en büyük özelliği iftar yapanlar, Kaymakam ya da Mütevelli Heyet üyeleri ile iftar yapıyor. Biz bunu çok önemsiyoruz. Burada en önemsedığımız hu-

sus, Müttevelli Heyet üyesinin o fakir ailenin evini ziyaret ederek, o gün oradaki tüm sosyal ortamı görmesi, sadece onun o günkü sağlık, eğitim, gıda ihtiyacı değil, psikolojik, evde bakım hizmetleri dahil bu ihtiyaçlarını gözden geçirmesi. Bir de mesela Sivas Zaralılar Derneği, Antepli fakirlere de iftar verdi. Bu dayanışma açısından hoş bir örnek. Yani bir Giresunlular Derneği'nin Bitlisli bir fakir ailenin Vakıf çalışmaları kapsamında evine gitmesini, Kaymakamın orada bulunmasını çok önemsiyoruz. Böylece hem ailenin ihtiyacı görülmüş oluyor hem devlet-millet hem de halkın kaynaşması sağlanıyor.

Çalışmalarınıza baktığımız zaman, dünyada çok fazla ön plana çıkan "yönetişim" kavramının pratiklerini oldukça başarılı bir şekilde gerçekleştirdiğinizi görüyoruz.

Bu önemli bir konudur, buna çok önem veriyoruz. Aslında İstanbul'da ve hattı zatında Bağcılar'da, çok üst düzeyde bir yönetim vardı zaten. Ben sadece dahil olduğum bu grupta daha hızlı adımlarla ilerlemeye çalışıyorum.

Vakıfların yapısını göz önünde bulundurursak, aslında Müttevelli Heyeti de "yönetişim" kavramına göre biçimlendirilmiş bir yapıya sahip. Heyet içinde hayırseverler, STK temsilcileri, atanmış ve seçilmiş birçok yetkili bir arada kararlar alıyor. Bu bağlamda devlet yönetiminde Vakıfların rolü hakkında ne düşünüyorsunuz?

Tabii Vakıfların faydası inkar edilemez, hatta çok önemli. Bana göre, mülki amirlerin yönetim görevleri içerisinde en önemli argüman Vakıftır. Kaynak dağıtıyorsunuz, sorunları yerinde görüyorsunuz ve sadece siz Vakıf üzerinden kaynak dağıtmıyorsunuz aslında, istihdamla ilgili sözünü ettiğim çözüm ortaklıkları ortaya çıkarıyorsunuz ve halkla ilişkiler faaliyetinizi orada en üst düzeye getirebiliyorsunuz. Yani Vakıf burada sadece finans sağlayan, aracılık yapan, fakirlere kaynak dağıtan bir birim değil. Çünkü siz çok yönlü yönetişimin bütün kurum ve kurallarını olabildiğince derin ve çok boyutlu, yatay ve dikey Vakıf eliyle uygulayabiliyorsunuz, ama dediğim gibi bu biraz da sahadaki yöneticinin imkan, kabiliyet, görüş ve vizyonuna bağlı. Benim esas derdim, derneklerle insanları bir araya getirmek ve onları yalnız bırakmadığımızı, yalnız kalmadıklarını göstermek. Bu bakımdan çok önemli bir fonksiyon icra ediyor ve mülki amirin sahada elini güçlendiren çok ciddi bir argüman görevi görüyor Vakıflar.

AB projelerine geçmeden önce sizin bir projenizden laf açmak istiyorum. Basın tarafından da ilgi gören ve adından söz ettiren projelerinizden biri "150 Bin Öğrenciye 1 Milyon Kitap" sloganıyla başlatılan "Gezgin Kitap Projesi". Projenin amaçlarından, uygulama sürecinden ve şu anda bulunduğu aşamadan kısaca söz edebilir misiniz?

Çok ilginç bir projedir Gezgin Kitap Projesi. Avrupa'da 'book crossing' vardır. Bir parka gidiyorsunuz, bir kitap buluyorsunuz. O kitabın bir numarası var. O numarayı internetten girip, o kitabı daha önce kim okumuş; kitapla ilgili, yazarla ilgili düşünceleri neler öğreniyorsunuz ve üç gün sonra siz de o kitabı tren istasyonunda bırakıyorsunuz. dünyadaki temel işleyiş tarzı bu ve aşağı yukarı 130 milyon kişi var bu sistemin network'ünde. Benim niyetim aslında, Gezgin Kitap Projesiyle Türkiye'ye o modeli ithal etmektir. Bunu Büyükşehir Belediyemiz de yapmaya çalıştı kısmen, ancak biz burada bu gezgin kitabı biraz daha il ve ilçe düzeyinde yapmaya çalıştık. Bu projeyle, 150 bin öğrenciyle bir milyon çocuğu buluşturmayı hedefledik. Kişi başı aşağı yukarı beş altı kitap düşüyor ve bunun kaynaklarını özel sektörden almayı düşündük ve şu an 400 bin kitap iş dünyası tarafından finanse edildi. Kalan 600 bini de Bağcılar Belediyemiz bize taahhüt etti. Burada temel espri şu: 150 bin çocuk o altı kitabı okuyunca, her bir çocuğumuz Bağcılar'da e-mailini, telefonunu, adresini yazacak, bu kitaplar okunduktan sonra, tekrar toplanacak, Mardin, Batman, Şırnak ve Iğdır illerine gönderilecek. O kitabı alan çocuk açtığı zaman, daha önce o kitabı okuyan çocuğun iletişim bilgilerini görecektir ve onunla görüşmeye başlayacak. Buradaki amacımız, doğu-batı dayanışması ve dostluğunu artırmaya katkıda bulunmaya çalışılması. Çocukların entelektüel,

Bağcılar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı çalışanları, Veyssel Yurdakul ile birlikte Bağcılar'da yaşayan sosyo-ekonomik sıkıntı içindeki insanların sorunlarına çözüm üretmek için özveriyle çalışıyor ve binlerce insana destek oluyorlar.

akademik kapasiteleri artsın ama birbirlerini de tanısınlar. Projenin ikinci ayağı da bu çocukların karşılıklı değişimi. Bu 6 ilin çocuklarını misafir etme, ondan sonra da buradaki çocuklarla oralara gezilere gönderme. Şu anda aşama olarak bizim buradaki çocuklar kitapları okumaya yeni başladılar, daha doğrusu yaz tatiline girerken bu proje gerçekleşmişti; inşallah bir sene içerisinde bu proje tamamlanacak ve bu kitaplar okunmuş olarak adresli bir şekilde gidecek. Kitap ekseninde yeni bir kardeşlik gelişsin, dostluk gelişsin istiyoruz ve parantez açarak söyleyeyim, bir bilim heyetimiz var ve çocuklara akademik olarak yararlı olacak bir yaklaşımla hazırlanmış kitapları seçmeye özen gösteriyor bizim bu bilim kurulumuz.

Tabii medya çok ciddi ilgi gösterdi bu projeye, bu da bizim elimizi güçlendirdi. Hatta bazı vatandaşlar bize kitap hediye ediyorlar. Buradan da

söyleyelim biz kitap bağışı kabul etmiyoruz, gönderenlere teşekkür ediyoruz, ama ille de bir şey yapmak isterlerse hesap numaramız var, bağış kabul ediyoruz.

Antalya'da CEUPA, Bağcılar'da EUROBA'nın başkanlığını yaptınız ve yapıyorsunuz. Bu kuruluşlardaki çalışmalarınız nelerdir?

10 kişilik bir ekibimiz var. Önümüze gelen sadece AB projeleri değil. EUROBA, önüne gelen tüm proje taslaklarını değerlendirir. Heyetimiz çok zorlu. İçlerinde mimar, mühendis, doktor, hukukçu, AB proje uzmanları, kısaca çok yetkin insanlar var. Dolayısıyla Vakfa bile bir proje yapacak olsak, önce heyet görüşüyor, Vakfa yönlendiriyor. Bugünlerde kültürler arası diyalogla ilgili bir çağrı var mesela, onun için toplanacağız. Projelerin taslağını ilk önce orada görüşüyoruz, ondan sonra da proje yazım aşamasına geçiyor.

AB'nin Türkiye'deki projelere hibe sağlaması bazı çevreler tarafından kuşkuyla karşılanıyor. Siz ise konuya ilişkin yazdığınız bir yazıda "Dileğimiz, tartışmanın AB bize niye hibe verirden daha çok ben ülkeme ya da bölgeme ne kadar fazla hibe alabilirim eksenine kaymasıdır" demişsiniz. AB'ye yeni üye olan ülkelerle ve Türkiye gibi aday ülke statüsünde olan Hırvatistan'la Türkiye'yi karşılaştırdığımız zaman, Türkiye'nin söz konusu hibelerden yararlanma oranı hakkında neler söylersiniz? Bu oran çok azsa, sizce artırmak için neler yapılmalı?

Size yazdığım kitaptan bir rakam vereyim. 2002-2006 döneminde Romanya 1,5 milyar Euro, Bulgaristan 2,8 milyar Euro, Polonya 15,3 milyar Euro, Türkiye ise 1,7 milyar Euro kaynak kullanmış. Romanya Türkiye'nin dörtte biri, Bulgaristan yedide biri, Polonya aşağı yukarı yarısı ve nüfusu en fazla Türkiye olması na rağmen, AB'den en az kaynak alan ülke. Bunun sebebi ise proje üretim kapasitesinin azlığı. Bu az, çünkü yeterli dil bilen, proje mantığına sahip olan elemanımız yok. Onun için bu vesileyle tekrar söyleyelim, elemanlarımızın yeterli düzeye getirilmesine çok önem veriyoruz.

AB'den neden hibe almak için uğraşmalıyız noktasına gelince: Biz oraya GSMH'mizin binde biri kadar para yatırıyoruz. Dolayısıyla gerçek vatansever ve milliyetçilerin o paranın nasıl geri alınacağını tartışma-

sının içerisinde olması lazım. Bu para niye geliyordan ziyade para benim param, benim de paramı geri almam lazım. Bu parayı biz kullanmayınca başka ülkeler alıyor. Örneğin 2006'da bize geri dönen para negatifti, verdiğimiz kadar alamıyorduk. 2007'de başa baş geldi, 2008-2009'da artık geçmeye başladık. Ne oldu? 2006'dan itibaren AB Genel Sekreterliği, finans birimi, ihale, başmüzakerecilik, çok ciddi kurumsal kapasite, yöneticiyi güçlendirici çalışmalar yapıldı. SEUPA ve EUROBA bunlardan sadece ikisi. Bir şekilde kurumsal kalkınma üretim kapasitesi artınca, durum bizim lehimize dönmeye başladı. Umarım bu oran 2009'da çok daha iyi olacak.

AB'ye üyelik konusu gündeme geldiğinde genellikle bu üyelikten Türkiye'nin neler kazanacağı konuşulur. Siz ise 2004 yılında Nottingham Üniversitesinde "Türkiye'nin AB Üyesi Olması Halinde Birliğe Yapacağı Katkı"yı inceleyen bir master tezi hazırladınız. Hazırladığınız tez çerçevesinde baktığınız zaman, Türkiye'nin AB'ye sağlayacağı katkılar hakkında neler söyleyebilirsiniz?

İddialı bir tezdır o. İngiliz nüfus bilimcisi Zimmerman der ki, 2025 yılından itibaren AB nüfusu yaşlandığı için nüfusun yüzde 50'sinden fazlası 65 yaşın üzerinde olacaktır. Bu şöyle bir sorun ortaya çıkarıyor: istihdam alanlarında kimler istihdam edilecek? Bakıyorsunuz bu bölgede, aday üye ülkeler

içerisinde nüfusu genç olan tek bir ülke var, o da Türkiye. Yeni üyelerin de nüfusu yaşlı ya da nüfus artış hızları çok düşük. Dolayısıyla şöyle bir sav da var biliyorsunuz, tam serbest dolaşım Türkiye'ye sağlanırsa bütün Türkler gelecek, Avrupa iş piyasalarını işgal edecek diye de bir korku var. Ben tezde şunu söyledim: Sizin buna ihtiyacınız var, korkmanıza gerek yok, ama Türkiye'yi bu nedenle istemeyecekseniz politik olarak, gelin masaya oturalım, 40-50 yıllık projeksiyonları yapalım. Örneğin İngiltere'nin sağlık, eğitim, belediye hizmetleri alanlarına ilişkin ihtiyacı olan şeyleri bildirin bize, bunu da fonlayın ama, kalifiye eleman olamazsa sizin üniversitelerinizde eğitim görsün. Çünkü benim işsiz nüfusum var, bunu oyunun kurallarına uyarak yapalım, hem bu insanlara istihdam sağlayalım hem de sen, ihtiyacın olan bu genç, dinamik, eğitilmiş işgücüne sahip ol. Tezimizde bunu sağlamaya çalıştık. Onun bana ihtiyacı var, ama biz bu ihtiyaç yönetimini beceremedik, psikolojik olarak dünyanın siyasal konjonktürünü lehimize çeviremedik.

Genel Müdürlüğümüzün çalışmaları ve programları hakkında neler söyleyebilirsiniz? Vakıfların daha işlevsel hale getirilmesi için neler yapılmalı?

"Growing Organization" diye bir tabir vardır, büyüyen organizasyonlar diye. SYD Vakıflarının ilk kuruluş yıllarını hatırlıyorum, hakikaten çok daha sınırlı bir hizmet veriyordu; ama 2009 yılı itibarıyla geldiği

nokta tek kelimeyle muhteşem. Tabii ki kurumsal kapasitesi, yüklendiği fonksiyonlar, hizmet verdiği alanlar, belki de ekonomik ve sosyal yaşamın, kriz yönetimlerinin gerektirdiği bir takım yeni şubeler, açılımlar, fonksiyonlar geliştirilebilir, üstlenilebilir, ama hakikaten çok kısa bir zamanda Türkiye gündemine oturmuştur Vakıflar. Türkiye'de özellikle sosyal bakımdan dezavantajlı olan insanlara kriz dönemlerinde çok ciddi katkılar sağlamıştır, çok ciddi şekilde tabiri caizse toplumun gazını almıştır.

Eğer SYD Vakıflarının bu faaliyetleri olmasaydı, bana göre çok ciddi şekilde sosyal patlamalar yaşanırdı bu ülkede. Bu bakımdan Vakıfların, gerek bu fonksiyonu yerine getirmesi, gerek istihdam hayatına katkısı gibi gerek sosyal yardım, rehabilitasyon konusunda sosyal hizmet konusunda toplumun sadece istihdam, sosyal ekonomik gelişimi değil, aynı zamanda zihinsel gelişimi, çevreye saygı, hayat standartlarının yükseltilmesi konusunda çok ciddi katkıları vardır. Ben özellikle istihdam odaklı çalışmalara daha fazla kaynak ayrılmasını arzu ederim.

En son olarak da herhangi bir sosyal güvencesi olup da yaşam standardı düşük insanlara yönelik yasal bir düzenleme yapılmasının çok yararlı olduğunu düşünüyorum ve böyle bir çalışma olduğunu da biliyorum.

Reyhan ŞEKER
Sancaktepe SYD Vakıf Müdürü

yeni ilçe Vakıflarından Sancaktepe görevinin başında:

“halkın Vakfa ulaşmasında hiçbir sıkıntı yaşamadık”

Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla birlikte her il ve ilçede kurulu Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının (SYDV) sayısı da bu nedenle 931’den 973’e yükselmişti. Yeni kurulan 43 SYD Vakfı, her yeni kuruluş gibi, kurumsal yapılanması ve hizmet vereceği alana ilişkin çalışmaları konusunda ilk aşamada ortaya çıkan adaptasyon sorunlarını kısa sürede aştı ve Vakıfların sosyal yardım ve proje destek çalışmalarından yararlanmak isteyen vatandaşlara en hızlı ve doğru şekilde hizmet vermeye başladı.

Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 22 Mart 2008 tarihli ve 26824 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlandı ve bu Kanunla 43 yeni ilçe kuruldu. İstanbul’un Eminönü İlçesinin tüzel kişiliği kaldırılarak Fatih İlçesine bağlandığı

Kanunla birlikte her il ve ilçede kurulu Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının (SYDV) sayısı da bu nedenle 931’den 973’e yükselmişti. Yeni kurulan 43 SYD Vakfı, her yeni kuruluş gibi, kurumsal yapılanması ve hizmet vereceği alana ilişkin çalışmaları konusunda ilk aşamada ortaya çıkan adaptasyon sorunlarını

kısa sürede aştı ve Vakıfların sosyal yardım ve proje destek çalışmalarından yararlanmak isteyen vatandaşlara en hızlı ve doğru şekilde hizmet vermeye başladı.

İstanbul’un Anadolu yakasında söz konusu Kanunla kurulan ve Mart 2008 tarihinden itibaren ilçe statüsüne kavuşan San-

Reyhan Şeker ve Sancaktepe Kaymakamı Sayın Necmettin Kalkan

Vatandaşlara hemen ilk geldiğimiz gün hizmet vermeye başladık. Mesela ben ilk hafta bütün işlemleri tamamlayıp yardımlara başladım. Zaten hemen en ihtiyaçlı kesim size geliyor, sonuçta Kaymakamlık konusunda diğer ilçelerden gelen bir alışılmışlık var, bu nedenle bayağı bir yığılma oldu. Ama onun da üstesinden geldik, yani bir şekilde onlara ulaştık. Bu arada aynı anda tadilat işlemleri ile ilgili yeni binamıza sürekli gelip gitmeler yaşadık, onun da takibi gerekiyordu, alımlarımız gerekiyordu ofis için. Ancak şimdi her şey oturdu, numaratör sistemimizle artık insanları karşılayabiliyoruz, şimdi iyiyiz ama o dönem içerisinde bir sıkıntı yaşadık

caktepe ilçesinin SYD Vakfı da bu Vakıflardan biri. Ümraniye İlçesine bağlı Sarıgazi ve Yenidoğan beldeleriyle, Kartal ilçesine bağlı Samandıra belde-sinin birleştirilerek tüzel kişiliklerinin kaldırılması ile kurulmuş olan Sancaktepe, sınırları dâhilinde toplam 18 mahalle ve 1 köy barındırıyor ve yaklaşık 230 bin kişilik bir nüfusa

sahip olan yeni ve büyük bir ilçe. İlçe nüfusunun hatırı sayılır bir kısmının sosyo-ekonomik sıkıntılar yaşayan ve Vakfın hedef kitlesini oluşturan insanlardan oluştuğu da göz önünde bulundurulduğunda, Sancaktepe SYD Vakfının çalışmaları ve hizmet kalitesi çok daha büyük önem kazanıyor. Ancak Sancaktepe SYD Vakfının kuruluş

süreci ve bugün geldiği nokta sorun dolu olmaktan çok özverili ve deneyimli çalışanların gayretleri ile başarılı hizmetlerini içeren gurur verici bir öyküye sahip.

Bu gurur verici öykünün mimarları Sancaktepe Kaymakamı Necmettin Kalkan başta olmak üzere, kuşkusuz vatandaşa en hızlı, doğru ve modern yöntemlerle ulaşmasını bilen Vakıf çalışanları. Yıllarca Eminönü SYD Vakfında çalıştıktan sonra, Sancaktepe Vakfı'nın hizmet vereceği mekandan personelin seçimine Mütevelli Heyet toplantılarından Vakıf projelerine kadar her aşamasında aktif bir şekilde çalışan deneyim sahibi ve işini büyük bir sevgi ile yapan Vakıf Müdürü Reyhan Şeker'in ise bu öyküde emeği çok.

Sancaktepe Vakfı Müdürü Reyhan Şeker'le Vakfın kuruluş aşamasında yaşadıkları zorluklar, Vakfın vatandaşla nasıl iletişim kurduğu ve şu anda uyguladıkları sosyal yardım ve proje destek çalışmaları, kısaca Vakfın gurur verici öyküsü üzerine konuştuk.

Sancaktepe'nin nüfusu, coğrafi yapısı ve bölgenin sosyo-ekonomik koşulları üzerine neler söylersiniz?

Burası göçlerin çok fazla olduğu, özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu'dan gelen göçler sonucu nüfusu 230 bini bulmuş bir yer. Özellikle sosyo-ekonomik durumu çok kötü olan insanlardan oluşuyor. Bir de, dulların çok fazla olması,

eşlerini terk edenler, eşlerinin yurtdışına çalışmaya gidiyorum deyip bir daha onlardan haber alamadığını söyleyip bize müracaat edenler, vefat edenler, imam nikahlı olup, kocasının başka bir kadınla resmi nikahı olduğu çok fazla sayıda problemlili kadınlar olduğunu gördüm buraya gelince. Onun dışında memleketine gitmek isteyenler de var. Dolayısıyla, diğer ilçelere göre ihtiyaç kesimi daha fazla olan bir bölge.

Siz deneyimli olarak işe başlamış oldunuz. Peki şu an burada kaç kişi çalışıyor?

Şu an sekiz kişi çalışıyor. Bu sekiz kişi sosyal inceleme görevlilerimizden, muhasebecile-

rimizden, büro elemanlarımızdan ve şoförümüzden oluşuyor.

Personeli nasıl belirlediniz? Daha önce Vakıf deneyimi olanlar var mıydı? Örneğin Ümraniye ile Kartal'dan buraya gelen ve çalışmaya başlayan personel var mı?

Vakıf daha kurulmadan önce konuya ilişkin eğitim gören ve Vakıflarda çalışmalar yapan iki üç tane personelimiz vardı. Yani iki üç ay onların yanında görevlendirilmiş, alımı düşünülen kişiler oldu ve onlar da kalifiye, bu işi yapabilecek düzeyde, çoğu üniversite mezunu personel oldu. Biraz da benim tercümeli oluşumdan onların da zorluk yaşamamasından

kaynaklanan kısa sürede bir işi kavrama oluştu ve şimdilik iyi gidiyor. Yani personelin geçmişinde uzun yıllar sürmüş bir Vakıf deneyimi olmasa dahi şu an oturmuş bir işimiz var ve personelimizle birlikte umarım daha da iyi olacak.

Ümraniye ile Kartal'ın sınırları dahilindeki üç bölge Sancaktepe'de birleştiler. Ama Ümraniye ile Kartal'dan Vakfa personel gelmedi. Bu nedenle aslında bu iki ilçenin iş yoğunluğunu hafifletmiş gibi görünüyorsunuz. Tabii yeni kurulan her kurumda olduğu gibi burada da ciddi sorunlar yaşamışsınızdır. Kuruluş aşamalarından biraz bahsedebilir misiniz? Ne gibi sıkıntılar yaşadınız?

Kendi ofisimizin, yani buranın tadilatını yapmadan önce Kaymakamlığın bir odasında, tek bir odada hizmet vermeye başladık ilk başta. Çünkü orası da sonuçta yeni bir Kaymakamlıktı ve hizmet verilecek alanları belirlemek biraz zaman alıyordu. Kısaca yer sorunu vardı. Binamız neresi olacak, Kaymakamlık binasının içerisinde mi yoksa dışında mı olacak soruları bizi meşgul ediyordu.

Bir süre bunları yaşarken, bir yandan da kuruluş aşamasında personel alımları olsun, kurumdaki gerekli evraklar, belgeler, aklınıza gelebilecek her şeyin takibi gerekiyordu, yani bunların da üstesinden gelmeye çalışıyorduk. Tabi biraz geçmişimdeki tecrübelerimden de yararlandım. Yoksa böyle ilçelerde geçmişinde Vakıf deneyimi olmayanların biraz daha zorlanacağını düşünüyorum, bu kadar kısa sürede yol kat edeceğini düşünemiyorum açıkçası. Ayrıca bizim en büyük avantajımız da Kaymakamlığımızdır tabii. Kaymakam Bey gerek ileri görüşlü gerekse anlayışlı karar ve tavırlarıyla bize çok yardımcı oldu. Bunun için de bizim her türlü sıkıntımızla ilgilendi ve gerekli olan ne varsa bize temin etti. Böylece, bir göz odada iki üç ay çalıştık. Vatandaşlara ise hemen ilk geldiğimiz gün hizmet vermeye başladık. Mesela ben ilk hafta bütün işlemleri tamamlayıp yardımlara başladım. Zaten hemen en ihtiyaçlı kesim size geliyor, sonuçta Kaymakamlık konusunda diğer ilçelerden gelen bir alışılmışlık var, bu nedenle bayağı bir yığılma

oldu. Ama onun da üstesinden geldik, yani bir şekilde onlara ulaştık. Bu arada aynı anda tadilat işlemleri ile ilgili yeni binamıza sürekli gelip gitmeler yaşadık, onun da takibi gerekiyordu, alımlarımız gerekiyordu ofis için. Ancak şimdi her şey oturdu, numarator sistemimizle artık insanları karşılayabiliyoruz, şimdi iyiyiz ama o dönem içerisinde bir sıkıntı yaşadık.

Vatandaşın geliş gidişleri sırasında herhangi bir dosya aktarımı oldu mu size Ümraniye ve Kartal SYD Vakfından?

Bizde diğer illerde olmayan bir sistem var. Biz ilk başta dosyaları istedik, daha sonra ise bizim Valilik sisteminden

faydalandık. Bizim Valilik sistemimiz var. İstanbul Valiliğine bağlı bütün SYD Vakıflarının girdiği bir sistem bu ve o sistemde bütün ilçelerin aldığı yardımları görebiliyorsunuz. Raporlama dediğinizde o listeler oradan çıkarılabiliyor. En ihtiyaç içinde olanların listesini bu sistemden aldık ve o şekilde değerlendirmesini yaptık. Daha sonra ben muhtarlarla bir toplantı yaptım geldiğimimde. Kendimizi tanıttık, bizim ilçemiz burası, siz artık bizim sınırlarımızdasınız diye. 19 mahalle muhtarını toplayıp, ihtiyaç içinde olduğunu bildikleri kişiler kimlerse onları hemen bize yönlendirmeleri gerektiği ile ilgili konuşmalar yaptım. Dolayısıyla vatandaşları bu şekilde

bize yönlendirmelerini istedik. Bu çalışmalarımız sonuç verdi ve kısa zamanda ihtiyaç sahipleri bize geldiler. Böylece müracaatlarını aldık ve işleri bu şekilde hızlandırdık. Muhtarlıklara tekrar sorduk, biz kendi aramızda görüşmelerimizi yaptık, kimlerin ihtiyaç içinde olduğuna dair bilgiler aldık ve buna göre de hızla hedef kitlemize ulaştık.

Dolayısıyla halkın Vakfa ulaşmasında hiçbir sıkıntı yaşamadınız. Aslında sizin gibi deneyimli bir Vakıf müdürünün işleri organize edebilmesinin de bunda çok fazla payı var. Peki sorunları tamamen aşabildiniz mi?

Mart 2009'da yeni binamızda hizmet vermeye başladık ve o tarihten itibaren de zaman zaman yoğunluk yaşansa da ilk günlerdeki sıkıntılarımızı aşabildik. Bu arada Genel Müdürlüğümüzün uyguladığı SOYBİS iyi bir katkı yaptı. Çünkü vatandaşla alakalı bilgiye ulaşmada yerinde incelemeden önce bize bir bilgi sunuluyor, ona göre de sosyal yardım inceleme görevlilerimiz onun değerlendirmesini yapıyor. Başka bir deyişle hem bizim hem de başvuru sahibinin işi çok daha kolaylaştı ve işlemler hızlandı.

Valilik sisteminden listeleri aldınız. Bu listenin üstüne kaç kişi eklendi şu ana kadar?

Şimdi normalde o listelerde belli aralıklarla yardım alan ve uzun zamandır Vakıfla ilişkisi olan kişileri biz baz aldık, yani

Mart 2009'da yeni binamızda hizmet vermeye başladık ve o tarihten itibaren de zaman zaman yoğunluk yaşansa da ilk günlerdeki sıkıntılarımızı aşabildik. Bu arada Genel Müdürlüğümüzün uyguladığı SOYBİS iyi bir katkı yaptı. Çünkü vatandaşla alakalı bilgiye ulaşmada yerinde incelemeden önce bize bir bilgi sunuluyor, ona göre de sosyal yardım inceleme görevlilerimiz onun değerlendirmesini yapıyor. Başka bir deyişle hem bizim hem de başvuru sahibinin işi çok daha kolaylaştı ve işlemler hızlandı

en ihtiyaç içindeki yararlanıcılara baktık, sonra da bu listeye peyderpey dosyaları ekledik. Mart ayından bu yana tahmini bin beş yüz aile daha eklendi. Bunun da nedeni şu: buradaki halk daha önce diğer ilçelere daha zor gidiyor, o Vakıflar onlara uzak kalabiliyordu. Örneğin Ümraniye daha uzaktı onlar için, ancak Vakıf biraz daha yakına geldiği için herkes daha çabuk ulaşabildi bize, onun verdiği bir çoğalma söz konusu oldu böylece. Hedef kitlemizi oturtmamız ise biraz daha zaman alacak yalnız. Çünkü ihtiyaç içinde olan çok insan var biliyorsunuz, geçim zor, kirası oluyor, çoluk çocuğu okutuyor, tek geliri ile çok fazla yetişemiyor ve sonuçta o da ihtiyaç içinde; ama onun daha ihtiyaçlısını önce bulmamız lazım, hizmet etmemiz lazım, bunun da oturması bir seneyi bulur.

Vakıf toplam kaç dosyaya sahip?

Şu an müracaat dosyamız 4000'i aştı.

Kurulduğunuz günden bugüne uyguladığınız sosyal yardımla-

rınızı ve proje destek çalışmalarınızı anlatabilir misiniz?

Proje desteği anlamında düşündüğümüz anaokulunda okuyan çocuklarımız için yaptığımız bir proje var. Bir de kitap okumakta zorlanan öğrenciler için yaptığımız yardımlar var. Sağlık yardımlarımız içinde ısıtma cihazı dağıttığımız hastalarımız oldu. Bunların dışında en güzel icraatımız resmi nikahlar. Burada çok yaptırдық. Hala da o konuda şartlı yardım şeklinde gidip, resmi nikahınızı yapın ona göre yardımcı olacağız diyoruz. Onlar için de çok iyi oluyor, dua da ediyorlar, böyle de faydalarımız oluyor. Dediğim gibi imam nikahlı çok fazla var burada, onun dışında memlekete gidenler de var, o şekilde yardım ettiklerimiz de oluyor.

Memleketine gidenlere yol parası şeklinde mi veriyorsunuz yardımları?

Yol parasından ziyade taşıyor tamamen. Nakli için en uygun nakliye şirketlerini ayarlamaya ve uygun fiyata onları göndermeye çalışıyoruz. Bu konu ile ilgili Büyükşehir Bele-

diyelerinde çok yığılma var. Bu durum özellikle yaz aylarında gerçekleşiyor. Ancak yığılma nedeniyle gidiş tarihi ileri bir tarihe atıldığı ve bir an önce memleketine gitmek istediği için Sancaktepe'dekilere biz yardımcı olmaya çalışıyoruz. Çünkü memleketinde geçim koşulları buradan çok daha avantajlı.

Daha önce görev yaptığınız Eminönü ilçesi 50000 nüfuslu ve nüfus yapısı daha farklı bir ilçeydi. Burası ise 230000 nüfuslu ve sosyo-ekonomik yapısı çok daha farklı bir ilçe. Eminönü'nde yapmış olduğunuz çalışmalarla burada yaptığınız çalışmalar arasında herhangi bir fark var mı? Daha doğrusu şöyle diyeyim, her yörenin kendine özgü koşullarına göre mi proje üretiyorsunuz?

Zamanla buradaki halkın özel durumlarına göre projeler üreteceğiz. Eminönü'nde zaten bizim halk eğitim merkezlerimiz vardı, her türlü konuda da belediye bize destek oluyordu. Ancak proje faaliyetlerini gerçekleştirmek için gerekli olan mekanlara çok fazla sahip değildi. Mesela bir atölye açılmaya çalışılıyordu, atölyeyi Eminönü'nden başka ilçelerde açma gibi bir durum ortaya çıkıyordu. Ama burası daha avantajlı bu konuda. Ayrıca mesela burada bir köyümüz var. Orada tarımsal projeler hayata geçirilebilir. Bunların dışında da istiyorum ki daha önce söz ettiğim, burada çoğunluğu oluşturan dul kadınlar için bir şeyler yapmak istiyoruz. Örneğin ben istiyorum ki

hem buranın biraz daha gelişmesi hem de bu kadınlara destek olmak için bir sokak pazarı kuralım, bu kadınların el emeği göz nuru olan ürünlerinin orada satışını yapalım. Şu anda düşündüğümüz bir proje de var zaten buna benzer. Belediye ile beraber ortak hazırladığımız ve yakın zamanda açılışını yapacağımız Sevgi Mağazası Projesi.

Şu an hali hazırda sevgi mağazası projeniz var. Bunun dışında Genel Müdürlüğe sunduğunuz, kabul bekleyen herhangi bir projeniz var mı?

Henüz yok.

İstanbul çok büyük bir şehir ve küçük esnafın çok da barınabileceği bir şehir değil aslında. Bu nedenle İstanbul'da faaliyet gösteren Vakıflarda, gelir getirici projeden ziyade sosyal hizmet projelerine ağırlık veriliyor. Sizin de gördüğüm kadarıyla bu yönde bir eğiliminiz var ve bu eğilimin bir sonucu olarak okul öncesi eğitime teşviğe yönelik bir projeniz var. Bu projenizden kısaca söz edebilir misiniz?

Kaymakam Bey ve Milli Eğitim Müdürü ile birlikte ortaklaşa bir çalışma oldu bu. Okul öncesi mecbur tutulsa da ihtiyaçlı kesim çocuklarını yollayamıyordu okula. Biz de çocukların okula gönderilmesi için ortaklaşa olarak bu projeyi sürdürdük. İlk etapta 900 civarında öğrenci varken proje kapsamında, bu sayı zamanla 1100-1300'ü buldu. 2009-2010 eğitim - öğretim yılında

da 2000 öğrenciye ulaşıldı. Öğrencilerin yemek paralarının yarısını biz yarısını da okul karşıladı. Böylece öğrencilerin okula gitmesini sağladık, çok güzel bir şey oldu bizim için de. Çocukların aileleri de projeden çok memnunar.

Yeni kurulan Vakıfların çalışanlarına yeni kurulan ilçeler hakkındaki görüşlerini sordüğümüzde, yeni ilçelerin ihtiyaç içindeki vatandaşa daha hızlı ve etkin bir hizmet sağladığını; çünkü ilçeler küçüldükçe vatandaşlara ulaşılabilmesi ve vatandaşlara tekrar geri dönülmesinin çok daha hızlandığı yönünde görüş bildirmişlerdi ve daha fazla kişiye ulaşabildiklerini söylemişlerdi. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Mesela Samandıra Bölgesinden buraya sadece bir vesaitle gelebiliyorlar. Kimisi yürüyerek de binamıza ulaşabiliyor. Dolayısıyla vatandaşlarımız buraya gelmekte hiç zorluk çekmediler. Biz bile şaşkırdık bu kadar kısa sürede burayı nasıl buldular diye. İnanın hiç haberdar olmayan kalmadı diyebilirim. Yardımı ulaştırma konusunda da kendimiz şöyle bir sistem oluşturduk, vatandaş gelip, müracaatını yapıyor. Biz ise başvuru sahibinin sosyal incelemesini tamamladıktan sonra başvuruya ilişkin sonucu cep telefonlarına SMS yoluyla bildiriyoruz; çünkü burada cep telefonları sabit hatlardan çok daha fazla kullanılıyor. Ekonomik olarak daha uygun oluyormuş. Biz de bu durumu değerlendirmiş olduk aslında. SMS'te size şu yardım çıktı şu

bankaya gidin diyoruz. Buraya bile bir daha gelmiyor, doğru-
dan bankaya gidiyor. Üç banka
merkezi ile yaptığımız anlaşma
sonucu izdihama yol açmadan
yardım verme işini hallediyo-
ruz. İletişim bilgilerini ise belli
aralıklarla muhtarlar aracılı-
ğıyla güncelliyoruz.

**Tabii Vakıf yeni kurulunca
yeni bir mütevelli heyeti de
oluşturulması gerekiyor. Biraz
mütevelli heyetinizin yapısı
hakkında konuşmak istiyorum.
Zaten bir kısmı atanmışlar-
dan oluşuyor ama muhtarları,
hayırseverleri ve varsa sivil
toplum kuruluşlarını seçerken,
nelere dikkat ettiniz? Onlar mı
gelip başvurdu size, yoksa on-
lara siz mi üyelik teklif ettiniz?**

Burada STK olmadığı göz
önünde tutulduğundan benden
önce biri hayırsever olarak,
biri de il genel meclisinden
bir üye olmak üzere iki ha-
yırsever seçilmiş. Muhtarları
topladım ve kendilerinin seçim
yapmasını istedim. Oy pusula-
ları belirledim ve seçmelerini
istedim. Ama zaten kendi ara-
larında anlaşmışlardı ve ihtiyaç
içindeki vatandaş en çok olan
Osmangazi muhtarını kendi
aralarında seçtiler.

**Sevgi Mağazası Projesini Bele-
diye ile ortak yürütüyorsunuz.
Bu açıdan bakıldığında Beledi-
ye ile aranızda iyi bir iletişim
var gibi görülüyor.**

Yeni olmamıza rağmen gerek
bina tahsisi gerek projelerle
ilgili konularda Belediye ile
iyi bir işbirliğimiz var. Hiz-
met alanlarımız konusunda da

mümkün olduğunca vatandaş
lehine bir işbirliği geliştirdik.
Onlara başvuranlardan yardım
edemediklerini bize yönlendi-
riyorlar ya da örneğin biz gıda
yardımını nakdi olarak veriyor-
ruz. Bu yardımı aynı istedik-
lerinde ise bu kez ben onlara
yönlendiriyorum. Böylece koor-
dineli bir şekilde çalışıyoruz.

**Belediye haricinde diğer kamu
kurumları ile ilişkileriniz nasıl?**

Kartal'da Sosyal Hizmetler
İlçe Müdürlüğü var. Onlarla
da diyalogumuz iyidir. Onların
alanını ilgilendiren durumlarda
vatandaşlarımızı oraya yönlen-
diriyoruz. Bir STK olan Özür-
lüler Derneği'ne bizde kayıtlı
olan özürlülerin listesini veri-
yoruz. Birbirimizle irtibatımız
var. Halk Eğitim Merkezimiz
ise henüz yok. Ancak bütün ilçe
kurumları oturdukça işbirliği
projelerimiz artacaktır diye
düşünüyorum.

**Sancaktepe halkının faaliyet-
lerinize ilişkin talep, şikayet,
öneri veya yorumları oluyor
mu?**

Teşekkür eden çok vatandaşı-
mız var. Buradaki hizmetten
memnun görünüyorlar. Öyle
ki, bizim Vakfı örnek almaya
çalışıyor diğer kurumlar. Bir
örnek vereyim isterseniz. Ha-
nımı vefat etmiş, iki çocuğuyla
dul kalmış bir erkek geldi. Bu
kişiye hastane masrafları 6-7
bin TL gelmiş, bir anda ne
olduğunu şaşırmış. Yani eşine
üzülecek vakti bile bulamamış.
Çok sıkıntıdaydı, yeşil kartı
da çıkaramamıştı. Onun bir
koşulu vardır, 90 gün içeri-

sinde çıkarılabilir diye, ama
ölen insana yeşil kart çıkarı-
lamıyor yasal olarak. Bunun
ben araştırmasını yaptım.
Genelgelere baktığımda Fonun
avans sisteminden aktarım
yapılmasına yönelik bir yazı
gönderdim ve borç iptal oldu
ve o yazıya istinaden borcu
kalmadı. Geçen geldi, eşimin
bile vefatına üzülememişken,
bana sayenizde yeni bir umut
doğdu, dedi. Onun söylediği bu
sözler beni çok duygulandırdı.
Çünkü o umut ışığını gördüm
gözlerinde ve çok mutlu oldum.
Bu arada çocuklarına da eği-
tim yardımlarımız ile destek
olduk. Bu örneğe benzer o ka-
dar çok olayla karşılaşıyorum
ki. Zamanım olsa senelerce
biriktirdiğim hikayeleri kitap
yapmak isterim. Şiddete uğra-
yan kadınların derdini payla-
şıyorum yeri geldiğinde. Böyle
insanlara ulaşmamız önemli ve
Vakıflar da böyle güzel şeylere
çok fazla imza atmıştır. İyi ki
Vakıflar var.

**Genel müdürlüğümüzün faali-
yetlerinin yoksullukla mücadele
alanındaki rolü hakkında neler
düşünüyorsunuz?**

Şu an çok işlevsel projeler ve
yardımlar sürdürülmekte. Bun-
lardan bir tanesi Yardım Bilgi
Bankası. Sosyal yardım isteyen
kişilerin bilgilerine hızlı bir
şekilde ulaşma ve mükerrerliği
önleme konusunda çok önemli
bir proje bence. Bunun dışın-
da Alo Sosyal Yardım Hattı
sayesinde de vatandaş istediği
zaman yerinden Vakıflara ula-
şabilecek. Hatta bu yolla yar-
dım istemekten çekinen kişiler
de başvuru yapabilecek.

DAYANIŞMA

ihtiyaç sahiplerinin
“Kara Gün Dostu”
KIZILAY

Her ülkenin bir ulusal derneği yani Kızılay'ı ya da Kızılhaç'ı vardır. Türkiye'nin de ulusal derneği Kızılay'dır. Türk Kızılayı tam 141 yıldır kamu yararına, din, dil ve ırk ayrımı yapmadan çalışan bir kurumdur. Bu konuda yasalar tarafından yetkili kılınan tek kurum da Türk Kızılayı'dır. Aynı zamanda Dernek, Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu'nun temel prensipleri ve evrensel kurallar çerçevesinde ayırım gözetmeksizin yardım çalışmaları yapmaktadır

141 yıldır ihtiyaç sahiplerinin "kara gün dostu" olarak faaliyet gösteren Türk Kızılayı'nın Genel Başkanı Sayın Tekin Küçükali ile Dayanışma Dergisi olarak bir röportaj gerçekleştirdik.

Türk Kızılayı'nın tarihçesi ve hukuki statüsü hakkında bize bilgi verebilir misiniz?

Türk Kızılayı ülkemizin en köklü hayır kurumudur. Türk Kızılayı, savaş alanında yaralanan askerlere hiçbir ayırım gözetmeksizin yardım etmek arzusundan doğmuştur. 11 Haziran 1868 tarihinde "Osmanlı Yaralı ve Hasta Askerlere Yardım Cemiyeti" adıyla kurulan Dernek, 1923'te "Türkiye Hilal-i Ahmer Cemiyeti", 1935'te Türkiye Kızılay Cemiyeti" 1947'de "Türkiye Kızılay Derneği" adını almıştır. Kuruluşa "Kızılay" adını veren Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk'tür.

Kızılay, 1876 Osmanlı-Rus Savaşı'ndan 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'na kadar geçen sürede, Türkiye'nin taraf olduğu tüm savaşlarda, cephe gerisinde kurduğu hastaneler, hasta taşıma servisleri, donattığı hastane gemileri, yetiştirdiği

hemşireler ve gönüllü hasta bakıcıları aracılığıyla savaş alanında yaralanan ve hastalanan on binlerce Mehmetçik'in yardımına koşmuştur. Ayrıca I. Meşrutiyetin ilanından sonra İstanbul'da görülen büyük kolera salgınından bu yana, yurdumuzda meydana gelen doğal afetlerde felaketzedelerin bakımını, barınma ve beslenmelerini sağlamıştır.

Her ülkenin bir ulusal derneği yani Kızılay'ı ya da Kızılhaç'ı vardır. Türkiye'nin de ulusal derneği Kızılay'dır. Türk Kızılayı tam 141 yıldır kamu yararına, din, dil ve ırk ayrımı yapmadan çalışan bir kurumdur. Bu konuda yasalar tarafından yetkili kılınan tek kurum da Türk Kızılayı'dır. Aynı zamanda Dernek, Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu'nun temel prensipleri ve evrensel kurallar çerçevesinde ayırım gözetmeksizin yardım çalışmaları yapmaktadır.

Türk Kızılayı; Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin de taraf olduğu 1949 tarihli Cenevre Sözleşmeleri ile hukuki statüsü garanti altında bulunan, tüzel kişiliğe sahip, özel hukuk

hükümlerine tabi uluslararası insani yardım kuruluşudur. Bakanlar Kurulunca onaylanan Tüzüğüne göre yapılanmıştır ve hâlihazırda bu doğrultuda yönetilmektedir.

Öte yandan, özerk organizasyon yapısına sahip olan Kızılay, devletten hiçbir ad altında maddi destek almamaktadır.

1868 yılından bu yana faaliyet gösteren bir dernek olarak ülkemizin en köklü Sivil Toplum Kuruluşusunuz. O zamandan bugüne baktığımızda Kızılay ne gibi değişimler yaşadı ve bugün üstlendiği işlevlerle nasıl bir noktaya ulaştı?

Kızılayımız, Türk halkından aldığı güç ve destekle insan acısını dindirmek için 141 yıldır ülkemizde olduğu gibi dünyanın dört bir yanında faaliyet göstermektedir. Kızılay uluslararası hayır kuruluşu niteliği ile savaşta ve barışta, yararlananlardan hiçbir bedel almadan ve karşılık beklemeden, amacına uygun ve gönüllülük anlayışına

göre hizmetler üretmekte ve faaliyetler yürütmektedir. Afetlerde ihtiyaç sahiplerinin “kara gün dostu” olan Kızılay, diğer yandan da kurduğu tıp merkezleri, kan merkezleri, gençlik kampları ile kamu otoritelerine yardımcı bir rol üstlenmiştir. 141 yıllık köklü tarihi ile Kızılay, ülkemizde Cumhuriyet değerlerinin yerleşmesi ve Kızılaycılık felsefesinin yaygınlaştırılmasında da önemli bir rol üstlenmiştir.

Kızılay’ın felsefesini ise şu şekilde özetleyebiliriz: Kızılay, ihtiyaç anında dayanışmanın, ıstırap anında şefkatin, farklılıklar karşısında hoşgörünün, savaşın en kızgın anında insanıcılığın, merhametin, tarafsızlığın ve barışın simgesidir.

Türk Kızılayı misyonu gereği Balkanlar’dan Orta Asya’ya, Orta Doğu’dan Afrika’ya, Güney Asya’dan Kafkaslar’a kadar dünyanın neresinde bir insan acısı varsa onu dindirmek için çaba göstermektedir. İnsan onurunun korunması doğrultusunda din, dil, ırk ayrımı yapmaksızın insancıl çalışmalar yürüten Türk Kızılayı, uluslararası alanda da ülkemizi en iyi şekilde temsil eder hale gelmiştir. Tüm doğal afetlerde ve savaşlarda Türk halkını yalnız bırakmayan Türk Kızılayı, ihtiyaç anında bölgesindeki ve dünyanın diğer bölgelerindeki insanların yardımına koşmaktadır. Bugüne kadar dünya genelinde 58 ülkeye insani yardım ulaştıran Türk Kızılayı, dünyadaki ihtiyaç sahiplerini de yalnız bırakmamaktadır.

Türk Kızılayı, ülke geneline yayılmış, şubelerine ve genel merkeze bağlı olmak üzere 712 Şubesi, 7 Bölge Afet Müdahale ve Lojistik Merkezi, 24 Yerel Afet Müdahale ve Lojistik Merkezi, 22 Haberleşme Merkezi, 25 Tam Donanımlı Haberleşme Aracı, 60 Kan Merkezi (15 Bölgesel + 45 Kan Bağışı Merkezi) / 56 ilde, 3 Hastane, 27 Tıp Merkezi, 5 Kamp, 3 Kreş, 11 Aşevi, 5 Öğrenci Yurdu, 34 İlk Yardım Eğitim Merkezi, 3 Konukevi, 1 Otel’i bünyesinde bulunduran büyük bir yapıdır.

Ayrıca Türk Kızılayı’nda artık kişilere bağlı olmaktan çıkan bir sistem oluşturduk. “Kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde yönetilen, şeffaf açık dürüst hesap veren ve hesap soran,

etik ilkeleri benimsemiş bir Kızılay" var artık. Kızılay'ın Çağa uygun yalın ve dinamik bir yönetim anlayışı ile profesyonel bir afet müdahale sistemi işleyişine kavuşturulmasını hedefledik. Bu amaçla Kızılay'a ait taşınmazların imar durumları, son kullanım ve değerlendirme esaslarının titizlikle belirlendiği gayrimenkul envanter ve değerlendirme çalışması başlattık.

Yaptırdığımız kamuoyu araştırmaları gösteriyor ki, Türk Kızılayı'ndaki yeniden yapılanma halkımız tarafından da doğru algılandı. Bunu araştırma sonuçlarında net bir şekilde görebiliyoruz. 2004 yılı öncesinde yüzde 26'larda olan güvenilirlik oranı %84'lere ulaştı.

Türk Kızılayı, 141 yıldır dünyanın dört bir yanında yürüttüğü insani yardım faaliyetleri nedeniyle bütün yardım örgütlerinin ve dünya kamuoyunun takdir ettiği bir yardım kuruluşu haline gelmiştir. Bu sonuç aynı zamanda Türk Kızılayı olarak, "Dünyanın 1 numaralı yardım kuruluşu" olma hedefine her geçen gün yaklaştığımızı ortaya koymaktadır.

Kızılay'ın uluslararası statüye ulaşması nasıl bir süreç sonucunda gerçekleşti?

Kızılay-Kızılhaç fikri 19. yüzyılın ortalarında doğmuştur. 1859 yılında Solferino'da Fransız ve İtalyan müttefik ordularıyla Avusturya ordusu arasındaki savaş dönüm noktası olmuştur. Tesadüfen bu

savaşa tanık olan İsviçreli J. Henry Dunant, savaş alanında ıstırap çeken binlerce yaralı askerin durumundan etkilenecek ülkesine döndükten sonra "Bir Solferino Hatırası" adlı eserini kaleme almıştır. Dunant eserinde insanlığa şu çağırısı yapmıştır:

"Tüm ülkelerde, amacı, savaş zamanında hiçbir ayırım yapmadan yaralıları tedavi etmek olan gönüllü yardım dernekleri kurmak mümkün olmaz mı? Bir kongrede bu derneklere temel teşkil edecek uluslararası sözleşmelere dayanan insani bazı ilkelerin kabul edilmesi dikkate değer bir temenni değil midir?"

Dunant'ın bu çağırısı 1863'te İsviçre'de Kızılhaç

Komitesi'nin doğmasını sağlamıştır. Dunant ve arkadaşlarının bir araya gelerek oluşturdukları bu komitenin dayandığı ana fikir ve ilkeler, 22 Ağustos 1864'te 16 ülke delegesi tarafından imzalanan Cenevre Sözleşmeleri'nin esasını teşkil etmiştir.

İsviçre bayrağından esinlenerek kendisine beyaz zemin üzerine kırmızı haçı amblem alan Komite, İsviçre Hükümeti aracılığıyla tüm devletleri bu sözleşmeyi imzalamaya çağırmış, Osmanlı İmparatorluğu da sözleşmeyi 5 Temmuz 1865'te imzalamıştır.

Cenevre Sözleşmesi, ilk olarak 1863 yılında, gelişmekte olan Kızılhaç Hareketinin sembolü olarak kabul edilen beyaz zemin üzerinde Kızılhaç işaretini, tüm ordular tarafından tıbbi personel, hastane ve ambulansları belirtmek için kullanılacak, koruyucu bir amblem olarak kabul etmiştir. Kızılhaç şekli, sadece İsviçre'ye bir övgü olarak benimsenmiştir ve herhangi bir dini anlam taşımamaktadır.

Ancak 1876'da, Osmanlı-Rus savaşında, Osmanlı Yaralı ve Hasta Askerlere Yardım Cemiyeti ilk kez Kızılay sembolünü kullanmıştır. Amblemin bu şekli daha sonra bazı İslam ülkeleri tarafından da benimsenmiştir. Bu amblem de Kızılhaç ile aynı anlama gelmektedir ve ilk olarak 1929'da resmi olarak benimsenen amblem, 1949 Cenevre Sözleşmesi ve 1977 Ek Protokollerinde resmi olarak tanınmıştır.

Türk Kızılayı, Uluslararası alanda önemli bir başarıya imza atmış ve Uluslararası Kızılay Kızılhaç Dernekleri Federasyonu'nun 2005 yılı Aralık ayında, Güney Kore'nin başkenti Seul'de düzenlediği kongrede Yönetim Kurulu Üyeliğine seçilmiştir. Türk Kızılayı dünyadaki yardım örgütleri arasında ilk 5 içinde yer almaktadır; ancak bu bizim için yeterli değil. Bizim temel hedefimiz dünyadaki 1 numaralı yardım kuruluşu olmaktır

Türk Kızılayı, Uluslararası alanda önemli bir başarıya imza atmış ve Uluslararası Kızılay Kızılhaç Dernekleri Federasyonu'nun 2005 yılı Aralık ayında, Güney Kore'nin başkenti Seul'de düzenlediği kongrede Yönetim Kurulu Üyeliğine seçilmiştir. Türk Kızılayı dünyadaki yardım örgütleri arasında ilk 5 içinde yer almaktadır; ancak bu bizim için yeterli değil. Bizim temel hedefimiz dünyadaki 1 numaralı yardım kuruluşu olmaktır.

Kızılay'ın sağlık, sosyal yardım, afet müdahale, kan, gençlik ve gönüllülük hizmetleri yürüttüğünü biliyoruz. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'nün de faaliyet alanında yer alan "Sosyal Yardım Hizmetleri" konusunda ne gibi çalışmalarınız bulunmaktadır?

Türk Kızılayı, toplumsal dayanışmayı sağlamak, sosyal refahın gelişmesine katkıda bulunmak, yoksul ve muhtaç insanlara barınma, beslenme ve sağlık yardımı ulaştırmak gibi önemli görevler üstlenmiştir. Birçok konuda öncü olan Türk Kızılayı ülke geneline yayılmış 700'ü aşkın şubesi, lojistik merkezleri, kan merkezleri, tıp

merkezleri ile afet müdahale, kan hizmetleri, ilkyardım, sağlık, sosyal yardım, psikososyal destek, gençlik, gönüllülük ve eğitim alanlarında hizmetler sunmaktadır.

Türk Kızılayı; tüm toplumu kucaklayan vizyonunu destekler şekilde, bireylerin önündeki olumsuz engelleri kaldırarak, sosyal zarar görülebilirliğin azaltılması ve sosyal refah seviyesinin yükseltilmesine katkıda bulunarak, sosyal diyalogu, etkileşimi kuvvetlendiren, hoşgörüyü arttıran ve toplum kaynaklarını yine toplumun sorunlarını çözmek için harekete geçiren sosyal yardım faaliyetlerini yürütmek, muhtaç durumda olan kişi, aile veya gruplara muhtaçlık koşulları ortadan kalkıncaya kadar, kendi kendilerine yaşamsal ihtiyaçlarını karşılayabilecek duruma gelmelerini sağlamak amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir.

Sosyal yardım hizmetlerinde; yardımların doğru şekilde ve doğru kişiye yapılması, yönlendirme hizmetleri sağlanarak kaynakların etkin bir şekilde kullanılmasının sağlanması Türk Kızılayı sosyal yardım uygulamalarının hedefleridir.

Çağdaş sosyal yardım uygulamalarında bir defaya mahsus yapılan yardımlar yerine sürdürülebilir ve yardıma muhtaç kişileri muhtaçlıktan kurtaracak yardım programlarının gerekliliği gündeme gelmiştir. Bu noktada toplum kaynaklarının harekete geçirilmesi önem kazanmaktadır. Kurumumuz sosyal yardım uygulamalarında Türkiye çapındaki şubelerimiz kanalıyla yerelden ihtiyaç tespiti ile gerçek ihtiyaç sahiplerine ulaşılır.

Türk Kızılayı sosyal yardım uygulamaları bireysel ve toplumsal dayanıklılığı ve kapasiteyi arttırmayı, kendi kendine yardımı sağlamayı hedefler. Kişileri sorun çözme sürecine dahil ederek, onları yalnızca yardım alan bağımlı kişiler haline getirmek yerine sorununun farkında olup çözüm için çaba sarf eden bireyler olarak görür.

Şubelerin sosyal yardım uygulamalarını kolaylaştırmak amacıyla; Sosyal Yardım Uygulama Aşamaları, Sosyal Yardım Hizmetlerinde Projelendirme, Sosyal Yardım Uygulamalarında Yönlendirme Hizmetleri, Sosyal Yardımlarda Kaynak Geliştirme, Sosyal Yardımlarda Toplum Katılımı ve Gönüllüler konularını içeren '**Sosyal Yardım Uygulama Rehberi**' hazırlanmış ve söz konusu rehber Türk Kızılayı sosyal yardım faaliyetlerinin standartlarını içeren bir kaynak olmuştur.

Sosyal yardımlar ve Türk Kızılayı tarafından kimlere nasıl yapılmaktadır?

Türk Kızılayı; tüm toplumu kucaklayan vizyonunu destekler şekilde, bireylerin önündeki olumsuz engelleri kaldırarak, sosyal zarar görülebilirliğin azaltılması ve sosyal refah seviyesinin yükseltilmesine katkıda bulunarak, sosyal diyalogu, etkileşimi kuvvetlendiren, hoşgörüyü arttıran ve toplum kaynaklarını yine toplumun sorunlarını çözmek için harekete geçiren sosyal yardım faaliyetlerini yürütmek, muhtaç durumda olan kişi, aile veya gruplara muhtaçlık koşulları ortadan kalkıncaya kadar, kendi kendilerine yaşamsal ihtiyaçlarını karşılayabilecek duruma gelmelerini sağlamak amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir

Türk Kızılayı'nın sosyal yardım uygulamaları bireysel yardımlar ve toplu yardımlar olarak ayrılmaktadır. Bireysel yardımlar şubelerimize başvuran ya da şubelerimiz tarafından tespit edilen yardıma muhtaç kişilere yapılan ayni ve nakdi yardımlardır. Başvuran bireyin talepleri doğrultusunda inceleme, değerlendirme ve tespit çalışması yapıldıktan sonra şube kaynakları ölçüsünde ayni ya da nakdi olarak yardım yapılabilir. Toplu yardımlar ise proje dâhilinde gerçekleştirilen yardımlar olup, ihtiyaç sahibi olduğu tespit edilen gruplara yönelik olarak yapılan ayni ya da nakdi yardımlardır. Ayni yardımların içeriğini gıda paketi, hijyen seti, kırtasiye seti, tekerlekli sandalye, ev eşyaları (ocak, yatak, halı, masa, koltuk, mutfak seti v.b) yardımları oluştururken, nakdi yardımların kapsamını tek sefere mahsus yapılan nakdi yardımlar, zekat ve burs bağışları gibi yardımlar oluşturmaktadır.

Kızılay şubeleri bünyesinde faaliyet gösteren aşevleri ile, her ay yaklaşık 90.000 kişilik sıcak yemek üretilmekte ve şubelerimiz tarafından tespit edilen ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmaktadır.

Derneğimizin misyonu ve vizyonu gereği münferit olarak çıkan yangın, su baskını, bina çökmesi, toprak kayması ve benzeri afet kapsamına girmeyen olaylardan zarar gören bireylere/ailelere de yardım yapılmaktadır. Büyük çaplı

afetlere ise afet müdahale sistemi içerisinde hizmet verilmekte, yeniden yapılanma ve rehabilitasyon dönemlerinde sosyal yardım projeleri gerçekleştirilmektedir.

Ağırlıklı olarak nakdi yardım mı yoksa ayni yardım mı gerçekleştirmektesiniz?

Ağırlıklı olarak ayni yardımlar yapılmaktadır. Ancak yapılacak yardımların niteliği sadece nakdi ya da ayni yardımla sınırlı kalmamakta yönlendirme çalışmaları ve danışmanlık hizmetleri de sosyal yardım kapsamında ele alınmaktadır.

Türkiye'de sosyal yardımlar temelde yasalarca verilen yetkilere dayanarak kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılmaktadır. Bu doğrultuda yardım başvurularını öncelikle yardım veren kamu kuruluşlarına yönlendirmek daha uygun olacaktır. Yönlendirme hizmetlerinde konu ile ilgili mevzuatı, hangi kurumların kimlere yardım yaptığını, başvuru koşullarının neler olduğunu bilmek ve başvuranları bilgilendirmek, danışmanlık sağlamak şubelerimizin temel görevleri arasında yer almaktadır. Bunların dışında; psikososyal destek, hukuki danışmanlık, eğitim desteği gibi yardımlarla ihtiyaç duyulan konularda destek ve yönlendirme çalışmaları da sosyal yardım kapsamında ele alınmaktadır.

Sağlamakta olduğunuz hizmetlerin finansmanında ağırlıklı olarak kampanyalardan elde

edilen bağışlar mı, kan ürünleri satışı ve maden suyu işletmeciliği gibi faaliyetlerinizden elde ettiğiniz gelirler mi kullanılmaktadır?

Kızılay şubeleri bulundukları bölgelerdeki ihtiyaçlara yönelik yardım projelerinin gelirlerini şube öz kaynaklarından ya da kaynak analizi ve kaynak toplama çalışmaları ile karşılamaktadır. Kampanyalardan elde edilen bağışlar ise Türk Kızılayı sosyal yardım faaliyetlerinde çok önemli bir paya sahiptir. Kampanyalar belirli dönemlerde düzenlenen gıda, kırtasiye, giyim kampanyaları olduğu gibi online bağış sistemi dahilinde gerçekleştirilebilen nakdi, ayni bağışlar, zekat, adak/ kurban bağışı, gıda kolisi, kırtasiye, burs gibi bağışlar olabilmektedir.

Aynı zamanda uluslararası alanda insan ve doğal kaynaklı afetler sonrasında ulusal yardım kampanyası başlatmaktadır. Bunun en son örneği Gazze'de yaşanan insanlık dramı sonrasında Türk Kızılayı olarak başlatmış olduğumuz "Gazze Ağlamasın" yardım kampanyasıdır. Bağış yapmak isteyen vatandaşlarımız online bağış sistemine Türk Kızılayı kurumsal web sitesi bağış ekranından giriş yaparak bağışta bulunabilmektedir.

Bu tip faaliyetlerimizden örnek vermek gerekir ise; Kurumumuz tarafından her yıl Kurban Bayramı'nda düzenlenen Kurban Kampanyası çerçevesinde alınan kurban bağışlarının

Bayram süresince kesimleri gerçekleştirilmekte; kurban etlerinden üretilen kavurma ve kıyma konservele şubelerimiz aracılığı ile ülke genelinde ihtiyaç sahiplerine dağıtılmaktadır.

Ramazan aylarında ise; büyük zincir marketler ile yapılan işbirlikleri çerçevesinde; söz konusu zincir marketlerde yapılan alışveriş esnasında Ramazan gıda kolisi satın alan ve ihtiyaç sahiplerine ulaştırmak isteyen vatandaşlarımızca Kurumumuz görevlilerine teslim edilen gıda kolileri de yine şubelerimiz kanalı ile ülke genelinde ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmaktadır.

İnternet üzerinden de sosyal yardım amaçlı bağış kabul ediyor musunuz?

Kurumsal web sitemizden ihtiyaç sahibi öğrencilere kırtasiye seti bağışı yapan vatandaşlarımızın bağışları öğrenim yılının başında ihtiyaç sahibi öğrencilere ulaştırılmaktadır. Kurban Bayramı süresince düzenlenen Kurban Bağış Kampanyası'nın yanı sıra yıl boyunca adak kurban bağışları kabul edilmekte, alınan adak kurban bağışlarının etlerinden üretilen kavurma ve kıyma konservele de yine Şubelerimiz aracılığı ile ülke genelinde ihtiyaç sahiplerine dağıtılmaktadır.

Kurumsal web sitemizden ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza gıda kolisi bağışı yapan vatandaşlarımızın bağışları yıl boyunca bölgesel veya yerel düzeyde düzenlenen sosyal yar-

dım programları çerçevesinde ihtiyaç sahibi vatandaşlarımızla buluşturulmaktadır. Yine vermekte olduğumuz sosyal yardım hizmetlerinin bir parçası olan öğrenci bursları kapsamında bağışçılarımız online burs bağışında bulunabilmekte, yapılan burs bağışları tespit edilen başarılı ve maddi imkanları yetersiz olan öğrencilere ulaştırılmaktadır.

Son olarak zekât bağışı ile ilgili kısa bilgi vermek isterim. Halkımızın dini vecibelerinden kaynaklanan zekât verme yükümlülüğünü Kurumumuza yapılan zekat bağışları ile yerine getirmekteyiz. Kurumumuza yapılan zekat bağışları Şube Başkanlarımız, İl / İlçe Milli Eğitim Müdürü, İl / İlçe Müftüleri, Muhtarlar veya söz konusu kişilerin görevlendireceği bir temsilcinin katıldığı komisyonca belirlenen ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmaktadır.

Ulaştırdığınız sosyal yardım hizmetlerinin dağıtımında ne gibi kriterler kullanmaktasınız?

Sosyal yardımlarda önemli bir konu da yardım dağıtım safhasıdır. Bu konuda da yereiden hizmet vermenin önemi bulunmaktadır. Sosyal yardım verme kriterleri Türk Kızılayı Sosyal Yardım Uygulama Rehberi doğrultusunda standart bir şekilde gerçekleştirilmektedir. Bu doğrultuda yardım talep eden kişilerden yardım talepleri doğrultusunda çeşitli belgeler istenir. Bu belgeler; fakirlik il muhaberi, engeli ya da herhangi bir hastalığı varsa sağlık

raporu, yeşilkart fotokopisi gibi belgeler olabilmektedir. Şube yetkilisi tarafından sosyal inceleme ve ihtiyaç tespit çalışması yapılmasının ardından Şube Yönetim Kurulu yardımın verilip verilmeyeceğini takdir eder. Bu belgeler ve şube yetkilisi tarafından yapılan sosyal inceleme ve ihtiyaç tespit çalışmasının ardından kişinin yardım alıp almamasına karar verilir. Gerçek ihtiyacı tespit eden Kızılayımız 7 temel ilkesi arasında yer alan ayırım gözetmeme ilkesinden hareketle gerçek ihtiyaç sahibine yardımını bire bir ulaştırmaktadır.

Hedef kitlenizi belirlemek için kullandığınız bir puanlama sisteminiz var mı?

Sosyal yardım hizmetlerinin ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmasında ihtiyaç sahiplerinin mağduriyeti göz önünde bulundurularak öncelik, sosyal anlamda zarar görebilirliği en fazla olan ihtiyaç sahiplerine verilmektedir.

Ülke çapında kaç şubeniz var? Toplam üye sayınız nedir?

Türk Kızılayı ülke geneline yayılmış 712 şubesi ve 144.100 üyesi ve bir milyona yakın gönüllüsü ile Kızılay-Kızılhaç hareketinin temel prensipleri çerçevesinde gönüllü hizmetler yürütmektedir. Türk Kızılayı, afete hazırlık ve müdahaleden, kan hizmetlerine, gençlik, gönüllülük ve eğitim çalışmalarından sağlık ve sosyal hizmetlere birçok alanda faaliyetlerini sürdürmektedir.

Gönüllü ve profesyonel çalışanlarınızın birbirlerine oranı ne kadardır? Nasıl bir denge oluşturdunuz?

1860’larda gönüllüler tarafından temeli atılan Kızılhaç-Kızılay hareketi bilinci, aradan geçen sürede dünya genelinde gönüllülerin verdiği destekle varlığını sürdürmüştür. Hareketin temelinde “gönüllülük” ilkesi vardır ve günümüzde de hareket içindeki gönüllü katkısı yadsınamaz bir noktaya ulaşmıştır. Türk Kızılayı, bu amaçla faal gönüllülüğün yaygınlaştırılması ve gönüllü desteğinin verimli kullanılması amacıyla bir dizi projeyi hayata geçirmiştir.

Gönüllü hizmetin önemi, devletin ve özel sektör kuruluşlarının yetişemediği veya yeterli

olmadığı alanlarda daha da artmaktadır. Kızılay Genel Merkez Kurulu, Yönetim Kurulu, Denetçiler Kurulu ve Şube Kurullarında görev alan kişiler hizmetlerini gönüllü olarak yürütmektedir. Kızılay Genel Merkezi ve şubeleri, “Yeni-den Yapılandırma Projesi” kapsamında gönüllü hizmet konusuna büyük önem vermektedir. Kızılay gönüllüleri afet, ilkyardım ve gençlik hizmetlerinde görev almaktadır. Bu çerçevede özellikle okullardaki gençlik kollarının geliştirilmesi, şubelerde ise kadın kollarının kurulup etkinleştirilmesi çalışmaları sürdürülmektedir. Ülke genelinde 1 milyonu aşkın gönüllümüz ile çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Tabii ki afetzedelere ve ihtiyaç sahiplerine etkin ve zamanında

yardım ulaştırabilmek için Genel Merkezimiz, Afet Merkezlerimiz, Kan Merkezlerimiz, Tıp Merkezlerimiz bünyesinde profesyonel çalışanları da istihdam etmektedir. Ayrıca insan kaynağı da bizim gibi hayır işi yapan bir kurumda son derece önem taşımaktadır. Bunu göz önünde bulundurarak profesyonel çalışanlarımızın eğitimine ve kişisel gelişimine de büyük önem vermekteyiz.

Yıllık olarak kaç kişiye ulaşıyorsunuz?

Gerek ülke genelinde ki yaygın şubelerimiz veya Genel Merkezimiz tarafından verilen olağan dönem sosyal yardım hizmetlerini (aşevi hizmetleri, ayni ve nakdi yardımlar, huzurevleri, tıp merkezlerimizde verilen ücretsiz sağlık hizmetleri,

münferit yangınlarda evlerini kaybeden ailelere yapılan yardımlar, yönlendirme hizmetleri, afetlerin akut dönemi sonrası - rehabilitasyon döneminde - gerçekleştirilen sosyal yardım hizmetleri vb.) ve gerekse sosyal yardım amaçlı kampanyalarımızı göz önünde bulundurduğumuzda sosyal yardım hizmetlerinde yılda ortalama beş milyon ihtiyaç sahibine ulaşılmaktadır.

Bilgi işlem sistemleri üzerine kurulu ilişkisel bir veritabanınız var mı? Başka bir deyişle, yardım alan kitlenizi demografik özellikleri, aldıkları yardım tutarı, türü, vatandaşlık numarası vb. şekilde sorgulayıp raporlayabiliyor musunuz?

Kurumumuz tarafından; üre-

tilmekte olan tüm hizmetlerin ortak bir veri tabanında toplandığı Kurumsal Kaynak Planlama (ERP) programı kullanılmaktadır. Söz konusu program içerisinde stok, muhasebe, insan kaynakları verilerinin yanı sıra "Bağış Yönetimi Modülü" kapsamında gerçekleştirilen sosyal yardım hizmetleri takip edilmekte, sorgulanabilmekte ve raporlanabilmektedir.

Bu veritabanı tüm şubelerinizi kapsıyor mu?

Söz konusu veritabanının şubelere yaygınlaştırılması ile ilgili çalışmalarımız devam etmektedir.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü (SYDGM) ve Sosyal Yardım-

laşma ve Dayanışma Vakıfları (SYDV) ile işbirliği içerisinde yaptığınız çalışmalar var mı?

Şubelerimiz tarafından yerelde üretilen sosyal yardım hizmetlerinde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları ile etkili ve işbirlikli olarak çalışılmaktadır. Şubelerimizce bulundukları il ve ilçelerde Valiliklerimiz ve Kaymakamlıklarımız nezdinde oluşturulan Vakıflarda mütevellî heyetlerinde yer alınmakta veya sosyal yardımlarda mükerrem yararlanmanın önüne geçmek adına şube imkânları ile gerçekleştirilen yardımlardan faydalanma imkânı olmayan ihtiyaç sahiplerinin ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlara yönlendirme yapılmaktadır.

Bilgi işlem sistemleri üzerine kurulu ilişkisel veritabanınız ile Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda yürütülmekte olan Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesi'nin Sivil Toplum Kuruluşları ayağında yer almak ister misiniz?

Ortak veri tabanı eksikliğini gidermek ve kurumsal bir sosyal yardım sistemi altyapısını oluşturmak üzere hayata geçirilecek olan "Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesi"nde 141 yıllık tarihe ve ülke genelinde 712 şubesi ile yaygın ve güçlü bir yapıya sahip bir sivil toplum kuruluşu olarak yer almak isteriz. Bu sayede; Proje Kapsamında oluşturulacak ülkemizin yoksulluk (sosyal yardım) haritası verileri ışığında Kurumumuz sosyal yardım hizmetleri yönlendirilebilecek ve sosyal yardımlarda mükerrerliğin önlenmesi sağlanacaktır.

Diğer STK'larla ilişkileriniz ne boyutta? İşbirliği ve eşgüdüm anlamında bir sıkıntı ile karşılaşılıyor musunuz?

Daha önce de belirttiğim üzere Türk Kızılayı ülkemizin en köklü hayır kurumudur ve tekdir. Her ülkenin bir Ulusal Derneği yani Kızılay'ı ya da Kızılhaç'ı vardır. Türkiye'nin de ulusal derneği Kızılay'dır. Biz Türk Kızılayı olarak tüm sivil toplum kuruluşları ile afetzedelerin ve ihtiyaç sahibi insanlarımızın yardımına koşma noktasında gerektiği zaman işbirliği içerisinde olmaktadır. Türk Kızılayı'nın uluslararası ve hukuki statüsünün verdiği

farklılığı göz önünde tutarak ayırım yapmadan hizmetlerimizi sürdürüyoruz. Daha çok Başbakanlık Türkiye Acil Durum Yönetimi, TİKA, Dışişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü ve projelerimizle ilgili olan tüm kamu kuruluşları ile tam bir uyum ve işbirliği içerisinde çalışıyoruz. Kampanya dönemlerimizde meslek örgütleri, sendikalar, üniversiteler ve diğer kuruluşlarla yakın işbirliği içinde çalışıyoruz ve destek görüyoruz.

Kızılay, Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu'nun temel prensipleri ve evrensel kurallar çerçevesinde ayırım gözetmeksizin yardım çalışmaları yapmaktadır. Bu genel çerçeve içinde, dünyada ve Türkiye'de yardım çalışmalarının ideolojik, siyasi amaçlarla kullanılması temel prensiplerimize ters düşmektedir. Bizim yarışımız kendimizle. Hedeflerimiz arasında Uluslararası alanda Türkiye'yi en iyi noktada temsil etmek

ve Türk Kızılayı'nı dünyanın en iyi yardım örgütü yapmak var. Türk Kızılayı 141 yıldır kamu yararına, din, dil, ırk ayırımı yapmadan çalışan bir kurumdur. Bu konuda yasalar tarafından yetkili kılınan tek kurum da Türk Kızılayı'dır

Halkından aldığı güç ve destekle insancıl çalışmalarını yürüten Türk Kızılayı'na hayırsever halkımızın vereceği maddi ve manevi desteğin çalışmaları-mızda bize güç katacağını sizlerin aracılığı ile bir kez daha hatırlatmak isterim.

Yardımlaşma ve dayanışma duyguları her zaman en üst seviyede olan Türk halkının hiçbir zaman maddi ve manevi desteğini Türk Kızılayı'ndan esirgememesini temenni ediyorum. Son olarak, sizin aracılığınızla tüm vatandaşlarımızı Türk Kızılayı'na gönüllü olma-ya davet ediyorum.

Bize zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederiz.

Ben teşekkür ederim.

Avusturya'da sosyal politika ve sosyal yardımlar

DAYANIŞMA

Münir TİRELİ, Ersin BİÇER

Sosyal Yardım Uzmanları

Ekrem DOMBAYCI

Sosyolog

Genel Bilgiler

Avusturya Cumhuriyeti, Orta Avrupa'da denize kıyısı olmayan, dokuz eyaletten oluşan bir federasyondur. Avusturya, 9 eyaletten oluşmaktadır:

1. Burgenland Eisenstadt
2. Karintiya (Kärnten) Klagenfurt
3. Aşağı Avusturya (Niederösterreich) St. Pölten
4. Yukarı Avusturya (Oberösterreich) Linz
5. Salzburg Salzburg
6. Steiermark Graz
7. Tirol Innsbruck

8. Vorarlberg Bregenz
9. Viyana (Wien)

8,17 milyon olan nüfusun yaklaşık % 93'ü Avusturyalı'dır. Almanlar, Slavlar, Hırvatlar ve Macarlar (özellikle Burgenland'da), Slovenler (özellikle Karintiya'da), Çekler (özellikle Viyana'da) ve daha küçük sayıda da İtalyanlar, Sırplar, Romenler ve Türkler ülkenin diğer azınlık gruplarıdır. Nüfusun %18,6'sını 1-14 yaş grubu, %61,6'sını 15-59 yaş grubu, %19,8'ini de 60 yaşından yukarısı teşkil etmektedir. Halkın % 68'i şehirlerde yaşar. Ülkenin nüfus yoğunluğu

kilometre kareye 99 kişidir. Bununla birlikte nüfus alana eşitsiz dağılmıştır. Alplerin geniş bölgelerinde yerleşim yoktur. Yıllık nüfus artışı 2004 yılına göre yüzde 0,14 seviyesindedir. Ortalama yaşam süresi erkeklerde 76, kadınlarda 81,9 yıldır.

En önemli şehirleri Viyana (1,56 milyon), Graz (227 bin), Linz (186 bin), Salzburg (145 bin) ve Innsbruck'tur (114 bin). Tabiat şartları icabı kış sporlarının merkezi durumdadır. Dolayısıyla turizm ve kış sporları çok gelişmiştir.

Okuma-yazma oranı oldukça yüksektir (% 98 (1983)). Ülkedeki eğitim kurumları Avrupa'nın en eski eğitim kurumlarından. Mesela Viyana Üniversitesi 1365'te kurulmuştur. Ülkede mevcut dört üniversite ve buna bağlı çeşitli fakülte ve üniversite seviyesinde akademiler vardır. Kilisenin eğitim ve öğretimde büyük bir ağırlığı vardır. Avrupa'nın kavşak noktası olduğu için taşımacılık ve ulaşım çok gelişmiştir.

Avusturya –AB İlişkileri

Avusturya 2006–2008 dönemine ait Avrupa Birliği için strateji raporu ortaya koymuş olup, bu kapsamda;

- Çocuk yoksulluğunun 2015'e kadar azaltılması,
- İş piyasası politikası için 1.772 Milyon € fon ayrılması,
- Emeklilik reformunun gerçekleştirilmesi,
- Sağlık alanında e-card uygulaması ile mağdur halk kesimlerinin sosyal güvence altına alınması,
- Sağlık hizmetlerinin kalitesine ilişkin federal yasa oluşturulması için Federal Devlet ve eyaletler arasında çerçeve anlaşmasının oluşturulması,
- İlaç fiyatlarının frenlenmesi, hastalık sigortalarının finansal açıdan güvence altına alınması,
- Bakım parası uygulamasına geçilmesi ve bakıma muhtaç kişilerin bakımını üstlenmiş olan yakınlarının ödeyemedikleri emeklilik

primlerinin devlet tarafından karşılanarak güvenceye alınması,

- Sosyal hizmetlerin genişletilmesi
- Huzur ve bakımevleri sözleşme yasası, huzur ve bakımevleri ikamet yasasının çıkartılması,
- Aktif yaşlanma ve yaşam boyu öğrenmenin teşvik edilmesi,

hususları hedeflenmiştir.

2006'da yapılan seçimler sonucu oluşan Hükümet 2007'de "Tamamlayıcı Rapor" adını verdiği kendi raporunu yayınlamıştır. Söz konusu raporda aşağıdaki hususlar öngörülmüştür:

- İhtiyaca göre belirlenen asgari güvence ve bir asgari ücretin belirlenmesi, dengeleme zammı esasının arttırılması
- 24 saat bakım alanlara için devletin ek yardım önlemleri alması
- Bakımdan önce önleyici tedbirlerin ortaya konulması
- Bakımı üstlenmiş olan yakınlarına destek

Avusturya'da Sosyal Sistem

Avusturya'da sosyal güvenliğe büyük bir önem atfedilmekte olup; sosyal oran (Sosyal giderlerin % olarak GSMH'daki payı) son 50 yılda iki katına çıkmıştır.

Tablo 1: Avusturya'da Sosyal Oranın Değişimi (1960-2005)

YILLAR	Sosyal Oran
1960	%15
1980	%27
2000	%28
2005	%29

Avusturya'da aile gelirlerinin yaklaşık 1/3'ü (%36) maddi sosyal yardımlardır. Sosyal yardım uygulaması gerçekleştirilmemiş olsaydı, Avusturya'da primli sisteme dayalı bir sosyal politika ile yoksulluk sınırında olan nüfus % 13 değil; % 43 olurdu.

Avusturya'daki sosyal politikanın tarihsel gelişimi ise şu şekildedir:

19.yüzyıl ortalarına kadar sosyal politika yok denecek kadar az olup; büyük bir sefalet yaşanmakta, buna karşılık asgari sosyal güvenlik hakkı, siyasi haklar bulunmamakta ve keyfiyet hüküm sürmektedir.

19. yüzyıl ortalarında devletin sosyal politikası başlamış olup, bu dönemde çocuk işçiliği kademeli olarak yasaklanmış, mesai saatleri sınırlandırılmış, kaza ve sağlık sigortası uygulamasına başlanılmış, çalışanların küçük bir grubuna emeklilik hakkı ve erkekler için genel seçme hakkı tanınmıştır.

Faşist rejim ve akabinde Almanya'ya referandum sonucunda katılma ile birlikte birçok sosyal ve siyasi hak iptal edilmiş, uygulanmakta olan savaş ekonomisi nedeniyle mecburi çalışma uygulanmış;

buna karşılık aile yardımları arttırılmış olup, emeklilik sigortasının kapsamına işçiler de alınmıştır.

Savaş sonrasında 1980'lere kadar olan süreçte ekonomik ve sosyal ortaklık (işveren-işçi temsilcilerine söz hakkı), çalışan için daha fazla söz hakkı, "Genel Sosyal Güvenlik Yasası" (1955), mesai saatlerinin daha da azaltılması, tatil günlerinin artırılması, yeni sosyal yardımlar ve başvuracaklar grubunun genişletilmesi, yardım miktarlarının belirgin şekilde artırılması, sosyal hizmetlerin genişletilmesi, sosyal oranın artırılması gibi hususlar gerçekleştirilmiştir.

1990'lardan itibaren ise sosyal politika alanı genişlemeye devam etti. Bu dönemde bakım yardımı ve sosyal hizmetlere ağırlık verildi. Aynı zamanda kısıtlayıcı önlemler de alındı ve 1990'lı yılların ortalarından itibaren bazı tasarruf paketleri yürürlüğe konuldu. Bu dönemde tasarruf paketlerinin devreye sokulmasının nedeni ise çalışanların normal iş sözleşmesi yerine rizikolu iş sözleşmesi diye de adlandırılan "part-time" çalışmaları ve haftada 13 saati geçmeyen çalışmalar sonucunda sistemi besleyecek yeterli primi ödeyememeleri idi. Yine aynı dönemde AB yasalarına uyum süreci de yaşandı.

Avusturya'da uygulanmakta olan sosyal yardım türleri aşağıdaki gibidir:

- Sosyal sigorta (federal devlet)
- Genel sistemler (genel devlet)
- İhtiyaca yönelik hizmetler
- İş hukukundan doğan haklar (Örneğin: Hastalıkta maaşın devam etmesi, tazminat, paralı izin, bakım izni, işten çıkarılmaya karşı güvence)
- Özel sistemler
- Sosyal güvenliğin özel ve şirket türleri
- Eşya yardımı

Sosyal yardım alabilmek için gerekli şartlar ise şunlardır:

- Çalışabilenler çalışmaya istekli olmalı (İstisna: Aile yardımları, bazı şartlarda hastalık)
- Ailevi nafaka yükümlülüğü: Eğer aile fertlerinin sosyal ve maddi anlamda güvenceye kavuşmasına destek olmuyorsa ve o kişiye bakmıyorsa, o durumda devlet devreye girmektedir. Bu şart daha ziyade evde bakım için geçerlidir.
- Yoksulluk şartı bir alt sınır olarak devreye girmektedir. Mevcut gelir farklarını telafi etmek ve tüm vatandaşları asgari bir gelir düzeyine getirmek amaçlanmaktadır.

Sosyal Sigorta ise oluşan risk türüne göre sağlık sigortası, işsizlik sigortası, kaza sigortası ve emeklilik sigortası şeklindedir. Çocuklar sağlık sigortasından eğer eğitim görüyorlarsa 27 yaşlarına kadar yararlanırlar. Sosyal sigortadan yapılan maddi yardımlar toplam parasal sosyal yardımların %60'ını

oluşturmaktadır. Sosyal sigorta prime dayanmaktadır ve çalışanlar ile bakmakla yükümlü oldukları yararlanmaktadır.

Genel Sistemler primsiz olup; aile yardımı, çocuk vergi indirimi, bakım yardımını kapsamaktadır. Bu sistemlerde herkes hak sahibidir. Miktarlar aynı olup, gelir kontrol edilmektedir. Temelde vergi bütçesinden finanse edilmektedir. Genel sistemler çerçevesinde yapılan maddi yardımlar, tüm parasal sosyal yardımların %15'ini oluşturmaktadır.

İhtiyaca yönelik yardımlar ise; genel yoksulluk (Sosyal yardım), düşük emeklilik maaşı dengeleme ek yardımı, ev yardımı, öğrenim yardımları, uzun süre işsizlik (Olağanüstü hal yardımı), ücret muafiyeti (TV, Telefon) yardımı şeklindedir. Bu tür yardımlarda ihtiyaç sahibi olmak şart olup, eğer bu ihtiyaçlar aile tarafından karşılanmıyorsa verilmektedir. Amaç, asgari bir güvencedir. Bu yardımlarda ailenin mal varlığı, çocuk sayısı ve ihtiyaç derecesi gibi hususlar dikkate alınmaktadır. Kişiye özgü ihtiyaçlar da değerlendirmeye alınmaktadır. Puanlama formülü ve yerinde inceleme bulunmamakta, gelir bildirgesi esas alınmaktadır. Faydalancının ek yardım talep etmesi halinde diğer sosyal kurumlardan da danışmanlık hizmeti alınmaktadır. Gençleri koruma kurumu destek vermekte; kişi çocuk ile ilgili ek yardım istiyorsa, kişinin kendisi gelip tespit etmektedir ama bu saha işinden ziyade düz sosyal yar-

dım için geçerlidir. Görevlinin özel haneye girmesi yasalarla kısıtlanmıştır. Ortaya çıkarsa para veya hapis cezası vardır.

747 euro asgari emeklilik maaşı 14 kere verilir. Şahıslar bunun altında alırsa geri kalanı devlet öder.

Maddi yardımlar tüm parasal sosyal yardımların %5'ini oluşturmaktadır.

Aile Yardımları, nakdi ve ayni yardımlardan oluşmaktadır.

Nakdi aile yardımlarında ödemeye esas olan sınıflandırma çocuğun yaşı ve sayısı ile yapılmaktadır. Yaşyla bağlantılı olarak hesap edilirken çocuklar ayrı ayrı hesaplanmaktadır. Her çocuğa ayrı ödeme yapılmaktadır. Evde 2 çocuk varsa her çocuk için öngörülen fazladan bir tutar da yaşla bağlantılı tarifeye eklenmektedir. Özürlü bir çocuk ise otomatikman 138 euro fazladan para almaktadır. 18 yaşına gelen çocuğun paranın devamı için, ya yüksek öğrenim, ya da mesleki eğitim alması gerekmektedir. Maksimum yaş sınırı 26'dır.

Aile yardımında annenin önceliği bulunmaktadır. Eğer kadın çocuklarla yalnız yaşıyorsa ya da eş ile birlikte yaşarken eş yardım istemiyorsa anne devletten bu yardımı alabilmektedir. Anne yapılan yardımdan vazgeçerse kocası yardım almaya devam edebilmektedir. Yardım alanların 1/3'ü kadınlardan 2/3'ü erkeklerden oluşmaktadır.

Aile yardımları yılda 6 kez yapılmaktadır. Her ay yapılmamasının nedeni havale masraflarının kısılmasıdır. Fazla çocuk parası 3'ten fazla çocuğu olan ailelere ödenmektedir. Bu da ailenin geliriyle orantılı olarak hesaplanmaktadır. Aile bütçesine giren gelir belli bir eşiği aşarsa aile yardımı iptal edilmektedir.

Aile yardımı alan anne veya baba 2007 yılına kadar çocuk 30 aylık oluncaya kadar çocuk bakım parası alabiliyordu. 2008'de bir değişiklik gerçekleşti ve ailenin 3 ayrı çocuk bakım ödeme varyasyonundan birini seçmesi yönünde bir zorunluluk getirildi:

- 30+6 Seçeneği: Aylık 436 euro ödenmektedir. Aileden biri alıyorsa, 30'uncu ayda kesilmektedir. 24 ay (30-6) tam ödeme yapılırken, 25. aydan itibaren ödeme yarıya düşmektedir.
- 20+4 Seçeneği: Aylık 624 euro ödenmektedir. Aileden biri alıyorsa 20. ayda kesilmektedir. 16 ay (20-4) tam ödeme yapılırken, 17. aydan itibaren ödeme yarıya düşmektedir.
- 15+3 Seçeneği: Ayda 800 euro ödenmektedir. Aileden biri alıyorsa 15. ayda kesilmektedir. 12 ay (15-3) tam ödeme yapılırken, 13. aydan itibaren ödeme yarıya düşmektedir.

Ayni yardımlar ise aşağıdaki şekilde yapılmaktadır:

- Okul kitabı (liseyi bitirene kadar-ailenin katkı payı var)
- Bedava tramvay (katkı paylı hattaki tüm araçlarla gidebilir. Toplu taşımadan yararlanmıyorsa maddi yardım yapılır).
- Meslek eğitimi alanların serbest kartları (katkı payı vb geçerli)

Ayni yardımlar, sosyal giderlerin yaklaşık %30'unu oluşturmaktadır. Türleri ve yapılan harcamanın toplam ayni yardımlara oranı aşağıda belirtilmiştir:

Sosyal Güvenlik Sistemi

Avusturya sosyal güvenlik sistemi sosyal sigorta, sağlık, kaza ve emeklilik sigortalarından oluşmaktadır. Bu konudaki yetkiler 22 sigorta kurumundadır. Bu kurumlar çalışan türlerine göre ayrılmış olup, memur, işçi, çiftçi vb. meslekler için ayrı sigorta kurumları vardır. Bu kurumlardan 15 tanesi sadece sağlık sigortası alanında çalışırken, 7'si sağlık, kaza ve emeklilik alanlarında hizmet götürmektedir.

Devlet tüm yetkisini bu kurumlara devretmiş olup, bu kurumlar işlemlerini özerk olarak yapmaktadır. Bu anlamda, söz konusu özerk kurumlar devlete hesap vermemektedirler.

Bu kurumların yürütme organında %50 oranında işveren, %50 oranında işçi temsilcisi yer almaktadır. Formalite gereği alınan kararlar bakan

onayı taşımakta ancak bakanın itiraz etme hakkı bulunmamaktadır.

Avusturya'da çalışan herkes mecburi sigortaya sahip olup, aynı zamanda seçime bağlı sigorta da yapılabilmektedir. Öte yandan bu sigorta sadece Avusturya vatandaşlarını kapsamaktadır.

Avusturya Sosyal Güvenlik Kurumları Birliği'nde "e-card" adlı bir proje de yürütülmektedir. E-card sistemi, işçinin sigortaya kaydıyla başlamaktadır. Çalışanın bağlı olduğu sigorta kurumu değişse bile kart değişmemektedir. Uygulanan tedavi gibi bilgiler de kart aracılığıyla sisteme girilmektedir. Doktor sistemde tedaviyi belirlen bir form oluşturmakta ve bu formu online göndererek ücretini tahakkuk ettirmektedir. Çalışanlar tedavi için katkı payı ödememekle birlikte cihaz ve protezde %20 oranında bir katkı payı alınmaktadır.

Suiistimal durumunda doktorun sistemle bağlantısı kesilebildiği gibi kişinin "e-card"ı da iptal edilebilmektedir. E-card öncesinde kâğıt üzerinden işlem yapıldığı için izleme ve denetimi zor; bu nedenle yolsuzluk kolaydı. Ancak bu sistem ile tek tek belge inceleme gibi bir yükten arınıldığı için izleme ve kontrol kolaylaşmıştır. Gelecekte bu sistemin e-sosyal güvenlik, e-sağlık, e-hükümet, e-iş gibi alanlara uygulanması düşünülmektedir.

SONUÇ

Avusturya, nüfus ve siyasi yapısı itibari ile ülkemiz ile karşılaştırıldığında ortak nokta bulmanın çok da mümkün olmadığı bir ülkedir.

Tarihsel anlamda Almanya ile benzer bir biçimde Nazi deneyimi yaşamış; II. Dünya Savaşı sonrasında da Bismarkçı; yani Muhafazakâr Refah Devleti anlayışını benimsemiştir. Ülkemiz ise Nazi rejimi gibi bir aşırı tecrübeye maruz kalmadığı gibi; gerçek anlamda bir refah devleti modelini de benimsemiştir. Öte yandan, ülkemiz pratiği Akdeniz Aile Tipi adı verilen 4. tür bir refah devleti uygulamasına yakın olarak görülmektedir.

Avusturya'nın federal devlet olması federe düzeydeki kanun ve uygulamaların ülke genelinde standartlaşması konusunda ekstra bir takım çabaları da gerektirmektedir. Bunun yanı sıra nüfusun yaşlanmaya devam ediyor oluşu ve gençlerin kısmi zamanlı veya riskli iş sözleşmeleri ile çalışıyor olması primli sistemi destekleyen tabanın zayıflamasına yol açmaktadır. Ülkemiz ise üniter devlet olması ve genç nüfus oranıyla bu konuda karşılaştırılabilirliğe sahip değildir.

Bu anlamda örneğin aile yardımı için uygulanan çocuk sayısı arttıkça ödenen miktarın artırılması, yaşlı nüfusun fazla olduğu bir ülke için geçerli bir politika iken, genç nüfusun fazla

olduğu, buna karşılık kayıtdışı çalışma ve işsizliğin yüksek olduğu ülkemiz için geçerli değildir.

Öte yandan, çalışma karşılığı sosyal yardım (workfare) ve aile nafakası koşulları da Avusturya'daki sosyal yardım modelleri içerisinde uygulanabilirliği olan diğer hususlardır. Çalışma karşılığı sosyal yardım, çalışabilir durumda olan kişilerin İŞKUR'a başvuru yapmaları ve kendilerine önerilen işi kabul etmeleri şartıyla çalışmaları veya bir istihdam eğitimine katılmaları şartıyla sosyal yardımdan faydalanmaları şeklinde uygulanabilecek bir model teşkil etmektedir. Aile nafakasında ise ülkemiz her ne kadar aile bağlarının çözüldüğü bir dönemden geçse de Aile Tipi Akdeniz Refah Rejimine yakın olması nedeniyle gelir durumunun içinde bulunduğu aile veya komşuları tarafından destek görüp görmediğine göre değerlendirilmesi ve hatta bu hususun puanlama formülü çalışmalarında yer almasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Son olarak, Avrupa Birliği metinlerinde sıkça rastladığımız yerelleşme (Subsidiarity) prensibinin Federal bir devlet olan Avusturya'da ciddi sıkıntılar yarattığı ve bölgesel anlamda yasa, gelir toplama ve hatta projelerin ülke içinde yeknesaklık sağlanmasında ve etkin bir sosyal politika oluşturulmasında olumsuzluklara neden olduğu da görülmüştür.

Kadın Yoksulluğu İle Mücadelede SYDGM'nin Rolü

Janset DİNÇOFLAZ

Sosyal Yardım Uzmanı

Yoksulluk, sadece gelişmemiş ya da gelişmekte olan ülkelere değil; gelişmiş ülkelerin de yoğun bir şekilde yaşadığı bir sorundur. Her ne kadar üzerinde tam görüş birliği sağlanan bir tanımla yoksulluk, yaşamın gerektirdiği olanaklardan

yoksun olma durumunu ifade etmektedir.

Ulusal ve uluslararası istatistikler ise yoksulluğun kadınları daha yoğun ve şiddetli bir şekilde etkilediğini ortaya koymaktadır. Pek çok ekonomik, sosyal ve siyasi gösterge dünya-

da kadınlar aleyhine bir durum yaşandığını, toplumsal cinsiyet (gender) önyargılarının hala yaygın bir şekilde var olduğunu göstermektedir. Kadınların işgücüne katılım oranı gerek gelişmiş gerekse gelişmekte olan ya da gelişmemiş ülkelere hep erkeklerin gerisindedir.

Kadın işgücünün enformelleşmesi, erkeklere göre daha az ücret almaları, part-time çalışmanın yaygınlığı, kadın emeğine daha az değer biçilmesi çok önemli sorunlardır. Dünya genelinde kadınlar, ulusal parlamentolarda, şirketlerin yönetim kadrolarında daha az temsil edilmektedir. Pek çok kadının sosyal hayatı yaşadığı mahalleyle sınırlı kalmaktadır. Yukarıda bahsedilen tüm sorunlar yoğun bir şekilde Türkiye’de de yaşanmaktadır. Türkiye hala ekonomik hayata katılım, siyasi temsil, eğitime ve sağlık hizmetlerine ulaşım gibi alanlarda gelişmiş ülkelerin oldukça gerisindedir.

Kadınların yoksulluğunun spesifik sebeplerini ortaya koyarken üç anahtar faktör öne çıkmaktadır (Wilson, 1987):

1. Kadınların işi gelire dönüştürecek imkanlarının az olması: Bu kadınların evde üstlendikleri yeniden üretim işine yönelik sorunluluklarından kaynaklanmaktadır. Kadınların aktiviteleri erkeğe yardım olarak kavramsallaştırılmakta ve enformel sektör içinde, yeniden üretim rollerinin uzantısı sektörlerde yoğunlaşmaktadır.
2. Gelire sahip olduklarında, kadınlar bu geliri karar verme kapasitesine dönüştürmede ya da nasıl kullanılacağına karar vermede zorluk yaşamaktadır.
3. Kadınlar karar aldıklarında kendi kişisel refahlarını geliştirici kararlar almaya

daha az meyilli, diğerlerinin refahını geliştirmeye yönelik kararlar almaya daha çok meyillidir: Kadınların bu fedakarlığı onların “doğal” bakıcı ve anne olma davranışlarından ortaya çıkmaktadır ve kadın olmanın anlamı bu şekilde sosyal olarak yapılandırılan bir kavramsallaştırma-ya dönüşmektedir.

Kadın yoksullaşmasını etkileyen sermaye birikimi açısından kadınların yoksulluğunu anlamak için işgücünün enformelleşmesi önemli bir kavramdır. Kadınlar enformel sektörde yoğunlaştıkları için bunun kadın ve yoksulluk meselesi için önemi büyüktür. Kadınların büyük bir çoğunluğu taşeron işçi ya da ev eksenli çalışan işçilerdir. Taşeron işçi olarak çalışmada sömürü oldukça fazladır, kadınlar düşük ücretlerle uzun saatler çalışmaktadır. Ayrıca yasal bir korumaya ya da sendikal hakka sahip değildirler. Kadınlar benzer işlerde yer alsalar bile erkeklerden daha az ücret kazanmaktadır. Enformel sektörde bu farklılıklar daha fazladır (Standing, 1989).

Kadınlar bir yandan dışarıda çalışırken bir yandan da ev eksenli işlerde ve harcamaları kısma aktivitelerinde bulunmakta; hanedeki yoksullukla başa çıkmak için emek güçlerini kullanmakta; çifte bir yük altına girmekte ve hayat pahalılığını azaltmak için üretim ve yeniden üretim alanlarında uzun saatler boyunca çalışmak-

tadırlar. (Beneria and Feldman, 1992).

Ekonomik hayattaki cinsiyetçi eşitsizlikler, sadece fakir hanelerdeki kadınları değil, bütün hane üyelerinin kronik yoksulluğunda çok daha önemli bir faktördür. Gelirin dağılımı, kredi gibi üretken girdilere ulaşım, mülkiyet ya da kazanılmış gelir üzerindeki kontrol, işgücü piyasalarındaki cinsiyetçi önyargılar, kadınların çeşitli ekonomik ve siyasi kurumlarda yaşadıkları sosyal dışlanma, kadınların kronik yoksulluğa karşı kırılganlıklarının temelini oluşturmaktadır.

Dünyada kadın yoksulluğunun boyutlarına ilişkin çeşitli raporlardaki veriler şu şekilde sıralanabilir:

1. Dünyadaki toplam üretimin 2/3’sini oluşturan kadınlar, dünya gelirinin sadece %5 ini almaktadır ki bu yoksulluğun en çarpıcı göstergesidir (Cömertler, 2004).
2. Sadece geri kalmış ülkelerde değil, gelişmiş ülkelerde de en yoksul kesimi kadınlar oluşturmaktadır.
3. Bütün OECD ülkelerinde erkeklerin ücretleri kadınlarınkinden yüksektir. Ortalama fark %15’ten fazladır ve bazı ülkelerde % 20’yi geçmektedir. Ülkelerin hepsinde kadın istihdam oranı daha düşüktür. Kadınlar daha dar bir meslek çeşidi içinde çalışmaktadır. ILO’nun ana meslek grupları sınıflamasındaki 11 ya da daha az

meslekte kadınların yarısı çalışmaktadır. Kadınlar dünya parlamentolarının hepsinde çok daha az temsil edilmektedir. Bütün OECD ülkelerinde daha yüksek oranda erkek, müdür ya da direktör olarak çalışmaktadır¹.

4. Yoksulluk yükü büyük ölçüde kadınların omzundadır ve bu durum onların sağlığını da etkilemektedir.
5. Her yıl yarım milyon kadın hamileliğe bağlı komplikasyonlardan dolayı ölmektedir, bunun en önemli sebepleri yoksulluk ve sağlık hizmetlerine uzaklıktır.
6. Ortalama olarak aynı iş için kadınlar erkeklerden %30-40 daha az ücret almaktadır. Bu durum kadınların yoksulluğun üstesinden gelmelerini zorlaştırmaktadır.
7. Sosyo-ekonomik değişiklikler iş kayıplarına yol açmaktadır, erkeklerin rollerinde de değişiklik olmaktadır. Kadınlar giderek ev içi ve bakım rollerinin yanı sıra eve ekmek getiren kişi rolünü de üstlenmektedir; ancak onların kazançları daha düşük olmaktadır. Yoksulluğun örüntüleri devam etmektedir.
8. Geleneksel tıp yöntemlerinin ve şifacıların mevcut olduğu yerlerde pek çok kadın maliyet yüzünden bu yöntemi tercih etmektedir. Ancak çoğunlukla bu metotlar işe yaramamakta ve

durum daha ciddi komplikasyonlara yol açabilmektedir².

9. Dünyadaki ücretsiz çalışmanın 2/3'ü kadınlar tarafından yapılmaktadır. Bu, dünya gayrisafi yurt içi hasılanın %50'sine tekabül eden 1 trilyon dolarlık bir çalışmadır.
10. ILO'nun 2004'teki bir raporuna göre, kadınlar dünyanın çalışan ancak kendilerini yoksulluk çizgisinin üstüne çıkaracak kadar kazanamayan yoksulların %60'ını oluşturmaktadır.
11. BBC'nin bir haberine göre İngiltere'nin en üst düzey 100 şirketindeki yöneticilerin ancak %10'u kadındır.
12. Japonya'da şirket yönetim kurullarının sadece %1'inde kadın müdür bulunmaktadır.
13. Dünyada yoksulluk içindeki insanların %70'i kadınlar ve çocuklardan oluşmaktadır.
14. İlkokula gidemeyen çocukların 2/3'ü kız çocuğudur ve dünyadaki okuma-yazma bilmeyen 876 milyon yetişkinin %75'i kadındır.
15. 2005'te on altı yaş ve yukarısındaki kadınların %12.7'si yoksulluk içinde yaşamaktadır; erkeklerin oranı ise %9.2'dir.
16. Dünya çapında ulusal parlamentolardaki kadın oranında yavaş bir ilerleme vardır. 1995'te Pekin Eylem Platformu zamanındaki %10'dan 2007'de %17'ye yükselen bir oran

olmuştur. AB ortalama olarak daha iyi durumdadır, oran %24'tür; ancak bu oran hala kritik değer olan %30'un altındadır. %30, kadınların politikada anlamlı bir etkiye sahip olmaları için gerekli minimum orandır.

17. Dünya çapında 8 ülke bu kritik oranı geçmiştir, bunların hepsi AB üyesidir: İsveç, Finlandiya, Hollanda, Danimarka, İspanya, Belçika, Almanya ve Avusturya. AB Parlamentosu da %31'lik oranla bu gruba girmektedir.

Türkiye'de Kadın Yoksulluğu

Türkiye'de sosyal güvenlik şemsiyesi altındaki kadınların çoğu kendileri iş gücüne katılmadığı halde eşlerinin sosyal güvenliklerinden faydalanmaktadır. T.C. Anayasasının 60. maddesi herkesin sosyal güvenlik hakkı olduğunu açıkça vurgulamasına karşın verilere göre Türkiye'de hala nüfusun yaklaşık %20'si, sigorta kapsamı dışındadır. Türkiye'de mutlak yoksulluk sınırında olan kadınların 98.8'inin sosyal güvenliği, %75.9'unun ise sağlık sigortası bulunmamaktadır. Sosyal güvenlik ağının toplumun her kesimini kapsamaması ve bu hizmetlerin yetersizliği yoksulluğu pekiştiren bir etkidir.

Enformel çalışma tarzı olarak tanımlanan evde iş yapma (ev işçiliği) dünyada olduğu gibi Türkiye'de de gittikçe artmaktadır. Kesin bir rakam vermek

1 <http://www.keig.org/raporlar/T%C4%B0SK%20RAPORU.doc>

2 http://www.nowfoundation.org/issues/health/whp/whp_fact18.html

doğru olmamakla beraber, TÜİK 2005 verilerine göre ev işçilerinin yüzde 95'i kadındır.

Kadınlar gerek aile içi geleneksel olarak kadına yüklenmiş olan rolleri yerine getirmekte gerekse kadının çalışmasını onaylamayan geleneksel toplumsal yapı nedeniyle, evinde parça başı iş yapmayı tercih etmektedir. Her şeyden önce kadınlar evde yaptıkları işleri "iş" olarak görmemekte, kendilerini "işçi" saymamaktadır. Bu faaliyetlerini sadece bir "uğraşı" olarak nitelendirmektedirler. Bu nedenle de nüfus sayımlarında ev işçiliği yapan bu kadınlar kendilerini ev hanımı olarak ifade etmektedirler. Kadın işgücü enformel sektör nedeniyle resmi istatistiklere tam olarak yansımamaktadır.

TÜİK 2007 verilerine göre;

- İşgücüne katılım oranı %47.8, erkekler için %71.3, kadınlar için %24.8'dir.
- İstihdam oranı 2007'de %43.1'dir. Erkekler için bu oran %64.3, kadınlar içinse %22.2'dir.
- Enformel istihdam oranı 2004'te %53'tür. Bunun %36'sı çoğunlukla kadınlardan oluşan ücretsiz aile işçileridir.
- Okur yazar olmayan nüfus oranı %8.1'dir. Kadınların oranı %12.9, erkeklerin oranı ise %3.4'tür.
- İlkokuldan sonra okuldan ayrılma %14'tür. Erkekler

için bu oran %10.5, kızlar için %19'dur.

- 25 yaş ve yukarısı için ilkökul mezunu oranı %47.8, kadınlar için bu oran %45.2, erkekler için %50.3'dir.
- Ortaokul mezunu oranı %8.2, kadınlar için bu oran %5.3, erkekler içinse %11.2'dir.
- Lise mezunu oranı %12.5, kadınlar için bu oran %9.1, erkekler içinse %16'dir.
- Üniversite mezunu oranı %7.8, kadınlar için bu oran %5.4, erkekler içinse %10.2'tür (TÜİK, 2008).

Türkiye'de kadınlarda okullaşma oranı %64, okur-yazarlık oranı ise %79.6'dır. Türkiye'de kadınlar insani kalkınma fırsatlarına erişim zorlukları yaşamaktadırlar. Kadınlar, Türkiye'deki eğitim ve ekonomik olanaklardan erkeklerle eşit oranda yararlanamamaktadır. Kadınların %20.4'ü okuma yazma bilmemektedir. Çalışabilir (15 yaş ve üstü) kadın nüfusunun %72.3'ü herhangi bir ekonomik faaliyette bulunmamaktadır. Ücretsiz aile işçisi olarak çalışanların oranı %67 olmak üzere tarım çalışanlarında kadınların oranı %52'dir. Sanayide çalışan kadınların oranı %15 ve hizmet sektöründe çalışan kadınların oranı %33'tür.

Bugün Türkiye'de kadınların işgücüne katılım ve istihdam oranları çağdaş ülkelere göre çok düşük kalmıştır. Üstelik bu

tablo giderek daha vahim bir hal almaktadır. 1990 yılında her 3 kadından 1'i istihdam edilirken, bu oran düşmüş; 2005 yılında her 4 kadından 1'i istihdam edilmiştir. AB ülkelerinde ise her 2 kadından 1'i istihdam edilmektedir.

Kadınlar yoksulluk karşısında pasif birer özne durumunda değildirler. Kadınlar yoksullukla mücadele edebilmek için çeşitli stratejiler geliştirmektedirler. Bu stratejiler dört ana başlık altında toplanmaktadır: Geçimlik etkinliklere yönelme (gıda üretmek, yakacak toplamak vb.) ve sosyal dayanışma örgütleri kurma, tasarruf (öğün sayısını azaltma, daha ucuz mal ve hizmetler satın alma, çocukları okula göndermeme gibi.), hanenin büyüklüğü ve bileşimini değiştirerek ölçek ekonomilerinden yararlanma (birden fazla ailenin birlikte oturması), ailede daha fazla bireyin işgücüne katılması (kadın ve çocukların çalışmaya başlaması), ücret dışı kaynakları artırma (Almanya'daki akrabaların para göndermesi vb.) ve giderleri azaltma çabaları (Kalaycıoğlu ve Tılıç, 2000).

Türkiye'de son yıllarda kadınların ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi statülerinin güçlendirilmesi konusuna yönelik ilgi artmıştır. Bu bağlamda, kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte, uluslararası kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları, farklı hedefleri olan projelere yönelmişlerdir.

Türkiye'deki ulusal kalkınma

stratejilerinin belirlendiği kalınma planlarında da kadın konusunun giderek daha fazla önem kazandığı, bu konuya daha fazla yer verildiği görülmektedir.

Kadın Yoksulluğuna İlişkin SYDGM'nin Çalışmaları

Toplumsal dengeyi olumsuz yönde etkileyen yoksulluğu önlemek için ülkeler kurumsal önlemler almaya başlamış; özellikle hükümetler yoksulluğu azaltıcı stratejileri uygulayacak kurumlar oluşturmuş ve "sosyal fonları" devreye sokmuşlardır. Bazı ülkelerde bu fonlar sivil toplum kuruluşlarınca organize edilirken ülkemizde sosyal fonların en önemlilerinin devlet eli ve kanalıyla bazılarının da belediyeler ve sivil toplum kuruluşlarınca organize edildiğini görmekteyiz. Bu fonların başta geleni Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonudur. SYDGM'nin yoksullukla mücadele kapsamındaki uygulamaları iki başlık altında ele alınabilir: sosyal yardımlar ve proje destek programları. Bu uygulamalar kadın-erkek ayrımı gözetilmeksizin gerçekleştirilmektedir.

Yardımlardan yararlananların başında %70'lik bir oranla kadınlar gelmektedir. Kadınlar ve çocuklar yoksulluktan en fazla etkilenen kesim olarak yoksulluk araştırmasında ön plana çıkmıştır. Yardımlar yoluyla özellikle boşanmış, dul ve çalışmayan ev kadınları çeşitli olumsuzlukları aştıklarını belirtmişlerdir. Bu olumsuz durumların başında komşula-

rın ya da yakınların verdikleri yardımları istismar etmesi ya da çocuklarını bundan dolayı istismar etmesi ve yanlarında yaşadıkları yakınları tarafından şiddet görmesi gelmektedir. Bazıları da bu yardımların yaşamlarını ve onurlarını korumalarına yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Yardım alanların cinsiyete göre dağılımına bakıldığında kadınların oranının %70.4, erkeklerin ise %29.6 olduğu ortaya çıkmaktadır³.

Amacı, sokakta çalışan/yaşayan çocuklara, engellilere, yaşlılara, korunmasız kadın ve erkekler, işsiz gençler ve yoksullara sağlanan düşük maliyetli sosyal hizmetlerin yaygınlaştırılması için toplum merkezleri veya sosyal amaçlı merkezlerin kurulması veya mevcut merkezlerdeki programların çeşitlendirilmesi olan sosyal hizmet projelerinden yararlanan kadın sayısı (doğrudan veya dolaylı) yılda ortalama 4.500'dür. Kentsel alanda gelir getirici iş kurma projeler-

rinden yılda ortalama 600-650 kadın yararlanmaktadır. Kırsal alanda ise bu sayı yıllık ortalama 250-300 kadındır. Kadın yoksulluğu kısmında da değiştiği üzere Türkiye'de kadınların işgücüne katılım oranları oldukça düşüktür. Kendisine çoğunlukla ev kadınlığı rolü biçilen kadınların kendi işlerini kurarak ekonomiye aktif bir şekilde katılmaları, üretken duruma geçebilmeleri çok önemlidir. Bu bağlamda SYDGM tarafından verilen gelir getirici iş kurma destekleri, her ne kadar sayı yeterli değilse de kadınların istihdama katılımları açısından önemli bir boşluğu doldurmaktadır.

SYDGM tarafından verilen iş kurma destekleri belki hayatında hiç ev dışında çalışmamış kadınların evlerinden çıkarak dışarıda üretken, verimli bir şekilde ekonomik aktivitede bulunarak işgücüne katılımlarını sağlamaktadır. Bu destekler, kadınların özgüvenli, geleceğe olumlu bakan bireyler olmalarında etkilidir. Ancak tabii ki bu destekler kadınları yoksulluktan kurtarmak için tek başına yeterli değildir. Öncelikle toplumda kadınlara ilişkin önyargıların, onların çalışmasının önündeki engellerin kaldırılması yolunda daha etkin çalışmalar yapılması gerekmektedir. Hemen her alanda yapısal toplumsal cinsiyet eşitsizliklerine ve stratejik gereksinimlere odaklanmadan, sadece kadınların yaşamını kolaylaştırıcı, gereksinimlerine cevap arayan ve kısa vadeli sorunları çözmeye yönelik bir yaklaşımdan kaçınılmalıdır.

3 T.C. Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'nün Sosyal Yardım ve Proje Destek Faaliyetlerinin Etki Analizi Araştırma Raporu, 20007.

Çocuk Yoksulluğuna Genel Bir Bakış

DAYANIŞMA

Semiha BOYBEK
Sosyal Yardım Uzmanı

Toplumların bütünlüğünü tehdit eden en büyük sorunlardan birisi olan ve elde edilen gelirin, yaşamı sürdürebilmek için gerekli olan minimum ihtiyaçları karşılayamaması durumu olarak ifade bulan yoksulluk, sosyal güvenceden yoksun bireylerin, temel ihtiyaçlarını karşılayamaması, ekonomik,

sosyal, kültürel kaynaklara ulaşamaması ve toplum ile bağlarını git gide yitirmesi olarak belirtilen bir sosyal dışlanma süreci olarak yaşanmakta ve bu çerçevede en fazla çocukların, kadınların, yaşlıların ve özürlülerin yer aldığı dezavantajlı grupları etkilemektedir.

Yoksulluk; artan ölçülerde, belirli toplumsal grupları vuran bir sorun haline gelmekte ve yapılan araştırmalar kadınların sadece yoksul hanelerin çoğunun reisi olduğu ABD’de (Cheal, 1996: 26) ya da Batı Avrupa’da değil, dünya yoksulları arasında da ilk sırada

yer aldığını göstermektedir.¹ Cömertler'in de belirttiği gibi yoksulluğun hedef aldığı en önemli kitleyi dünyanın hemen her yerinde yoksulların, işsizlerin, topraksız ve mülksüzlerin çoğunluğunu oluşturan kadınlar ve çocuklar meydana getirmektedir (2004: 58). Kuşkusuz kadınlara bağlı olarak çocuklar da yoksulluktan en fazla etkilenen kesimin başında gelmektedir (Özbudun, 2002: 59-60).

Yoksulluk riski altında olan çocuklar en temel haklardan mahrum bir şekilde büyütülmekte, yalnızca fiziksel gelişimlerini değil aynı zamanda zihinsel ve sosyal gelişimlerini de olumsuz yönde etkilemektedir. Bu bağlamda yoksulluk

sadece çocukluklarını çalmakla kalmayıp geleceklerini de tehdit etmektedir.

Çocuklar, çevresel olumsuzluklardan en fazla etkilenen, kendi olanakları ile pek çok hastalık, beslenme yetersizliği gibi olumsuzluklarını gideremeyen, çevreden özel yardım ve ilgi bekleyen kişiler olmakta (DPT, 2001a: 11); bu da toplumlarda yoksulluktan en fazla etkilenen grubun korunmasız halde bulunan çocuklar olduğunu göstermektedir.

Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu'nun (UNICEF) yayınladığı "Dünya Çocuklarının Durumu 2001" raporunda; "yoksulluğun pençelerinin bir aileye uzandığında, bundan en çok etkilenen ve zarar görenlerin yaşama, gelişme ve büyüme hakları riske atılan çocuklar olduğu, yoksulluk arttıkça evde paylaşılan besinlerin azaldığı, yoksulluğun en çok annelerle küçük bebekleri çaresiz bıraktığı ve yoksulluğun çocuklar

üzerindeki en belirgin etkisinin beslenme yetersizliği ve açlık olduğu" belirtilmektedir. UNICEF'e göre, yoksulluk çocukların hem bedenlerini hem de zihinlerini tahrip etmekte ve sonuçta yoksulluk daha sonraki kuşaklara geçerek bir "kısır döngü" oluşturmaktadır.

Ailenin Yoksulluğu ve Çocuklar Üzerindeki Etkileri

Çocuk ailesiyle bir bütün olarak ele alınmakta olup, aile çocuğun her türlü gereksinimini karşılamada en üst düzeyde sorumludur. Ancak yaşanan yoksulluk; yarattığı sorunlar çerçevesinde aile yaşamını ve doğal olarak çocukluğu etkilemekte, çocukların sağlık, beslenme, eğitim gibi temel gereksinimlerinin yeterli düzeyde karşılanamamasına neden olmakta, çocukların ruhsal, fiziksel, bilişsel ve sosyal gelişimlerini olumsuz yönde etkilemektedir.

Bunun yanı sıra yoksul ailelerdeki hane büyüklüğü, çocuk sayısının artmasıyla birlikte çocuk yoksulluğunu yoğunlaştırmakta ve bu çerçevede de çocuklara gösterilen ilgi azalmaktadır (Klerman, 1991: 149).

Çocuk yoksulluğu, çoğu zaman yetişkinlik döneminde yaşanan yoksulluğun da habercisi olmaktadır. UNICEF, yoksulluk riski ile en fazla karşı karşıya kalan çocukların aile özelliklerini şu şekilde sıralamaktadır (2006);

- Çocuk sayısının fazla olduğu ailelerde doğan çocuklar

¹ Bu konuda, başta Birleşmiş Milletlere bağlı kuruluşların yayınları olmak üzere geniş bir literatür vardır. İki kapsamlı çalışma için bkz. G. S. Goldberg, *The Feminization of Poverty: Only in America?*, Greenwood Press, New York, 1990; M. Kelleher, *The Feminization of Famine: Expression of the Inexpressable?*, Duke University Press, Durham NC, 1997.

Ailenin genel itibariyle eğitim seviyesinin düşük oluşu, çocukların eğitime verilmesi gereken önem derecesini düşürmekte, eğitimin maliyeti ve eğitim sonrası yaşanan işsizlik süreci bu durumu haklıymış gibi göstermekte ve okul hayatından uzaklaştırılan çocuklar eğitimsiz bireyler olarak yetişerek, düşük gelir ve yoksullukla ifadelendirilen ve düşük eğitilmiş, niteliksiz ve işe giriş çıkışın kolay olduğu işlere karşılık gelen enformel sektörün işçileri ya da işçi adayları haline gelmektedir. UNICEF, en az gelişmiş ülkelerde, en yoksul topluluklarda ve en mahrum durumdaki hanelerde yaşayan çocukların okula kaydolma ve düzenli biçimde devam etme olasılıklarının en düşük olduğunu belirtmektedir

- Kırsal kesimde büyüyen çocuklar
- Tek ebeveynli ailelerde yetişen çocuklar
- Düzenli ve sürekli gelire sahip olmayan ailelerin çocukları
- Örgün eğitim almamış anne ve babaların çocukları
- Özürlü olan ya da ailelerinde özürlü birey bulunan çocuklar

Yukarıda da belirtildiği üzere yoksulluk doğrudan hem aileyi hem de çocukları etkilemektedir. Düzenli ve sürdürülebilir gelirden yoksun ailelerde, aile fertlerinin işgücü önemli bir kaynak oluşturmakta, hem kadınlardan hem de çocuklardan iş yaşamında yer almaları beklenmektedir. Arjan de Haan azalan gelir karşısında insanların izlediği geçinme stratejilerini şu şekilde ifade etmektedir (1947: 1-9):

- Yetişkinler (özellikle kadınlar) üzerinde artan iş yükü
- Daha iyi gelir elde etmek için hane halkından birinin başka bir yere gitmesi (dağılan aileler)

- Artan stres ve aile içi şiddetin artması
- Ekonomik bunalıma bağlı olarak borç almama ya da geri verememekten korkma,
- Daha az besleyici; fakat daha ucuz gıdalara yönelmesi
- Yetişkinler tarafından çocuklara daha az zaman ayrılması
- Çocuklar üzerinde okulu bırakıp aile gelirine katkıda bulunmaları için yapılan baskı

Ailenin genel itibariyle eğitim seviyesinin düşük oluşu, çocukların eğitime verilmesi gereken önem derecesini düşürmekte, eğitimin maliyeti ve eğitim sonrası yaşanan işsizlik süreci bu durumu haklıymış gibi göstermekte ve okul hayatından uzaklaştırılan çocuklar eğitimsiz bireyler olarak yetişerek, düşük gelir ve yoksullukla ifadelendirilen ve düşük eğitilmiş, niteliksiz ve işe giriş çıkışın kolay olduğu işlere karşılık gelen enformel sektörün işçileri ya da işçi adayları haline gelmektedir. UNICEF, en az gelişmiş ülkelerde, en yoksul topluluklarda ve en mahrum

durumdaki hanelerde yaşayan çocukların okula kaydolma ve düzenli biçimde devam etme olasılıklarının en düşük olduğunu belirtmektedir (UNICEF, 2006: 8).

Yoksulluk, çocuk gelişimi için gerekli olan besin maddelerinin yeterince alınamamasına neden olmakta, bebek ve çocuk ölümlerini artırmakta, zihinsel gelişmeyi olumsuz etkilemesinin yanı sıra çeşitli psiko-sosyal sorunlara da yol açmaktadır. Yapılan araştırmalar, özürlülüğe neden olan hastalıkların yoksul ailelerin çocuklarında daha sık görüldüğü gibi her özürlü çocuğun da ailenin yoksulluğunu derinleştirdiğini göstermektedir.

Amerika Birleşik Devletlerinde yapılan Ulusal Sağlık Araştırması (National Health Interview Survey 1997; akt. Brooks-Gunn ve Duncan 1997: 58); yoksul çocukların sağlık sorunlarının diğer çocuklara oranla daha fazla olduğunu belirlemiştir. Şanlıurfa'da 5 yaş altında 323 çocukla yapılan araştırma sonuçlarına göre ise yoksulluk, çocuklarda büyüme

geriliğine yol açmaktadır (Şimşek ve diğerleri 2004: 74-75). Bütün bunların yanı sıra yoksulluk dünya üzerinde milyonlarca çocuğu ilaç ve aşılarla kolaylıkla tedavi edilebilecek ve önlenilecek hastalıklara karşı savunmasız duruma düşürmektedir (UNICEF, 2004: 17).

Yoksulluk; Çocuk Haklarına Dair Sözleşmede de ifade bulan ve temel haklar olarak nitelenen çocukların yaşatılma, korunma, geliştirilme ve katılımlarını olumsuz yönde etkilemekte ve geleceğin güvencesi olarak bakılan beşeri sermayenin gelişimini engellemektedir. Temelinde erişkin yoksulluğu yatan çocuk yoksulluğu, çocukları bireysel ve toplumsal gelişimleri açısından yoksul

olmayan çocukların gerisinde bırakmaktadır.

Değer yaratmaya aday olan çocukların (Talas, 1981: 317); toplumda ekonomik anlamda üretken, katılımcı, aktif ve sorumluluklarının bilincinde bireyler olabilmeleri için; yaşama, gelişme, katılım ve korunmaya yönelik haklar temel teşkil etmektedir. Beslenme, sağlık, barınma gibi temel gereksinimlerin karşılanmasını öngören haklar olarak belirtilen yaşama hakkı; çocuğun kendisini geliştirebilmesini sağlamak için gelişme hakkı; her tür ihmal, istismar ve sömürüye karşı korunma hakkı; toplum içinde etkin bir şekilde rol almasını sağlayan katılım hakkı, çocukların geleceğin

vatandaşları olmalarını sağlamak hususunda yadsınamaz gerçekliklerdir.

Yoksulluk çocukluk dönemini somut bir şekilde tehdit ederek, en başta çocuğun yaşama hakkı olmak üzere (UNICEF, 2004: 17) gelişme, koruma, katılım, sağlık, beslenme, eğitim gibi temel haklardan yoksun kalmasına neden olmaktadır. Ailenin yoksulluğuna dahil olan çocuk yoksulluğu sorunu, toplumda okuldan ve aileden kopan çocuklar, sokak çocukları ve çocuklardan kaynaklanan şiddet olayları, çocuk işçiliği, çocuk fuhuşu, suça yönelen çocuklar, kurum bakımına ihtiyaç duyan ve özürlü çocuk sayısındaki artış şeklinde kendini göstermektedir.

kitap eleştirisi

Zeki Erdut Küreselleşme Bağlamında Uluslararası Sosyal Politika ve Türkiye

Münir TİRELİ
Sosyal Yardım Uzmanı

Küreselleşme ile yoksulluk ve dolayısıyla sosyal politika ilişkisi bu alanda ürün veren akademisyenlerin ilgi odağında olan bir husustur. Dokuz Eylül Üniversitesi öğretim üyelerinden Zeki Erdut da “Küreselleşme Bağlamında Uluslararası Sosyal Politika ve Türkiye” adlı kitabında bu konu üzerine odaklanmış

Zeki Erdut-Küreselleşme Bağlamında Uluslararası Sosyal Politika ve Türkiye
(Dokuz Eylül Yayınları)

Küreselleşme ile yoksulluk ve dolayısıyla sosyal politika ilişkisi bu alanda ürün veren akademisyenlerin ilgi odağında olan bir husustur. Dokuz Eylül Üniversitesi öğretim üyelerinden Zeki Erdut da “Küreselleş-

me Bağlamında Uluslararası Sosyal Politika ve Türkiye” adlı kitabında bu konu üzerine odaklanmış.

Erdut, yeni liberal ekonomik politikalar çerçevesinde dünyadaki gelirin beş katından fazla arttığı; ancak buna karşılık eşitsizlik, eğretilik ve güvencesizliğin de arttığını belirtmektedir. Bu kapsamda,

Erdut, ILO’yu(Uluslararası Çalışma Örgütü) çalışmasının merkezine alarak küreselleşme ile ILO’nun istihdam temelli yaklaşımları arasındaki büyük uçuruma dikkatleri çekmeye çalışmaktadır.

Böylelikle de ILO’nun ilkelere aykırı olarak yürüten bu sürecin eşitlik, sosyal ilerleme ve yoksulluğun azaltılması bağ-

lamında yıkıcı etkilere sahip olduğunu vurgulamaktadır.

Erdut, küreselleşmeyle birlikte oluşan eşitsizliğin ülkelerde gelir artışına mukabil büyüyen bir toplumsal kutuplaşmaya atıfla ekonomik büyüme ve sosyal ilerleme arasındaki bağlantının koptuğu bir sürece işaret etmektedir.

Bu olumsuz süreç karşısındaki en önemli stratejinin ise ILO tarafından ortaya konulan sosyal politikaların üye ülkeler tarafından uygulanması suretiyle adaletin ve demokratik katılımın sağlanması olduğu yine Erdut tarafından ifade edilen bir başka husustur.

Zeki Erdut, ILO bağlamında sosyal politikayı ortaya koymak suretiyle küreselleşmenin eşitlik ve sosyal ilerlemeye yönelik yıkıcı etkilerinin nasıl bertaraf edilebileceğini ortaya koymaktadır.

Kitabın ilk bölümünde küreselleşme ve uluslararası sosyal politika kavramları açıklanırken, ikinci bölümde ILO'nun amaç, yapı ve işleyişi uluslararası sosyal politika içerisindeki önemine atıfla irdelenmekte, üçüncü bölümde ILO'nun değerleri ile küreselleşmenin bu değerler üzerinde yıkıcı etkisi ele alınmakta; son bölümde ise aynı zamanda ILO üyesi olan Türkiye'nin bu ilkelere ne ölçüde uyum sağlayabildiği konusu kapsamaktadır.

Erdut çalışmasında üzerinde durduğu ILO'nun çalışma normlarını küreselleşmenin yıkıcı etkilerine karşı bir savunma aracı olarak ele alırken, bu normları oluşturan örgütlenme, toplu pazarlık özgürlüğü, zorla çalıştırmanın önlenmesi ve ayrımcılığa karşı koruma gibi temel hakların yanı sıra, istihdam, çalışma koşulları, ücret, sosyal güvenlik, kadınların, çocukların ve gençlerin istihdamı, toplu çalışma ilkeleri konusunda da okuyucuya perspektif sunmaktadır.

ILO'nun da mimarlarından olduğu sosyal politika ilkelerini ise Erdut, sosyal adalet, sosyal barış, eşitlik ve koruma olarak ortaya koymaktadır. ILO'nun temel ilkelerinden olan sosyal adalet, sadece korunma gereksinimi olan sosyal gruplara eşitlik ve koruma sağlayan bir kavram olarak değil, aynı zamanda evrensel ilke ve kurallar çerçevesinde insanlığın genel refahına da katkıda bulunacak bir değerdir. Uluslararası sosyal politikanın temel bir değeri olan sosyal barış, devletler arası çatışmanın olmaması şeklinde tabir edilen evrensel barışın sağlanması için önemli bir unsurdur.

Bu anlamda çok taraflı ticaret sistemi ve mali piyasalar için de bir güvencedir. Eşitlik kavramı ise temelde "eşit işe eşit ücret" ilkesine tekabül eden bir ilke olarak ortaya konulmaktadır. Koruma ilkesinin özünde de herkese iş ve gelir sağlama anlamı bulunmaktadır.

Bu değerlere ise ILO Anayasası, Filadelfiya Bildirgesi ve Çalışmaya İlişkin Temel Haklar ve İlkeler Bildirgesi kaynaklık etmektedir. Erdut, bu temel metinlerin içeriklerine de yine bu çalışmada değinmektedir.

Kitabın son bölümü ise sosyal politikanın değerleri olan sosyal barış, sosyal adalet, eşitlik ve koruma ilkelerinin Türkiye'de ne şekilde uygulandığına odaklanmaktadır.

Bu bağlamda, Erdut ülkemizdeki mevcut işgücü piyasasının kurum, kural ve usulleri göz önünde bulundurulduğunda çalışanların küreselleşme ile ortaya çıkan değişim karşısında savunmasız kaldıkları yönünde kanaatini belirtmekte; bu konudaki sıkıntının aşılması için de işletme düzeyinde yeniden yapılanma kararlarına çalışanların da katılımının sağlanması ve ulusal düzeyde ekonomik ve sosyal politikalar oluşturulması yönünde önermede bulunmaktadır.

Kısacası, "Küreselleşme Bağlamında Uluslararası Sosyal Politika ve Türkiye", ILO bağlamında küreselleşmenin irdelenmesi ve bu irdilemede ülkemiz örneğinin de kapsanması anlamında biricik bir çalışma olması hasebiyle sosyal politika alanında çalışan herkes için önemli bir başvuru kaynağı niteliği taşımaktadır.